Budapest, 1900. Ötödik évfolyam. 174. szám. Szerda, junius 27.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Jósef-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt). Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Közjog és szerelem.

Budapest, junius 26.

(v.) A lángoló szerelemnek abba a himnuszába, amely a királyi trón magaslatairól küldi szét elragadó akkordjait, hidegen és ridegen vegyül bele a közjognak prózája. Mely éles ellentét! Emitt egy nagy és szent érzés, határtalan vágyakozás a boldogság után, olthatatlan hevületü szenvedély, mely évszázados hagyományoknak tiltó hatalmán is tulteszi magát s erős akarattal félredob szinte leküzdhetetlen akadályokat. És szemben ezzel az izzó sóvárgással, mely nem mérlegel semmit s ki akarja minden áron küzdeni a boldogságot, fölemeli szavát az óvatosan fontolgató, gondosan latolgató közjogi elmélet, mely azt keresi, milyen jogi következései lesznek majd annak a nagy elhatározásnak, amely semmi szin alatt nem akar lemondani arról, hogy haladék nélkül valósággá váljon.

A nagy szerelmi idillt a közjogi elméletek levonszolják a reális élet talajára s belé viszik okoskodásaikba a maguk elfogultságait és tévedéseit. Ezekkel kivánunk szembe szállani az alább következő fejtegetéseinkben. Sulyt vetünk rá, hogy tisztán lásson ebben a nagy jelentőségü ügyben a magyar nemzet közvéleménye. Ez a közvélemény meleg rokonérzéssel üdvözölte a trónörökös szivbeli frigyének tisztaságát és erejét. Teljesen méltó e nemzet lovagias hagyományaihoz ez az általános szimpátia. De meg akarnók óvni közvéleményünket attól, hogy nemes föllendülése közjogi csalódásokba ne ragadja. Hadd lássa tisztán a trónörökös házasságának jogi természetét s a jövőre kiható következményeit. Ne feledjük el, hogy a jelenkor közjogi itélete fog majdan zsinórmértékeül szolgálni a királyi hatalom gyakorlásában követendő rendnek s hogy a kortársaknak minden tévedése sulyos bonyodalmakat zudithat az uralkodóra és az országra egyaránt. Ezeket a tévedéseket akarjuk mi kigyomlálni a közszellemből.

E tévedések elseje s talán leglényegesebbje az a hit, hogy a csütörtöki eskületételnél Ferenc Ferdinánd lemondása fog bekövetkezni születendő gyermekeinek örökösödési jogáról. Ferenc Ferdinánd nem fog semmiről lemondani. A saját maga jogát a trónra fenntartja; esze ágában sincs ettől visszaléphnie. Gyermekeinek örökösödési jogáról pedig nem mondhat le, *mert törvényeink szerint ez a jog őket semmiképpen nem illeti meg.* A királyi örökösödésről nálunk az 1723: I. és II. törvénycikkel beigtatott pragmatica sanctio intézkedik. E törvények szerint az örökösödés joga megállapittatik, a Károly, József és Lipót királyok ágyékából származott nőágra is, kimondatván egyszersmind, hogy ezeknek mindkét nembeli leszármazottjai milyen feltételek mellett jogosultak az örökösödésre. A feltételek a következők:

1., törvényes származás.

2., római katolikus egyházhoz való tartozás.

3., az ausztriai örökös főhercegi méltóságnak birtoka.

4., azok közül, akik mind e feltételeknek megfelelnek, az uralkodóház által bevett és megállapitott rend (házi törvény) szerint sorra következőket illeti meg az örökösödés joga.

Ime a feltételek.

A trónörökös e házasságából származó gyermekek e feltételek közül csak kettőnek fognak megfelelni: törvényes származásuak és római katolikus vallásuak lesznek. De nem lesznek, nem lehetnek ausztriai főhercegek és a dinasztia házi törvénye szerint az örökösödési jog tekintetében rájuk sohasem fog a sor kerülhetni.

Egyik-másik publicista társunk lényegbe vágó tévedése ehhez a ponthoz kapcsolódik. Azt mondják ugyanis, hogy a magyar jog morganatikus házasságot nem ismer, hanem csupán törvényes házasságot, vagy konkubinátust. Hát ez szóról-szóra igaz. S a Ferenc Ferdinánd házassága a magyar jog szempontjából is törvényes lesz, mert Ausztriában az ott divó házasságjog rendelkezései szerint fog megköttetni. Akiket Ausztriában háromszor kihirdettek s valamely felekezet papja összeadott, azok Magyarországon is törvényes hitestársak. De már az, hogy az uralkodóház tagjainak ivadékai közül kit illet meg s kit nem az osztrák főhercegi méltóság, azt nem a magyar jog szabja meg, hanem a dinasztia házi törvénye, ugyanaz, amelyre a pragmatika szankciót becikkelyező magyar törvény hivatkozik s e hivatkozásával kötelező erejünek a magunk részéről is elismeri. Ez a házi törvény pedig igen is tesz megkülönböztetést az egyenlő rangu és a morganatikus házasság közt; és kimondja, hogy a morganatikus házasságból származott ivadék, noha törvényes és római katolikus, még sem lehet ausztriai örökös főherceg. Ebből már most világosan következik, hogy Ferenc Ferdinándnak ebből a házasságából születendő gyermekei *a mi törvényeink szerint is* ki vannak rekesztve a trón várományosainak sorából.

Az 1723 : I. és II. törvénycikk nem állapitja meg, hogy ki lehet ausztriai örökös főherceg; erre nézve elfogadja az uralkodóház által bevett elsőszülöttségi rendet, tehát a dinasztia házi törvényét. S ezt kimondván, szabja meg, hogy a Károly, József és Lipót királyok ágyékából származott utódok milyen feltételek mellett válnak részeseivé az örökösödési jognak. A punctum saliens nyilvánvalóan a főhercegi méltóság. Akik e három ágból származnak és nemcsak törvényes gyermekek és római katolikusok, hanem a házi törvény értelmében főhercegek is, azok és csakis azok a várományosok. Akiknél e kellékek bármelyike hiányzik, azokat az örökösödés joga nem illeti meg. Vannak például főhercegek, akik nem származnak ebből a három ágból, ezek Ausztriában várományosok, ellenben nálunk az örökösödésből ki vannak zárva. Viszont a Ferenc Ferdinánd gyermekei e három ág egyikéhez tartoznak ugyan, de mert nem lesznek főhercegek, tehát sem nálunk, sem Ausztriában nem jogosultak az örökösödésre.

Ismételjük: Ferenc Ferdinánd nem fog lemondani gyermekei örökösödési jogáról, mert gyermekeinek nem lesz örökösödési joguk. Egyszerüen ki fogja jelenteni a főherceg, hogy ismeri és elismeri házasságának morganatikus mivoltát s ennek közjogi következményeit és ezt a nyilatkozatát ünnepi esküvel is meg fogja erősiteni. Mindez pedig azért fog csupán megtörténni, nehogy később félreértések keletkezhessenek s hogy e tévedések valamikor válságba ne sodorják az uralkodóházat és a monarkiát. Voltaképpen pleonazmus ez a nyilatkozat és a hozzá füzött eskü, mert hisz olyasmit jelent ki, ami magától érthető. De a trónöröklés kényes kérdéseiben, a dinasztikus jogfolytonosságnak sikamlós terén elkél néha egy kis tautológia, kivált ha feltehető, hogy majdan erős és természetes érzések kerülhetnek összeütközésbe a feltétlenül megörzendő jogállapottal s azzal a sulyegyennel, mely amabban leli egyedüli biztositékát.

A másik kérdés a törvénybe igtatást illeti. Kell-e s ha igen, mikor kell Magyarországon törvénybe igtatni a trónörökös nyilatkozatát? A becikkelyezés okvetetlenül szükséges. Nem azért, mintha nélküle valamikor örökösödési joguk származhatna az e házasságból születendő ivadékoknak. Kimutattuk már, hogy ezek a gyermekek a magyar jog szerint amugy is ki vannak zárva a trón várományosainak sorából. De szükségessé teszi a becikkelyezést egy másik szempont. A dinasztia belső életének ama peripetiái, amelyek a királyi hatalom öröklését érinthetik, nem magánügyei a királyi családnak. Azokhoz a nemzetnek ugyanannyi köze van, mint az uralkodóháznak. S kell, hogy amint a királyi család tudomásul veszi ezeket az eseményeket, ugyanolyan módon igtassa őket a nemzet legiszlációja is a törvénykönyvbe. Ha Ferenc Ferdinánd egyszerüen megköti ezt a morganatikus házasságot s nem foglalja esküvel megerősitett nyilatkozatba azt, ami amugy is magától érthető, akkor a parlamentnek sincs miért foglalkoznia az ügygyel. De mihelyt az uralkodóház az öröklési jogrend változatlan szilárdsága érdekében s hogy későbbi kétségeknek már előre bevágja az utját, esküt és nyilatkozattételt követel, ugyanakkor a magyar törvényhozásnak is be kell cikkelyeznie az esküvel megerősitett nyilatkozatot. Mert a magyar nemzet nem érheti be azzal, hogy az uralkodóház megszerezte *magának* az öröklési rend változatlanságának biztositékait, hanem meg kell szerezni ugyanezeket a biztositékokat az *ország* számára is.

És itt merül fel a *mikor* kérdése. Azt állitják némelyek, hogy a magyar országgyülést *előzetesen* kellett volna megkérdezni. Hogy igy utólagosan — a letett eskü után — kényszerhelyzetben lesz a parlament s akarva, nem akarva hozzá kell majd járulnia a bevégzett eseményekhez. Akik ezen a nézeten vannak, azok az 1867: III. törvénycikkre hivatkoznak, amelynek harmadik szakasza kimondja, hogy „minden ezentul bekövetkezhető trónlemondás Magyarország külön értesitettése mellett s alkotmányos hozzájárulásával történjék.“ Csakhogy az adott esetben szó sincsen trónlemondásról. Ferenc Ferdinánd a maga örökösödési jogáról nem mond le, sőt ez az esemény is mutatja, hogy akar is, fog is élni ezzel a jogával. A gyermekeinek jogáról nem mond le, mert ezeket a trónöröklés joga nem fogja megilletni. Ha Ferenc Ferdinánd a saját jogától lépne vissza, vagy egyenlő rangu házasság esetén a gyermekeit megillető várományos jogról akarna lemondani, akkor igenis követelnünk kellene az országgyülés előzetes értesitését és hozzájárulását. Ám itt csupán egy nyilatkozatról van szó, amelyben semmiféle lemondás nem foglaltatik, amely a trónöröklés rendjét illetőleg semmi uj dolgot nem statuál, hanem csupán a fennálló jogállapotot konstatálja és erősiti meg. Ennek

Lapunk mai száma tizenhat oldal.

utólagos törvénybe igtatása semmiféle törvénybe nem ütközik s az országnak semmiféle jogát nem érinti.

Hallottunk olyan véleményt is, amely megütközve csodálkozik azon, hogy hallomás szerint Ausztriában elmarad a becikkelyezés. Pedig ezen csakugyan nincs mért megütközni. Eltérően a magyar alkotmányos élettől, az osztrák törvényhozás hagyománya az, hogy az uralkodóház ilyetén ügyeit nem szokta törvénybe igtatni.

Odaát a precedensek azt mutatják, hogy hasonló esetekben a Reichsrath hivatalos értesitéseket kapott ugyan, de ezeket egyszerüen tudomásul vette és becikkelyezésüket soha senki sem kivánta. Nálunk a joggyakorlat a törvénybe igtatást követeli, Ausztria ellenben a multban mindig beérte az uralkodóház ilyen ügyeinek egyszerü tudomásul vételével. Ha Ausztriában most egyszerre elkezdenék a becikkelyezést, az éppen ugy a feje tetejére állitaná az alkotmányos gyakorlatot, mintha minálunk a parlament egyszerüen megelégednék az ily természetü értesitések puszta jegyzőkönyvi regisztrálásával.

A közjog szempontjából ezeket kellett elmondanunk. S most hadd vonuljon vissza a fakó próza ettől az üde csengésü, liliomtiszta románctól, amely a diadalmas szerelem varázslatos hatalmáról beszél az álmélkodó kortársaknak s a királyi palást mögött dobogó szivnek a boldogsághoz való jussát fogja ékesen és meghatóan hirdetni legkésőbbi unokáink nemzedékének is.

BELFÖLD.

Az uj kereskedelmi államtitkár. Dr. *Nagy* Ferenc a kereskedelmi minisztérium uj államtitkára ma délelőtt mutatkozott be a minisztérium tisztikarának. Megelőzőleg letette esküjét *Hegedüs* Sándor miniszter előtt, aki azután az összegyült tisztviselőknek támogatásába ajánlotta az uj államtitkárt, mint első munkatársát. Dr. *Nagy* Ferenc beköszöntő beszédében hangsulyozta, hogy az ő részéről mindenkor baráti jóindulatot, igazságos és méltányos megitélést fognak tapasztalni a tisztviselők. Viszont kérte őket, hogy támogassák nehéz feladatában, amire nagy szüksége van azzal az óriási feladattal szemben, amely a minisztériumra hárul.

Magyarország szebb jövőének kulcsa ebben a minisztériumban van, mert senki sem kételkedik abban, hogy Magyarország jövője attól függ, képes lesz-e tulnyomóan agrárkultur-államból ipari és kereskedelmi állammá válni. Hogy ezt a nagy missziót a minisztérium méltón teljesithesse, ahhoz államférfiui belátással és tántorithatlan erélylyel párosult vezetés, és kitartó, önzetlen, összetartó munka szükséges. A miniszter bebizonyitotta, ő feladata magaslatán álló vezérük és ezt tudta készséggel csatlakozott törzskarához annyival is inkább, mert tudta, hogy a tisztikar segitségére lesz gazdag tapasztalataival, kipróbált buzgóságával. Aztán igy folytatta:

Hogy miképpen gondolkozom azon feladatok részletes megvalósitásáról, melyek reánk várnak, arról nem kivánok szóval, hanem csak tettekkel nyilatkozni. Én 22 éven át inkább a beszéd embere voltam, ezentul teljesen a cselekvés embere akarok lenni. Fölöslegesnek tartom különösen hangsulyozni, hogy a midőn az ipar és kereskedelem kormányzatának szolgálatában állok, minden jogos követelmény, mely akár a közigazgatás, akár a törvényhozás irányában támasztatik, bennem a legmelegebb szószólóra és a legerélyebb képviselőre fog találni. Kettőt azonban hozzá kell tennem. Az egyik az, hogy meggyőződésem szerint az ipar- és kereskedelem érdekeinek ápolása nemcsak nem tételezi föl, hogy az más gazdasági hivatások, névszerint a földmivelés rovására történjék, hanem ellenkezőleg, a kereskedelem és ipar valódi érdekei a földmivelés érdekeivel azonosak s azokkal harmóniába hozhatók a nélkül, hogy akár az egyiknek, akár a másiknak rövidséget kellene szenvednie.

A másik, amit hozzá akarok tenni, az, hogy ámbár ugy a politikai, mint a gazdasági élet terén az egyéni szabadság érvényesülésének elvét tartom követendőnek, az egyéni szabadságot mégis csak azon feltétel alatt tartom jogosultnak és előmozditandónak, ha tisztesség és szolidaritás határa között mozog. A jó kertész azért vágja le a fattyuhajtásokat, hogy a nemes hajtás annál jobban fejlődjék. Az ipar és kereskedelem is csak akkor fejlődhetik erőteljesen, ha minden kinövést, amely ártalmára van, magától eltávolit. Különös törekvésemet fogja képezni, hogy a gazdasági élet követelményeit ebben a tekintetben is kielégiteni segitsem s meg vagyok győződve, hogy a nagymélitóságának bölcs vezetése és az önök buzgó közreműködése mellett jó eredményeket fogunk elérni.

A beszédet az egybegyült tisztikar nagy tetszéssel fogadta. *Csörgheö* államtitkár bemutatta az osztályvezetőket s az uj államtitkár mindegyikkel váltott néhány szivélyes szót. Végül a postatakarékpénztár tisztikara üdvözölte az államtitkárt *Hollán* Sándor miniszteri tanácsos vezetése alatt, továbbá a posta- és távirda ügyosztály, amelynek küldöttségét *Szalay* Péter miniszteri tanácsos vezette.

A trónörökös házasodik.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, junius 26.

Az ujságok sürün ismételt és megannyiszor megcáfolt hiradása nyomán idestova egy esztendő óta hozzászokott a magyar közvélemény ahhoz, hogy *Ferenc Ferdinánd* prezumptiv trónörökösnek *Chotek* Zsófia grófnő lesz a hitvese, a csöndes grófkisasszony, amint *Lónyay* Stefánia grófnő nevezni szokta valamikor régen, a tengerparti holdfényes éjszakákon.

A romantika, amely e házasságban vagyon, édes és sejtelmes szenzáció az asszonyoknak, akik a maguk saját külön törvényeik és igazságaik diadalát ünneplik, valahányszor a gyöngécske sziv keresztülgázol a kemény és erős akaraton. De tul azon a területen, ahol az asszonyok fantáziája rózsákat szór a trónt váró vőlegény trónjafosztott menyasszonyára, nagytekintélyü és komoly férfiak két országban, két államban is szorgos gonddal készitik elő a szivek e kötésének törvényes formáit. Mert ha a trónörökös nem is türte a tanácsadás*, amikor a szive választott, annyival nagyobb szerepük jut a tanácsadóknak, amig a szerelmes és boldogságot szomjuhozó vőlegény választott párjával egygyé forrhat.

A politikai körök egész érdeklődését ez a kérdés köti le. Ausztriában is háttérbe szorul most minden más aktuális kérdés ez uralkodó fontosságu házasság árnyékában. Az osztrák reichsrath szét van kergetve. A magyar országgyülés nyári pihenőt tart. De a politikai klubélet megelevenedik, a miniszterelnök egy hét leforgása alatt két izben is Bécsbe siet előkésziteni, reprezentálni és tanuskodni.

Ma délelőtt a miniszterelnöki palotában ötnegyed óráig tartó tanácskozáson voltak együtt a kabinet tagjai *Széll* Kálmán elnöklete alatt. A miniszterelnök megismertette kollégáival azt a nyilatkozatot, amelyet Ferenc Ferdinánd csütörtökön déli tizenkét órakor a Burg titkostanácsosi szobájában aláirásával ünnepiesen meg fog pecsételni és azt a módot, amelylyel a magyar kormány ezt a nyilatkozatot mindjárt a képviselőházőszi ülésszakának megnyitásakor a törvényhozás utján be akarja cikkelyeztetni. A kabinet tagjai teljes egyértelmüséggel vették tudomásul a miniszterelnök előterjesztéseit, amelyekről értesüléseink a következők:

Ferenc Ferdinánd trónörökös a pragmatica sanctio rendelkezései szerint a maga személyére nézve semmiféle jogról nem mond le, minthogy atyjának halála óta a trónutódlás föltétlenül őt illeti és ebben a trónutódló jogában ezentul is változatlanul megmarad. Ez a szó, hogy lemondás, az aláirandó nyilatkozatban nem is fordul elő, hanem a trónörökös ünnepies nyilatkozatban kijelenti, hogy tudomásával van annak, hogy a frigy, amelyet köt, morganatikus házasság jellegével bir és ennek következtében ő fensége viseli azokat a konzekvenciákat, amelyek a házasságnak ebből a természetéből, leendő nejére, Chotek Zsófia grófnőre és e házasságból esetleg származó gyermekeire háramolnak. Chotek Zsófia grófnő nem lehet osztrák császárné, gyermekei nem lehetnek főhercegek és ezen az alapon a pragmatica sanctio erejénél fogva a grófnő nem lehet magyar királyné és gyer-

TÁRCA.

Csiky Gergely.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Abrányi Emil.*

Emlékezetemben feltünik *Csiky* Gergely alakja, mialatt dr. *Janovics* Jenő könyvét olvasom.*) Kétféleképpen látom magam előtt. Egyszerü, majdnem kopott papi kabátjában, amikor először jelent meg Budapest divatos költői, drámairói és kritikusai közt a *Jóslat* bemutató előadása előtt. Erős koponyája, bozontos feje, alacsony, köpcös termete, simára borotvált gömbölyü arca első pillanatra groteszk benyomást tett az irodalom dandyjeire, akik a Kammon és a Koronakávéház szivarfüstös Olimpján trónoltak, mint a hir és dicsőség kis istenei. Csak a szemei ragyogtak, mint két apró fekete gyémánt. És aki jól belenézett ezekbe a szemekbe, az láthatta ott megvillanni a szellem tüzét; láthatta bennük az érett humor csöndes mosolyát és azt a judiciummal párosult elszántságot, mely minden hivalkodás, minden képzelgés nélkül nagy célokat tüz maga elé. Megjelenése szerény, ügyetlen és félénk volt, akár csak egy falusi plébánosé, aki zavartan ügyeleg a nagy város lármás utcáin; de a tekintetében ott volt az igazi tehetség erős önérzete; szemei arról tanuskodtak, hogy ez a kis köpcös ember akar valamit és amit akar, azt el is fogja érni a maga szorgalma, kitartása, talentuma ésbecsvágya révén.

Második formájában ugy látom magam előtt, amint sáppadtan, akadozó lélekzettel, nehezen vánszorog ki az Akadémiából. Már akkor hires ember, Magyarország legnépszerübb drámairója, akit az Akadémia lépten-nyomon megkoszoruz és a nagy közönség tapsokkal halmoz el. Akadémiai aranyak, busás szinpadi tantiémek szakadnak rá. Dramaturg, klasszikus forditó, tanár, hirneves szerző és elsőrangu tekintély mindenütt, ahol megfordul. Reverendájából régen kivetkőzött és boldog családi életet él. Mindent elért, amit kitüzött maga elé. De a szemek már nem ragyognak. A tekintetben nincs akaraterő. A pillantás bágyadt, fátyolozott és tele van a halál szomoru előérzetével. A fényes karriér ragyogó sikján hirtelen egy sirgödör bukkan föl és a beteg, lesütött szemmel járó ember érzi, hogy a pályának vége, hogy több folytatás nincs, hogy még két-három lépés — azután benn van a gödörben.

Első megjelenését a másodiktól tizenhat év választja el. A sorstól mindössze tizenhat esztendőt kapott, hogy az irodalomnak éljen, de ezt a rövid időt csudálatos lelkiismeretességgel használta föl. Munkásságához fogható nincs a magyar irodalomban. El lehet mondani, hogy pihenés nélkül dolgozott tizenhat évig. Még arra sem engedett időt magának, hogy ünnepeljék, bár erre bőven nyilt alkalom, mert egy-egy darabja országra szóló, szenzációs sikerrel járt. Kitért az ünneplések elől, iróasztala előtt ült és dolgozott szakadatlanul. Tizenegy évig ugyszólván egymaga tartotta széles vállain a Nemzeti Szinház repertoárját. Volt olyan esztendő, hogy tizenkét hónap alatt hét uj darabbal állott elő. 1885-ben például a következő darabokat irta meg: *Sötét pont*, *Spartakus*, *Jó Fülöp*, *Szökött asszony*, *Királyfogás*, *Petneházy*, *Komédiás*. S ugyanebben az évben forditotta le a *Művész nejét* és az *Esernyőt* a Nemzeti Szinház számára. *Bozóthy Márthát* alig husz nap alatt, a *Nagymamát* és a *Vas embert* még ennél is rövidebb idő alatt irta meg. Leforditotta *Plautus* összes vigjátékait és megajándékozta irodalmunkat a teljes *Szofoklesszel*. Nagy esztetikai munkákat ültetett át, folyóiratokban eredeti regényeket közölt, verses prológokat irt, uj *Shakespeare*-kiadást rendezett bő kommentárok kapcsán és novelláit két-három kötetben gyüjtötte össze.

Csiky Gergely nem akart pihenni, csak a sirban, ahová a halál egy hirtelen lökéssel betaszitotta. Csodálatos munkásságot fejtett ki — s még csodálatosabb, hogy halála után alig kilenc évvel ennek a roppant munkásságnak közöny és feledés a rekompenzációja. Csiky Gergely emlékével nem foglalkoznak. Életének és irodalmi működésének a nevezetes tanulságait nem mutatják föl a korifeusok, akik mindent észrevesznek és méltatnak, ami Angliában, Franciaországban és Németországban történt — háromszáz évvel ezelőtt.

Az összes essay-iró céhek megszégyenitésére most egy fiatal ember állott elő, hogy a mulasztást pótolja és egy magas szinvonalon álló kritikai életrajzban szép és igazságos monumentumot állitson a modern magyar drámairodalom legkiválóbb képviselőjének.

Janovics Jenő, a kolozsvári szinház tagja és jeles rendezője, aki Csiky Gergelynek az országos szinésziskolában tanitványa volt: ő foglalkozik Csiky életével és működésével éppen most megjelent, 243 lapra terjedő kötetében. Ebben a munkájában csak a *Proletárok*-ig megy az életrajziró. Csikyt, mint a modern magyar szinpad eminens drámairóját, a következő kötetben fogja méltatni. De már ebben a hosszu bevezetésben is meglepő biztonsággal és kritikai érzékkel adja Csiky Gergelynek egész irói jellemzését. *Janovics* Jenő „dilettáns kéz kisérletező munkájának" nevezi tanulmányát, de én ebben a kifejezésben

*) Csiky Gergely élete és müvei. I. A Proletárokig. Irta dr. Janovics Jenő. Kolozsvár 1900.

mekei nem lehetnek magyar királyi hercegek. Ferenc Ferdinánd trónörökös tehát a morganatikus házassága alkalmából eskü alatt megpecsételt nyilatkozatában arról tesz fogadást, hogy neje sohasem részesülhet az őt, mint a trón várományosát illető rangnak és állásnak megfelelő jogokban és gyermekeire sem származhatik át a törvényes öröklési jog.

A pragmatica sanctio ilyenformán ha nem tartalmaz is rendelkezéseket a morganatikus házasságból származó gyermekeknek és magának a hitestársnak közjogi állására nézve, — annak a viszonosságnak a megállapitásával, hogy Magyarországon csak annak lehetnek uralkodó jogai, akinek Ausztriában uralkodó jogai vannak, — ez a kérdés is teljes tökéletesen el van döntve. A magyar kormány azonban minden jövőbeli komplikáció elkerülése végett a trónörökös nyilatkozatának az előbb jelzett formában való kiállitása mellett ragaszkodott még ahhoz is, hogy ezt a nyilatkozatot a törvényhozás két háza is szankcionálja azzal a törvényjavaslattal, amelyet a miniszterelnök őszszel a képviselőház elé fog terjeszteni és amelynek tartalma nem lesz semmi más, mint magának a nyilatkozatnak szószerint való szövege.

Széll Kálmán miniszterelnök szerencsés kézzel e nyilatkozat aktusát nevezetes közjogi haladás kivivására tudta fölhasználni, amelyet a közvélemény bizonyára őszinte megelégedéssel fog honorálni. A trónörökös nyilatkozata ugyanis két eredeti példányban fog kiállittatni és pedig: egy német eredeti és egy magyar eredeti példányban. A trónörökös mind a két példányt külön-külön alá fogja irni és mind a kettő különkülön meg fog őriztetni. Örömmel konstatáljuk ebben az önálló magyar államiságnak egy szorosan vett udvari aktus körében való lényeges haladását, amely abban mutatkozik, hogy ezelőtt az ilyes nyilatkozatok csak német nyelven szoktak kiállittatni és megőriztetni, magyar nyelvü fordítás pedig mindig csak a másolat jellegével birt.

Ausztriában a bevett és a precedensek utján szentesitett gyakorlat szerint a kormánynak a Reichsrathtal szemközt semmi külön dispozicióra nincs szüksége. Ausztriában ugyanis a morganatikus házasság államjogi következményei trónutódlásra jogositott főhercegnek nejére és utódaira nézve egyszerü császári rendelettel dekreráltatnak.

*

A csütörtöki esküttétel ceremóniája ez lesz: Miután a király és a főhercegek helyet foglaltak, a *király* a gyülekezethez beszédet intéz, amelyben felkéri arra, hogy legyen tanuja a főherceg esküttételének. Erre gróf *Goluchowski*, mint a királyi ház minisztere a trón lépcsői elé járul és felolvassa az okmányt. Ezután *Ferenc Ferdinánd* a feszületre teszi két ujját, amelyet *Gruscha* érsekbiboros tart és elmondja az esküt. Ezután pedig a német és magyar nyelven megirt okmányt és esküt aláirja.

Széll Kálmán miniszterelnök, aki ma reggel visszatért Bécsből, tegnap délután hosszasabban értekezett dr. *Körber* osztrák miniszterelnökkel, aki felkereste őt a bankgassei magyar minisztériumban. A magyar miniszterelnök a magyar kormány többi tagjaival *Ferenc Ferdinánd* főherceg ünnepélyes nyilatkozattételéhez szerdán Bécsbe utazik.

Ferenc Ferdinánd főherceg ünnepies esküttételre már a mai nap folyamán *Bécsbe* érkeztek: *Ferdinánd* főherceg toszkánai nagyherceg, *Péter Ferdinánd* főherceg, *József* főherceg és *Frigyes* főherceg. *Lipót Ferdinánd*, *Lipót Szalvátor*, *Ferenc Szalvátor*, *Jenő* és *József Ágost* főhercegek holnap érkeznek Bécsbe.

*

Ferenc Ferdinánd főherceg és Chotek Zsófia grófnő *esküvője jövő vasárnap (julius elsején) lesz Reichstadtban.*

Az esküvőn csak a legközelebbi rokonok lesznek jelen. *A király az esküvőre nem megy el.* Még az esküvő előtt *Chotek Zsófia grófnő hercegi rangot kap.* Az a hir, hogy a *konopisti* előnevet fogja viselni, nem felel meg a valóságnak.

Mária Terézia főhercegnő, továbbá *Mária Antónia* és *Erzsébet* főhercegnők már Reichstadtba utaztak. Gróf *Chotek* Farkas tartományi tanácsos, *Zsófia* grófnő fivére *Troppauból Bécsbe* érkezett; jövendőbeli sógora már ma délután kihallgatáson fogadta.

Egy prágai távirat szerint *Ferenc Ferdinánd* főherceg menyasszonya az esküvő napján megkapja a *Hohenberg hercegnő* cimét. A házasságából származó gyermekek *Hohenberg* hercegek és hercegnők lesznek.

*

Chotek Farkas gróf tartományi tanácsost a *Wiener Abendblatt* egy munkatársa meginterjuvolta. A gróf azonban, ugy látszik, nem igen értesült még a történendőkről, mert a következő, javarészt téves kijelentéseket tette az ujságiró előtt:

— Az esküvő julius közepén lesz *Reichstadtban. Chotek* Zsófia cime ez lesz: *Konopisti hercegnő, Ferenc Ferdinánd főherceg felesége.* Végül pedig hozzátette: — *Zsófia nővéremnek igazán sokáig kellett erre várnia.*

*

Koronás mesalliance-ok.

A Habsburgok családi krónikája már följegyzett néhány koronás mesallianceot. A nem egyenrangu házasság egyébként az uralkodó családoknál nem tartozik a nagy ritkaságok közé. Az udvarok különben nem is ismerik mindenütt jogilag az egyenlőtlen házasságok fogalmát. Igy a franciáknál a törvényes házasságban élő asszony, bármily alacsony származásu legyen is, férjének összes cimeit és jogait osztja. Soha eszébe nem jutna egy franciának az első francia pair-t, Uzés herceget, kicsinyleni, amiért nagyanyja Cliquot pezsgőgyáros leánya volt, vagy a szintén előkelő Grammont herceget fitymálni azért, hogy neje a frankfurti Rothschildok közül való. Nem létezik mesalliance az angol arisztokráciánál és az angol udvarnál sem. Az angol peer-hercegek legtöbbje anyailag polgári ágból származott. Viktória királynő egyik leánya, Beatrice, egy Battenberg herceghez ment férjhez, kinek az anyja Hanke lengyel grófnő volt.

A Habsburgok morganatikus házasságai közül a következők a legnevezetesebbek:

Mária Lujza pármai hercegnő és osztrák főhercegnő, I. Napoleon özvegyének 1822-ben *Neipperg* Ádám gróffal kötött morganatikus házassága Vilmos fiuk törvényesitése volt. Vilmos azután a Montenuovo grófi, később pedig a hercegi cimet kapta.

A legnagyobb feltünést keltette *János* hercegnek, I. Ferenc öcsének a házassága, aki egy utazása alkalmával az ausseei postamester leányát megszerette és röviddel azután nőül is vette. Pochl Annával, a főherceg nejével, sehogy se tudtak megbarátkozni az udvari körök s a főherceg előtt minden időkre zárva maradtak a Burg kapui. 1834-ben végre I. Ferenc Brandhofeni bárónővé nevezte ki sógornőjét. V. Ferdinánd pedig 1845-ben Merani grófnővé nevezte ki. A főherceg utódai ma is ezt e cimet viselik.

Henrik főherceg kegyvesztett lett az udvarnál, miután 1888. februárban *Hoffmann* Leopoldinát — egy feltünően szép színésznőt — az oltárhoz vezette. Nem tekintették Henrik hercegnek a csatatéren szerzett erdemeit sem, hanem megfosztották rangjától és jövedelmétől, ugy, hogy a főhercegnek családostól, csekély havi díjból kellett éveken át megélnie. Hét év mulva azonban visszakapta rangját és nejét *Waldeck* bárónővé nevezték ki.

Erzsébet királynő testvérbátyja, *Lajos* bajor herceg szintér morganatikus házasságot kötött. 1892-ben nőül vette *Barth* Antóniát, akit később Bartolf néven nemességre emeltek.

János Szalvátor főherceg (Orth János) regényes házassága *Stubel* Micivel nagy szenzációt keltett. A főherceg eldobta magától rangját, megtagadta családját és elhagyta hazáját, hogy csak magáénak mondhassa azt, akit szeretett.

Württembergi Sándor egy magyar grófnőt, *Rhédey* Claudiát vett 1835-ben nőül. A grófnő utódai a *Teck* hercegi cimet kapták s egyik unokája a walesi herceg legidősebb fiához ment nőül.

épp annyi nemes szerénységet, mint finom iróniát látok. A nemes szerénység egészen a Janovics disze és kedves vonása; a finom irónia azokra vág, akik magas hivatalos méltóságokat töltenek be az irodalomban s akik mégis *dilettánsoknak* engedik át azt a feladatot, hogy a magyar litteratura egyik oszlopos emberét kellő világitásban mutassák be a lelkesedni és tanulni vágyó közönségnek.

Nem véletlenség, hogy az összes fiatal szinészek (volt tanitványok) közül éppen *Janovics* Jenő vállalkozott erre a munkára.

A fiatal szerző és *Csiky* Gergely közt mély szellemi rokonság áll fönn. *Janovics* Jenőben is megvan az, ami *Csiky* legjellemzőbb vonása: a vasszorgalom, az acélos akarat, a komoly kitartás, a szakadatlan és lelkiismeretes munkának a vágya, szeretete és lankadatlansága. Ennek a bizonyságául csak egy esetet hozok föl, páratlanul álló esetet nemcsak a magyar, de — azt hiszem — az egész európai szinészet történetében: ez a fiatal ember ráért arra, hogy szinész létére, rendező létére, müvészetének és elfoglaltságának minden gondja ellenére elmenjen az univerzitásra és kitünő eredménynyel letegye a doktorátust. *Janovics* Jenő, a doktor-szinész, aki unikum a mi tanulatlan, kávéház-frekventáló, korzói sétákban és frivol adomákban gyönyörködő, magukba szerelmes és magukkal eltelt szinész-óriásaink közt: egészen méltó ember arra, hogy Csikynek, a tüneményes munkásságu drámairónak a biografusa legyen.

A szerző rövid és szerény előszava után azt várnók, hogy ebben a müben a kegyelet és a hála magasztaló akkordjain kivül alig hallunk egyebet. Annál meglepőbb, hogy a fiatal szerző teljes kritikai objektivitással elemzi Csiky Gergely irodalmi alakját; hizelgő frázisok helyett komoly, beható és igazságos birálatot mond.

Kritikájának a lényege ime a következő: Csiky kiváteles tehetség, de hiányzik belőle a zseni sugárzása. Nagy tudás, képzelet, emelkedett szellem, fogékony lélek egyesül Csiky talentumában, de semmi sem csap tul a korlátokon, minden a józanság kormányzása alatt áll; szelleme nem ittasul meg, nem emelkedik föl ama bizonyos „látnoki őrültség“ magaslatára, lelke nem szárnyal ott fönn, nekünk, földi halandóknak káprázatos magasságban. Tehetségében az alkotó képességnél sokkal nagyobb volt a drámairó számitó és elrendező virtuozitása. A drámai technika igazi bravurja voltaképpen Csikyvel kezdődik a magyar szinmüirásban. Mindig kombinál, mindig ügyesen épit, de olyan sietve, hogy egyrészt megfeledkezik az erős, biztos alapozásról, másrészt az idők viharával dacolni tudó vastagabb falazásról. Tetszetős, amit csinál, de nem maradandó. A kedély tuláradó melegségének, az alkotó erő zsenialitásának hiját érezzük. Pszichologiája nem kérlelhetetlenül következetes, jellemzése nem elég mély és finom. A külső formák csinja, választékossága megragad, sokszor bámulatra készt, de a belső organizmus nem áll velük összhangos arányban. Nem alkot természetesen, hanem kombinál s kombinációja gyakran erőltetett; drámai cselekvénye éppen ezért nem is válik élő organizmussá, hanem mechanikai csinálmánynak a benyomását kelti. Magasabb költői szárnyalás hiányában nem hágy maradandóbb nyomokat a lélekben; a külsőségek virtuóz mestersége hatásaiban is csak külső, felületes, gyorsan elmosódó. Annyi bizonyos, hogy ha alkotó tehetsége olyan nagy lett volna, mint a drámai forma iránt való páratlan érzéke: *Csiky* a dráma örök időkre szóló példáit nyujthatta volna a magyar irodalomnak.

Csiky Gergely tehetségének a kvalitásait okosabban, találóbban, pártatlanabbul senkisem mérlegelheti.

Elemzéseinek a során teljes elismeréssel méltányolja *Csiky* Gergely egészséges realizmusát, humorának a sajátságos erejét és azt a nagy jelentőséget, amit *Csiky* a magyar repertoár élénkitésével, a modern magyar alakok szinrehozatalával kivivott magának. Érdekes argumentumokkal védi ama vád ellen, hogy a *nemzetiés* jelleg hiányzik müveiből. Élettörténetéből, klastromi elzárkozottságából, papi pályájának a benyomásaiból sok mindent megmagyaráz; mindent gondosan összegyüjt és fölhasznál, a mivel *Csiky*t jellemezheti; egész sereg apró adat és naplójegyzet áll rendelkezésére *Csiky* gyermekéveiből, diákkorából és abból a küzdelmes időből, amikor a szemináriumban nevelkedett katolikus pap végképpen szakit multjával és a kolostor cellájából kikerül a speciális szinpadi teknikának legnagyobb mestere.

Janovics Jenő a részletes, mindenre kiterjedő életrajzi adatokkal párhuzamosan jellemzi és kritizálja *Csiky* Gergely minden nagyobb drámáját a *Proletárok* megirásáig. A *Jóslat*ról, a *Jánus*ról, az *Ellenállhatatlan*ról, a *Mágusz*ról és a *Bizalmatlan*ról kimerítő birálatokat ir, sőt sorra veszi a regényeket és a novellákat is, hogy Csiky fejlődését, irányát, irói egyéniségét, izlését és hajlamait megállapithassa. Beszél Csiky müfordításairól, nyelvezetéről is, nem felejt el semmit, ami ezt a munkásságban és sikerekben gazdag karriert jellemző szinekben tüntetheti fel.

Több hüséggel, igazságszeretettel és odaadással kevés iró szentelte magát a biografus szerepére, mint ez a fiatal szinész, aki vaskos kötetét — melynél értékesebb mostanában alig jelent meg — tiszteletreméltó szerénységgel dilettáns kisérletnek nevezi.

Hesseni (Hessen und bei Rhein) Sándor herceg 1851. október 28-án *Hanke* grófnőt vette nőül. Hanke grófnő később a Battenberg grófi cimet kapta, fiai pedig hercegek lettek. Fiai közül Henrik az angol királynő leányát, Beatrixet vette nőül, Sándor fia pedig a bolgár trónt foglalta el. Érdekes játéka a sorsnak, hogy a család legnevezetesebb tagja, *Sándor* fejedelem, később gróf *Hartenau*, szintén morganatikus házasságot kötött, nőül véve *Loyzinger* Johannát.

A nem egyenrangu házasság elmélete Németországból származik. A *Deutsches Fürstenrecht* ezt az intézményt ma is fenntartja. A német államok alkotmányaiban határozottan ki van kötve, hogy a házi törvények mérvadók az uralkodó családok tagjai személyes jogait illetőleg. A házi törvények szerint pedig egyenrangu házasság csak külföldi uralkodó vagy a frankfurti 1825. augusztus 19-iki Bundesbeschluss-ban elösmert német fejedelmi családok leszármazóival köthetők. Utóbbiak közt vannak az ugynevezett mediatizált családok ivadékai is, azaz oly családokéi, melyek az 1804-ben feloszlott német Bundban, mint szuverének voltak képviselve. Ilyen feudális családok voltak grófok is, mint a Stollberg, a Castellek stb. Equiparált magyar család csak egy van: a herceg Esterházyak.

A német uralkodó családoknál is fordultak azonban elő eltérések a genealogiai szabályoktól. Igy a jelenlegi badeni nagyherceg voltaképpen uralkodásra képtelen volna, mert a Zähringen-család főága 1811-ben kihalván, Károly Frigyes nagyhercegnek Geyer Lujza kisasszonynyal kötött második házasságából származó fia, Lipót emeltetett a trónra. A badeni „Hausgesetzet" ezért Károly Frigyes nagyherceg megváltoztatta 1817-ben, a nagyhatalmak pedig 1819-ben elismerték Lipót nagyherceget.

A bajor Wittelsbachok sem mentek a mésalliance-tól s éppen a megboldogult királynénk ága, az ugynevezett bajor hercegi ág (Herzoge in Bayern) egy szinésznőtől származik.

•

A mesallianceok sorában a legérdekesebbek egyike a mostani, amelyet — mint minden nagyobb szenzációt — igen sok furcsa kommentár is kisér. Igy meglehetős bizarr információt közöl a *Neue Freie Presse* mai esti lapja egy *budapesti* táviratban. A budapesti tudósitás szerint *Ferenc Ferdinánd* trónörökös hitvesének ez lesz a hivatalos cime:

„*Gemalin zur linken Hand des Erzherzogs Franz Ferdinand, Fürstin von ...*"

Ez elég sajátszerüen hangzik.

•

Egy esti lap *Szilágyi* Dezső véleményét közli a trónöröklési renddel kapcsolatos aktuális kérdésekről. A *Budapesti Tudósító* illetékes helyről fel van hatalmazva annak kijelentésére, hogy e vélemény *egészen hibásan* van reprodukálva.

KÜLFÖLD.

A khinai veszedelem.

Budapest, junius 26.

A ma érkezett hirek közt a legérdekesebb az, amely valószinünek tünteti föl egyrészt *Tiencin* felszabaditását, másrészt a pekingi követek életbenlétét. A csifui német konzulnak egy távirata konstatálja ezt a két örvendetes tényt. E távirat szerint a takui fölmentő hadtest 23-án bevonult Tiencinbe, 24-ikén pedig egy fölmentő hadoszlop indult el Tiencinből, hogy segitségére legyen Seymurnak, aki ugyancsak e hir szerint Pekingtől 20 kilométernyire áll s vele vannak a pekingi követek is. Ugy látszik, hogy a követek éltek az engedelemmel, amelyet a khinai császári kormány adott és Seymur védelme alatt kivonultak a rájok nézve veszedelmes fővárosból. Ez a körülmény, ha igy igaz, egyuttal azt is jelentené, hogy Khina és a civilizált hatalmak közt megszünt a diplomáciai összeköttetés és hogy, mivel khinai és európai, valamint amerikai katonaság tényleg harcban áll egymással, magától bekövetkezett Khina és a hatalmak közt a háborus állapot. A cári ukázzal elrendelt orosz mozgósitás már ennek a hadi állapotnak a folyománya lehet. Most már csak arról van szó, hogy a hatalmak a tényleges fegyveres beavatkozás kérdésére nézve is épp oly békésen megegyezzenek, mint eddig az idővesztegető diplomatizálásra nézve.

Mai táviratainк a következők:

(A khinai császárné és a boxerek.)

London, junius 26.

A május 16-ikán megjelent *North China Herald*ban egy khinai ember ezt irja:

Nagy titkos terv van, amelynek az a célja, hogy *Khinából az idegenek kipusztittassanak* és hogy a nekik bérbe adott területek visszahódittassanak. A terv főintézői: az özvegy császárné, *Csing* herceg, *Tian* herceg, *Hang-Ji*, *Csao-Su-Asiao* és *Li-Ping-Heng*. Ezek a mandzsu-csapatokkal akarják céljukat elérni. A boxerek segitségére szintén számitanak abban a nagy harcban, amely sokkal közelebb van, mint ahogyan a Khinában levő idegenek hiszik. A boxerek harci kiáltása ez: védjétek meg a császári dinasztiát és üzzétek az idegen ördögöket a tengerbe.

Vang cenzor Csih-Liből nem régen kihallgatáson volt az öreg császárnénál, aki a boxereket is szóba hozta. A császárné azt mondta:

— Önnek tudnia kellene, hogyan gondolkodnak Csih-Liben a boxerek. Hiszi ön, hogy ha eljön a cselekvés ideje, a csapatok részt fognak venni az idegen ördögök ellen való küzdelemben?

— Bizonyosan tudom, felelte a cenzor, aki hozzátette azt is, hogy szivesen vezeti a boxereket, ha eljön az ideje és addig megtesz mindent, hogy fölfegyverezze és szervezze őket.

A császárné helyeslőleg bólintott és igy szólt:

— Igen, az nagyszerü egy társaság. De attól tartok, hogy ezek a boxerek tapasztalt vezetők helyett nagyon elhamarkodva cselekednek és összeütközésbe hozzák a kormányt az idegen ördögökkel, még mielőtt teljesen elkészült a dolog. A boxerek élére Csih-Li-ben és Santung-ban felelős embereket kell állitani.

Ezzel vége volt a kihallgatásnak és másnap reggel ez a *Vang* cenzor Peking kormányzója lett, azaz egy tollvonással hatodosztályu hivatalnokból negyedosztályu hivatalnokká léptették elő. Ez a kis leleplezés igaz szinben tünteti fel a khinai veszedelmet és ha figyelmesen összevetjük mindazokat a hireket, amelyek eddig Khinából érkeztek, be kell vallanunk, hogy ez a khinai ember igazat mondott.

(Tiencin fölmentése.)

Berlin, junius 26.

A tiencini német konzul a következő fontos értesitést küldte kormányának:

A fölszabaditó hadtest junius 23-án érkezett Takuból Tiencinbe. *Seymour husz kilométernyire van Pekingtől s a követek is vele vannak.* Ugy látszik tehát, hogy *Seymour kivitte a követeket Pekingből. Seymour boxerekkel és khinai katonákkal van körülvéve.* Más jelentés szerint *már bevonult Pekingbe.*

New York, junius 26.

Egy Csifuból érkezett távirat jelenti: Kempf tengernagy azt jelenti, hogy egy japán torpedónaszád révén arról értesült, hogy a nemzetközi fölmentő had a khinaiakkal vivott harc után, amelyben az európaiaknak kevés veszteségük volt, *bevonult Tiencinbe* és egy része onnan *Seymour* tengernagy segitségére indult. Japán forrásból származó hiresztelés szerint *Seymour tengernagy fogságba* került és az idegen követek khinai katonák fedezete alatt elhagyták Pekinget, de nem tudják, hol vannak.

New York, junius 26.

Kempf tengernagynak *Takuból* tegnapi kelettel érkezett távirata megerősiti, hogy a külföldiek segélyére Tiencinbe küldött csapatok *Tiencinbe bevonultak.* Kempf jelenti továbbá, hogy *Seymour* tengernagy csapatosztálya Tiencintől tiz mérföldnyire *az ellenségtől körül van zárva.*

(A pekingi helyzet.)

London, junius 26.

A sanghaii prefektus értésére adta a konzuloknak, hogy tévedett, a mikor értesitésében azt mondta, hogy a pekingi követségek junius 20-ikán még sértetlenek voltak: naptári tévedés forog fönn és junius 20-ika helyett 16-ikát kellett volna mondania.

A *Daily Telegraph* nagyon végzetesnek tartja ezt a helyreigazitást s azt mondja, hogy az a gyanus egyértelmüség, amelylyel a khinai hatóságok a pekingi követségek sértetlenségét hangoztatják, a legalaposabb ok arra, hogy *a legrosszabbtól féljünk.*

Egy sanghaii távirat a Peking körül táborozó khinai katonák számát *360.000-re teszi.* Ez az óriás hadsereg *220 hétcentiméteres Creuzot-ágyuval, 18 Krupp-ágyuval és 150 Maxim-ágyuval s ezenkivül töméntelen lövószerrel van fölszerelve.* Az oroszok Tiencinnél száznyolcvan, az amerikaiak tizenegy embert vesztettek el. Azt mondják, hogy a fölszabaditó hadsereg szállitó eszközök nélkül szükölködik. *Csi-Fu is nagy veszedelemben van,* a kereskedők elhagyják a várost.

Berlin, junius 26.

Itt nem fogják föl a helyzetet oly komolyan, mint Londonban. A pekingi követségek kiéheztetését nagyon nehéznek tartják, mert a követségek utcáiában két európai üzlet van, amely bőségesen el van látva eleséggel. De más kérdés, hogy miből táplálkozik *Seymournak* kétezer embere, ha tényleg sikerült Pekingbe bevonulnia. Nagyon nyugtalanitó, hogy sem a követektől, sem *Seymourtól* nem érkezett futár a tengerpartra.

A khinaiak Tiencin ostrománál azt az uj lövőszert használták, amelyet nem rég a boxerek lázadásának kiütése előtt, európai cégektől kaptak. Ezelőtt néhány hónappal, amikor a fölkelés első jelei mutatkoztak, a Tiencinben tartózkodó európaiak nagyon közömbösen fogták föl a helyzetet, csak az amerikai konzul volt nyugtalan és ideges s a legujabb hirek szerint éppen ő lett a zavargásoknak legelső áldozata.

Berlin, junius 26.

A *Wolf*-ügynökség értesülése szerint a kiaucsaui császári kormányzótól tegnapi kelettel a következő távirat érkezett: Khinai forrásból eredő hirek szerint a fölmentő csapatok *Seymour tengernagy vezetése alatt Pekingbe érkeztek.*

(Khina felosztása.)

Róma, junius 26.

A *Corriere d'Italia* már Khina felosztásának tervét is elkészitette. E szerint a hatalmak a következőképpen osztozkodnának: *Oroszország* kapja Mandzsuriát, 492.000 négyszögkilométer, 7½ millió lakos; *Olaszország*: Csekiang, 95.000 négyszögkilométer, 11,800.000 lakos; *Franciaország*: Jünnan 380.000 négyszögkilométer, 12 millió lakos; *Németország*: Santung, 145.000 négyszögkilométer, 25 millió lakos; *Japán*: Fokia, 145.000 négyszögkilométer, 20½ millió lakos; *Angolország*: a Jangce völgye: ennek a területe 1,760,000 négyszögkilométer, *Amerika* és *Ausztria-Magyarország* prédájáról nem tesz említést az olasz ujság.

(A fölszabaditás előtt.)

Berlin, junius 26.

A Berliner Tagblatt közli egy tiencini német személyiség véleményét, aki jelenleg Berlinben időzik. Az illető aggodalmának ad kifejezést és azt hiszi, hogy a Tiencinbe rekesztett európaiak helyzete tarthatatlan, annál is inkább, mivel szükében vannak az élelmiszereknek s jelenleg leginkább mongol ponik husával táplálkoznak.

Páris, junius 26.

A minisztertanács mai ülésén *Delcassé* külügyminiszter bemutatta a sanghaii francia konzulnak egy tegnapelőtt este kelt táviratát, amely azt mondja: A déli tartományokban minden nyugodt. *Tiencinben a helyzet még most is komoly.* Pekingből nem érkezett hir. Sanghai előtt 11 khinai hadihajó áll.

(Hatalmi érdekek.)

Berlin, junius 26.

A *Neueste Nachrichten* egy külön német gyarmat-csapat szervezését követeli, mert csak ez esetben óvhatja meg érdekeit *ugy Khinával, mint az európai versenytársakkal szemben.*

A *Nationalzeitung* tárgyalja egyrészről az Oroszország, másrészről a Japán és Anglia közt fennforgó *érdekellentéteket* Keletázsiában és azt mondja, hogy aggodalmat kell táplálni a *boxerek legyőzése után esetleg felmerülhető bonyodalmak miatt.* De minden hatalom — az emlitett lap szerint — kell, hogy tudatában legyen ama veszélyeknek is, melyeknek ki lennének téve, ha most külön érdekeikért sikra szállnának és *az esetleges nyereség* semmiképpen sem felelne meg a nagy kockázatnak; mert tartósan Khinát egyik hatalom sem kerithetné hatalmába és az erre vonatkozó kisérlet is annak, aki erre vállalkozik, mindenesetre keserü csalódásokat és nagyon komoly zavarokat okozhatna.

London, junius 26.

Több oldalról jelentik, hogy *ujabb fölszabaditási akció nincsen kilátásba véve,* mert *nincsenek elég szállitási eszközök.* Nagy baj, hogy *az egyes kontingensek nem járnak el egyöntetüen,* hanem mindegyik *a saját utján* akar haladni.

(Vegyes hirek.)

Pétervár, junius 26.

A takui erődök bevétele alkalmával tanusitott kiváló vitézségért *Miklós* cár Dobrovolsky I. osztályu századosnak, a kombinált hajóraj és a Bobr ágyunaszád parancsnokának, továbbá Silaman II. osztályu kapitányak, a Korejec ágyunaszád parancsnokának és Sarusev Dedenev és Tibov hadnagyoknak a IV. osztályu György-rendet adományozta. Azonkivül a császár mindegyik ágyunaszád négy altisztjét és a partra szállitott csapatok négy emberét, akik az erődök ostromában résztvettek, hadi éremmel tüntette ki.

Ugyanezt az érmet kapta a 12. kelet-szibériai vadászezred négy katonája. Mikszantekio hadnagy ugyanabból az ezredből, aki az erődök ostromában résztvett, a IV. osztályu György-rendet kapta.

Páris, junius 26.

A tengerészeti minisztérium táviratot kapott, amely azt jelenti, hogy a Dordogne 600 emberrel *Szaigon*ba érkezett. Ez a legénység felváltja egy hadihajó tengerészeit, mely hajó rendeletet kapott, hogy Takuba menjen.

Sanghai, junius 26.

Takuban 8000 európai katonai, köztük 1200 német szállt partra. Hir szerint az *oroszokat Tiencinnél e hó 22-ikén visszaverték.* Veszteségük 120 halott és 300 sebesült volt. Hongkongból 300 lövész és 900 indiai katona érkezett Takuba, a honnan Tiencin fölszabaditására mentek. Jó forrásból jelentik, hogy a brit kormány megigérte a khinai kormánynak, hogy a Jangce völgyében nem fog katonaságot partra szállitani más célra, mint arra, hogy a khinai kormányt a zavargások elfojtásában támogassa.

London, junius 26.

A Terrible angol cirkálóhajó Csifuba érkezett.

London, junius 26.

A *Morning-Post* jelenti Washingtonból tegnapi kelettel: A khinai helyzetre való tekintettel a kormány elhatározta, hogy *Kubá*ból visszahivja a rendes csapatok felét, hogy a Fülöp-szigetekről *Taku*ba küldött csapatokat pótolja. Ugyanennek a lapnak az értesülése szerint a kabinet már félig-meddig elhatározta, hogy az elnök rendkivüli ülésszakra hivja össze a kongresszust, *Long* tengerészeti miniszter pedig titkos parancsokat küldjön a portsmouthi (Virginia) és a Mare-szigetén a (san-franciscói öbölben.) lévő hajógyáraknak.

Berlin, junius 26.

A hongkongi német kolónia a mostani khinai helyzetre való tekintettel táviratilag engedelmet kért arra, hogy az ottani angol hatóságoknak felajánlja szolgálatait a rend fönntartására. A császár megadta erre az engedelmet.

Jokohama, junius 26.

A minisztérium tegnap a khinai helyzet tárgyában tanácskozást tartott. A hozott határozatokról semmi sem jutott a nyilvánosságra. A sajtó követeli, hogy *annyi csapatot küldjenek Khinába*, amennyi elegendő lenne arra, hogy az összeköttetést Taku és Peking között ujból helyreállitsák.

Washington, junius 26.

300 tengerészkatona megy Manilából Takuba. A *Princeton* ágyunaszád azt a parancsot kapta, hogy Sevatonba, Firischonba, Amoyba és azután Sanghaiba hajózzon, hogy eme helységek között távirati összeköttetést létesitsen. Az ágyunaszádnak minden pillanatban készen kell lennie a tényleges szolgálatra.

Bécs, junius 26.

Egy párisi távirat jelenti: Az a Sanghaiból érkezett hir, hogy egy osztrák-magyar tengerésztisztet Tiencin felé való utjában sulyosan megsebesitettek, úgy látszik, megbizható forrásból ered.

A külügyminisztérium tengerészeti osztályában azonban e hir valódiságában kételkednek, mert a *Zenta* nevü hajó, melytől a külügyminisztérium tudósitásait kapja, erről nem tett jelentést, holott a hirt, ha való volna, már rég jelenthette volna.

Brüsszel, junius 26.

A külügyminisztérium valamennyi, Khinából szóló riasztó hirlapi tudósitások tulzottaknak és valótlanoknak jelöli meg. Senki se tudhat bizonyosat a Pekingben és Tiencinben lévő európaiak felől. Minden hir csak kombináción alapszik. Tiencinben 1500 európai van, akiknek élete veszélyben forog.

HIREK.

Budapest, junius 26.

— **BUDAPESTI NAPLÓ. Junius 30-án uj előfizetés nyilik a Budapesti Naplóra.** Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

———

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fürdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgáljon szives tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a cimváltozásról értesül, nyomban az uj tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztassanak tehát egy rövid levelezőlapnak fölhasználásától akkor se visszariadni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigoruan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

— **Az osztrák honvédelmi miniszter jubileuma.** Ma éppen 20 éve, hogy gróf *Welsersheimb* Zenót osztrák honvédelmi miniszterré kinevezték. Ez idő alatt Welsersheimb nyolc kabinetben vezette a honvédelmi tárcát. Ő volt tehát az állandó pólus az idők forgandóságában. Gróf Welsersheimb minden pártnál közkedveltségnek örvend.

— **Talliani nuncius távozása.** *Rómából* jelentik, hogy vatikáni körökben hire jár *Talliani* bécsi nuncius távozásának. Talliani, aki most szülővárosában, Monte Galloban nyaral, csakis azért tér vissza Bécsbe, hogy átadja a királynak visszahivó levelét. A nunciust a pápa abban a konzisztóriumban, melyet a szent év kezdése idején fog tartani, bibornokká fogja kinevezni.

— **Vörös László tiszteletére.** A *Vörös László billikom-ünnepélyt* ma tartották meg a Sós-fürdőben. Jelen voltak: Mándy Lajos, Zay Adolf, Ehrenhöfer Aladár és Halász Sándor miniszteri tanácsosok, a vasuti tisztképző, a posta és távirda, valamint a hajózási tanfolyam tanári kara teljes számban. *Bartos* Andor miniszteri titkár szép beszédben emelte ki Vörös László érdemeit, különösen a vasuti tisztképző tanfolyam felállitása körül. A nagy tetszéssel fogadott felköszöntő után *Vörös László* mondott köszönetet az ünneplők barátságáért. Beszéltek még *Zay* Adolf, *Radány* Dezső, *Kiss* József, *Kenessey* Kálmán és *Muraközy* Károly. A társaság vidám hangulatban a hajnali órákig maradt együtt.

— **Vilmos császár és Sullivan.** *Berlinből* táviratozzák: *Sullivan* zeneköltőt az *Essener Generalanzeiger* egy munkatársa megkérdezte, hogy helyesek-e azok a tudósitások, melyek a lapokban a német császárral lefolyt beszélgetéséről megjelentek. Sullivan azt felelte, hogy a hirlapirók tévesen adták vissza közléseit. A császár arra a kérdésre, hogy a nyáron elmegy-e Angliába, nem azt felelte, hogy talán elmegy, hanem azt mondta, hogy nem hiszi, hogy a már megállapitott dispoziciók megengedjék neki, hogy ebben az évben Cowesbe utazzék.

— **Iparkiállitás Kolozsvárt.** A *kolozsvári időleges iparkiállitás* tárgyában *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter megbizásából *Lakatos* Aladár miniszteri tanácsos, a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatója Kolozsvárt járt. Az ottani illetékes körökkel megvitatta az eredetileg szeptember havára tervezett időleges iparkiállitás ügyét. A tanácskozások eredménye az lett, hogy a kiállitást Mátyás király szobrának leleplezése alkalmával, jövő tavaszszal fogják tartani. Ehhez a megállapodáshoz, értesülésünk szerint, a miniszter is hozzájárult.

— **Ezüstlakodalom.** E hó 24-ikén ülte meg ezüstlakodalmát *Iványi* Sándor államvasuti ellenőr, Budapesten. A köztiszteletben álló családot a szeretet számos jelével vették körül ez alkalomból.

— **Győri diákok kirándulása.** A győri bencés főgimnáziumnak harminc növendéke *Kemény* Fülöp tanár vezetése alatt tanulmányi kirándulást rendezett a Balaton vidékére. Ez alkalommal Balatonfüreden, Kisfaludy Sándor szobránál kedves ünnepséget tartottak a kiránduló ifjak. Az emlékbeszédet Schandl József mondotta s ő helyezte el a diákok babérkoszoruját is a szobor talapzatán. A koszoru felirása ez: *A győri főgimnázium egykori nagy tanitványának — a győri főgimnázium tanulói, 1900.* Azután *Lingl* Valerián, a fürdő igazgatója intézett lelkes szavakat az ifjusághoz. Az ünnepen részt vettek *Halbik* Ciprián tihanyi apát, *Kohl* Medárd pápai prelátus, báró *Splényi* Ödön nejével *Blaha* Lujzával, *Horánszky* Nándor országgyülési képviselő, *Móricz* Péter főkonzul, *Lingl* Valerián fürdőigazgató, *Moys* Bogomér fürdőfelügyelő és Balatonfüred előkelő közönsége.

— **Meggyalázott királyi ereklyék.** A mi igazán vétkes lassu fontolgatásunk az oka annak, hogy odalenn Dalmáciában otrombán megsértették a második honalapitónknak, IV. Béla királyunknak emlékét. Azok a népek nem hibásak, csak mi. A szarvasmarha dőf és bolondság egyebet várni tőle. Mi azonban készülünk, készülünk valamit tenni, de a cselekvés és a készülődés között egy örökkévalóság tátong. Arról van szó, hogy már haza *akartuk* hozni Béla király két leányának, Máriának és Ilonának Spalatóban eltemetett porait s a spalatói érsek meg is adta erre az engedélyt. Neveletlenül, egy sorban, ami igy hangzik: — Az első Magyarországba induló vonaton elviheti Magyarország a királyi koporsót. De megadta az engedélyt és mi mégis készülődünk, mindig készülődünk, a király leányainak hamvait pedig kidobták a székesegyházból. A *Magyar Tengerpart*pan olvassuk egy magyar turistának ezt a feljegyzését.

Hosszas keresés után ráakadtunk a királyi ereklyék uj nyugvóhelyére, de megvallom, még ma is fölforr a vérem, ha eszembe jut, mily állapotban akadtunk a királyi ereklyéket őrző szarkofágra. A székesegyházból eltávolitották a koporsót és szemét és piszok közé hányták. Az épület maga, melyben a szarkofág most el van helyezve, kápolna ugyan, melynek oltárja is van, de vallási célokra rég nem használják már a kápolnát, hanem a székesegyházban talált régi sirkövek és az épitési vállalat raktárának. Egy sarokban üres faládák, szalma, szemét és piszok közt ott áll a királyi ereklyéket magába záró gyönyörü kőszarkofág. Az idő vasfoga nem viselte meg sem a szobrászati diszitéseket, sem a latin fölirást, mely körőskörül övezi a kis müemléket.

Most már ne sokat keseregjünk ezen a hitványságon, hanem éljünk a kegyes engedelemmel, és hozzuk haza hamarosan a királyi ereklyéket — a lomtárból.

— **Egy belga miniszter halála.** *Bara* belga miniszter, a liberális párt legkiválóbb vezére, akit vasárnap szélhüdés ért, mint nekünk Brüsszelből táviratozák, ma meghalt. Bara több évig igazságügyi miniszter volt a Frére-Orban-féle minisztériumban és a klerikálizmus legféltettebb ellensége volt. Halála pótolhatatlan veszteséget jelent a liberális pártra nézve.

— **Egy irónő a filozófiai fakultáson.** Nemsokára Nagyváradnak is meglesz a maga doktor kisasszonya. Az érettségi vizsgán már tul van az a szép, okos urilány, aki nem akar megelégedni azzal a tudománynyal, amit eddig szabtak ki hivatalosan a nő számára. *Ritook* Emma a kisasszony neve, leánya *Ritook* Zsigmond táblai elnöknek. Mi irótársat tisztelünk benne. Mély érzésre való finom munkák az eredeti dolgai is — de még jelentőségesebb az a munkája, hogy leforditotta Kiellandot. Az érettségit a premontreiek gimnáziumában tette le s a jövő esztendőben beiratkozik a budapesti egyetem filozofiai fakultására.

— **A kőbányai templomszentelés.** Nagy ünnepet ül holnap *Kőbánya.* A római katolikus templomot holnap szenteli föl *Boltizár* budapesti érsekhelyettes, püspök. A közel fél millió költséggel épitett templomot diszes park övezi. 1894-ben kezdték épiteni a templomot *Lechner* Ödön tervei szerint; minden része a legszilárdabb anyagból készült. A belső berendezése és diszitése is feltünően szép. Különösen kiválik a főoltár, amely fölött Szent László királynak, a templom védőszentjének *Roskovits* Ignác által festett képe látható.

A holnapi ünnep programmját egy öttventagu rendezőbizottság állitotta egybe, amelyben fővárosi bizottsági tagok, a X. kerületi hatóságok fejei s a református, izraelita és evangelikus egyházak elnökei szerepelnek. Az ünnepség az összes harangok megkonditásával kezdődik kora reggel. A templom előtt gyülekeznek a meghivott vendégek, akik fehér ruhás leánykák sorfala közt haladnak el a fényes diadalkapun keresztül. A püspököt a kerület elöljárója, az érkező miniszereket pedig dr. *Tóth* László fogadja. Majd mise lesz az uj templomban s *Hock* János plébános szent beszédet mond. A fölszentelés után villásreggeli lesz az elöljáróság disztermében a szolgálattevő papság és a meghivott vendégek részére.

— **Házasság.** *Stampay* Sándor székesfővárosi tanitó eljegyezte *Szám* Mariska tanitónőt.

Klein Kálmán fővárosi kereskedő eljegyezte özv. *Baeumel* Lipótné leányát, Rózsika kisasszonyt Soroksárról.

Fried A. Hugó, a Fried A. és társa cég tagja, eljegyezte *Fehér* Anna kisasszonyt Budapesten.

A világhirü „Champion“ és „The Royal Progress“ kerékpárok mélyen leszállitott árban kaphatók kizárólag LÁNG JAKAB és FIA kerékpár nagy raktárában Budapesten, VIII., József-körut 41.
Használt gépek legmagasabban beszeráltetnek. — Saját nagy javitómühely és iskola. — Kerékpár-részek leszállitott árban.

— **Hangulatok egy nyári estén.** A kalendárium szerint benne vagyunk a nyárban. Aki tehette, már el is menekült a *forróság* elől hűs, északi vidékre, ahol nincs verejték, csak langyos napsugár, enyhe szellő és csobogó patak. És sajnál bennünket, szegény fővárosiakat, akik nyakig vagyunk a melegségben. Mi pegig, akiket ideköt végzetünk, éppenséggel nem irigyeljük azokat, akiket szerencsés sorsuk kivitt az árnyas erdők világába. Mert itt az élet fagyva van és megdermedett. Eltünt a nyár és helyét borongós, komor idő váltotta fel. A liget fái szomoruan bólingatnak az üres utakra, ahol nyüzsgő sokaság helyett egy-egy vakmerő sétáló burkolózik meleg köpenyébe. És sirnak a nyári vendéglősök. Keserves könnyeket hullatva zokognak. Mint Marius Karthago romjain, ugy keseregnek az üres asztaltábor sivárságán. És szidják Falbot, a leveli békát s a barométert, amiérthogy ilyen hideg nyarat jósoltak. Uj geográfiát kivánnak, amelyben Közép-Európa közelebb fekszik az északi sarkhoz. Mert ez az időjárás kompromittálja a mérsékelt égövet és szomoru sorsát készíti elő minden idők nyári vendéglőseinek. Buzgón fohászkodnak tehát az időjárást intéző égi hatalmassághoz, hogy adja meg a mérsékelt égövnek, ami a forró éghajlaté s a nyári vendéglősnek azt is, ami a télié.

— **Az emberirtó.** Rémes tettre ösztönözte a pálinka *Goda* András *adai* zsákhordót. *Fischer* Lipót koresmájában idogált Goda sokáig, bár pénze nem volt. Fizetés helyett durván megfenyegette a vendéglőst, aki zálogul elvette a kalapját. Goda kiszaladt ekkor a koresmából és az utcán békésen haladó *Latinszky* György hatvan éves munkást bicskájával hasba szurta. Majd visszarohant a koresmába s ott előbb a koresmáros leányát szurta meg a has tájékán, azután pedig a koresmáros 17 éves Mózes fiát, aki most végezte el a kereskedelmi iskolát, kétszer megszurkálta, ugy, hogy a máját és tüdejét is keresztülfurta a kés. Végül a koresmában iddogáló Répási Ferenc ellen fordult s ezt vagy tiz helyen összeszurkálta. Mikor a nagy sikoltozásra végre megérkezett a rendőrség, átadta ellenkezés nélkül vértől párolgó kését azzal, hogy vigyék be a fogházba, mert gyilkolt. Áldozatai közül Latinszky még a helyszinén meghalt, *Fischer* Mózes életéhez pedig kevés reményt füznek az orvosok. *Fischer* Rozáliát és *Répási* Ferencet gondos ápolás mellett talán megmenthetik. *Godát*, aki családos ember, a nép agyonverte volna, ha a rendőrök nem veszik pártfogásukba.

— **Az államvasuti munkások sztrájkja.** Az államvasuti gépgyár munkásai szilárdan kitartanak követeléseik mellett, az igazgatóság pedig zárva tartja a gyártelep kapuit. *Lőrinczy* főellenőr vezetése alatt négy tisztviselő végzi folytonosan az elbocsátott munkások alkubéreinek zárlaszámolását. A kifizetés és a munkakönyvek kiadása a IV. kapunál történnek, azonban a sztrájkoló munkások közül csak elvétve néhányan veszik föl pénzüket és munkakönyveiket. Azokat a munkakönyveket és összegeket, amelyekért tulajdonosaik nem jelentkeznek, a X. kerületi előljáróságnál fogják letétbe helyezni a zárszámadás befejezése után. A zárleszámolást valószinüleg csütörtökön fejezik be. A sztrájkolók ma délelőtt ismét a népligeti sztrájktanyán és a közel levő koresmákban gyültek össze és kisebb csoportokban tárgyalták ügyük fejlődését. A gyár kapuja előtt reggel kisebb csoportosulások voltak, a rendőrség felszólitására azonban a sztrájkolók rendben elvonultak.

— **999 évre szóló szerződés.** A francia állam — mint Párisból irják — 999 évre szóló szerződést kötött egy angol társasággal. A dolog előzménye az, hogy Franciaország ki akarta bővittetni londoni nagykövetségi palotáját. Szüksége volt tehát a szomszéd telekre, amely egy vallási célokat szolgáló társaság tulajdona. Miután azonban Angliában az ilyen társaság nem adhatja el ingatlanait, a francia kormány bérbevette a telket. A nagy bérleti szerződés, amely mindkét ország pecsétjével el van látva, a 2899-ik évig érvényes.

— **Holttest az uton.** A Budapesten állomásozó bosnyák zászlóalj vasárnap éjjel gyakorlatot tartott a főváros környékén. Egy őrjárat *Cinkota* községbe jutott. Amint a bosnyákok a főutcán mentek, az őrjárat vezetője egy emberi testbe botlott. Megállítak, gyufát gyujtottak s akkor látták hogy halott fekszik az utcán. A katonák megfordították az arcán fekvő halottat s akkor vették észre, hogy az inge elől a mellén kissé véres s hogy a melle közepén egy kis szurás is van. A bosnyák hadnagy erre a holttest őrizetére kirendelte két katonáját, maga pedig a községházára ment, felzörgette a birót s figyelmeztette az utcán fekvő halottra. A község elöljárói a halottban ifjabb *Mészáros* István, husz éves legényre ismerlek. Értesitették a rákos-keresztúri csendőrőrsöt is az esetről s reggelre már ki is derült, hogy Mészárost ifjabb *Piszeczki* István nevü pajtása szurta agyon. Piszeczkit a csendőrök elfogták s táviratilag jelentették a pestvidéki királyi ügyészségnek a dolgot.

— **Erdészeti és bányászati kongresszus.** *Selmecbánya* bányavárosban nagy ünnepségek lesznek a közel napokban. Holnapután, csütörtökön ott tartják meg a bányászok és erdészek ez évi kongresszusukat. A kongresszussal egyidejüleg az uj bányászati akadémiát is felavatják. Az évi nagy kongresszus junius 28-tól julius 2-ig tart és ez alkalommal annyi vendéget lát Selmecbánya falai között, mint még soha. Az ünnepély fényét növelni fogja az is, hogy *Wlassics* Gyula kultuszminiszter, valamint *Lukács* László pénzügyminiszter is odautaznak az uj bányászati akadémia felavatási ünnepélyére. Kivülök ott lesznek még báró *Bánffy* Dezső főudvarmester és dr. *Wekerle* Sándor, a közigazgatási biróság elnöke is, mint az erdészek, illetve a bányászok tiszteletbeli elnökei. A város minden elkövet, hogy kiváló fénynyel fogadhassa az illusztris vendégeket.

— **Kis nép, nagy eszme.** A végső küzdelmét vivó vitéz boer nép, jóllehet az összes hatalmak teljes baráti viszonyban állanak Angliával, osztatlanul birja az összes európai nemzetek szimpathiáját. A népszabadságért és otthonáért küzdő köztársaság még Európa legautokratikusabb birodalmában is olyan tiszteletre és rokonszenvre talált, amely szinte példátlan a népek történetében. Megható példában nyilvánult ez épp most a párisi világkiállításon. A hires orosz Galicin-nemzetségnek egy nemeskeblü utóda *Galicin Leó* herceg, mint egy párisi tudósításunk jelenti, ma a Trocaderon levő transvali pavillonban értékes koszorut tétetett *Krüger* elnök mellszobrára ezzel a felirással:

EGY KIS NÉP ÉS EGY NAGY ESZME KÉPVISELŐJÉNEK TISZTELETTEL ÉS CSODÁLATTAL.

Igy hódol a büszke orosz herceg az egyszerü pór nép atyjának és vezérének. A transvaali kiállitási biztos erre a hercegnek Moszkvába táviratott küldött, melyben köszönetet mond a rokonérzés és az őszinte barátság eme nyilvánitásáért.

— **Tüz a Yildiz-kioszkban.** Egy konstantinápolyi táviratunk szerint tegnap délután a Yildiz-palotában tüz ütött ki. Gazi Ozman pasa palotája és több kisebb konak teljesen leégett. A szultán az ablakból nézte a tüzet és maga is intézkedett. A városi tüzoltóság és önkéntes tüzoltó vett részt az oltásban. A miniszterek mind ott voltak a Yildiz-kioszkban és az odavezető utcákat és tereket ezer meg ezer ember lepte el.

— **Uj távbeszélő hivatal.** Rákos Szent Mihálypusztán a kereskedelmi miniszter a postahivatalnál távirat-közvetitő távbeszélő hivatalt rendezett be, amelyet junius 21-én átadtak a közforgalomnak. A hivatalnál berendezett nyilvános távbeszélő állomásról ugy a budapesti városi, valamint a Budapesttel összeköttetésben lévő összes környékbeli és belföldi helyközi távbeszélő hálózatok előfizetőivel és nyilvános állomásaival lehet beszélgetéseket lebonyolitani és viszont. A dij a budapesti és Budapest-környékbeli forgalomban öt percig tartó beszélgetés után egy koronát, a belföldi helyközi forgalomban 3 percig tartó beszélgetés után két koronát tesz ki. A rákosszent-mihályi nyilvános távbeszélő állomáshoz a feleket díjköteles szolgálati értesitéssel lehet meghivni, ennek dija a budapesti és Budapest-környékbeli forgalomban 40 fillért, a belföldi helyközi forgalomban pedig egy koronát tesz ki. A hivatal ugy feladott, valamint érkezett táviratokat is kezel, távirati postautalványok azonban a hivatal forgalmából ki vannak zárva.

— **Rabbiválasztás.** A verbói izraelita hitközség folyó hó 24-én *Reich* S. B. rabbijelöltet, a budapesti izraelita hitközség főrabbijának legfiatalabbik fiát, rabbijául választotta.

— **A párisi diákkongresszus.** *Párisból* jelentik: A francia egyetemi kör tegnap állapitotta meg az ünnepélyek programmját, amelyeket az egyetemi hallgatók kongresszusára jövő idegen küldöttségek tiszteletére augusztus hóban rendezni fog. Az Egyetemi-Kör elnöke, *Reveilland*, a küldöttségeket a vasutnál fogadja. A kongresszus megnyitása augusztus 5-én lesz a közoktatásügyi miniszter elnöklete mellett. 5-től 12-ig délelőttönkint a kongresszus üléseit tartje. A délutánok a kiállitás látogatására szentelvék. Az estéket az Opera, a Theatre-Français és az Opera-Comique diszelőadásai, egy estély a Hotel de Villeben és egy a közoktatásügyi miniszternél tölti be. Végre 12-én, a kongresszus utolsó napján, kirándulást rendeznek Saint-Germainbe, ahol 1500 teritékes banket lesz. A banket után feldiszitett hajók viszik viseza a kongresszistákat Párisba, a tündériesen kivilágitott kiállitáson keresztül. A kongresszuson tudvalevőleg a magyar diákság képviselői is megjennek.

— **Zárva.** A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyüjteménye julius elsejétől augusztus 31-ikéig a könyvtár rendezése miatt a közonség előtt zárva marad.

— **A polémia vége.** Palermóban az lett egy hirlapi polémia vége, hogy aki sértve érezte magát, agyonlőtte az ellenfelét. A *Fapiol* cimü élclap szerkesztője, egy Alfano nevü ügyvéd polémiába keveredett Berlioz tanárral az *Ora* cimü lap szerkesztőjével. A hirlapi háboru mind hevesebb és hevesebb lett, végre is a professzorszerkesztő már a maga személyében is sértve érezte magát és elküldte segédeit az ügyvédhez. Az azonban megtagadta a fegyveres elégtételt, bizonyára azzal az indokolással, amivel nem szokás megengedni azt, hogy a tollhare olyan térre tereltessék, amelyen aztán ki van zárva az, hogy argumentumok és igazságok győzzenek. A tanár erre megleste ellenfelét az utcán és agyonlőtte. Az utca hangulata arra vall, hogy az ügyvéd igazsága volt népszerübb. A tömeg tudniillik félig-meddig agyonverte a revolveres tanárt, mig megérkezett a rendőrség és kiszabaditotta a rögtönitélők kezei közül.

— **Pusztitó lavina.** *Rómából* jelentik, hogy hatvan alpesi vadászt a *Val camonica* havason egy lavina több száz méternyire lesodort. Csodálatosképpen csak öt katona sérült meg, a többiek sértetlenek maradtak.

— **Pisztolylövések az éjszakában.** Kolozsvárott rossz kis mulatságra adta magát pár ötletes jogász. Éjszakának idején a piacon lövöldöznek, azt a hitet keltve a nyájas idegenben, hogy ostromállapot van a városban. Nemrégiben már megcselekedték ezt a tréfát az urfiak, tegnap éjjel pedig ismételték. Két tót napszámosra ijesztettek rá kissé ilyen kedélyesen. A rendőrség azonban beleavatkozott a vicebe és bevitte az ügyeletes tiszt elé a jogászokat. Azonban mindjárt el is bocsátották őket. A jeles ifjak aztán egy étterembe mentek iszogatni s az egyik itt is puffogtatott egyet a pisztolyával. A rendőrség ujra beleavatkozott a dologba. Az ifjakat bevitték az ügyeletes tiszt elé — s aztán megint kibocsátották őket. Kedélyes rendőrség.

— **Tolsztoj Párisban.** *Tolsztoj*, a világhirü orosz iró és bölcselő legközelebb *Párisba* érkezik a kiállitás megtekintésére. Ez alkalomból az *Événement* a következőket irja:

A kiállitás egyformán vonzza Páris felé az idegen uralkodókat és az idegen irói nagyságokat. *Jókai* Mór után, ime *Tolsztoj* látogatását jelzik nekünk. Magas kora dacára a világhirü orosz filozófus el fog jönni közénk. Jövő hó folyamában indul el *Jasznaja-Polyánaból*; néhány napra kiszáll Németországban és aztán hosszabb időre Párisba jön. Páris irodalmi kitünőségeinek éppen olyan lelkes fogadtatásban kell részesiteni a nagy orosz gondolkodót, mint amilyenben részesitették a nagy magyar költőt.

Valóban századvégi spektakulum lesz, amint a francia Bábel irodalmi nagyságai *Tolsztojt*, a századvég anachoretáját és talán egyetlen biblikus kereszténytt ünnepik!

— **Halálozás.** Közéletünk egyik ismert és általánosan becsült tagja, budahegyi *Pauer* Leó elhunyt. A megboldogult 1841-ben Fiumában született s iskoláit ott bevégezvén, pénzügyi pályára lépett s később hivatalnoki és igazgatói minőségben különböző hitelintézeteknél működött. 1870-ben az Anglo-bank üzletvezetője, 1871-ben az osztrák központi bank igazgatója, 1874—1884-ig pedig a salgótarjáni, később a rimamurányi vasfinomitó társulat pénzügyi igazgatója volt. 1884 óta tevékeny részt vett a főváros és a külföld számos nagyobb intézetének munkájában, részint a választmány, részint pedig mint az igazgató-tanács tagja. 1879-ben a Ferenc József-rend lovagja lett. 1869-ben vette nőül néhai kunhalmi *Rósa* Lajos, a kereskedelmi bank volt elnökének leányát, Máriát. Gyermekei közül dr. Pauer Károly fővárosi orvos, Pauer Miksa vezérkarhoz beosztott utász-főhadnagy és Pauer János épitész-jelölt.

Alsó-drskoci *Morvay* Béláné szül. *Hanvay* Matild e hó 21-ikén 28 éves korában Falkensteinben elhunyt. Temetése ma délután ment végbe Nagy-Szőllősön nagy részvét mellett.

Dr. *Rupp* Kornél, az ev. ref. főgimnázium kiváló tanára, közbecsülésben álló tanügyi iró és pedagógus, hosszu szenvedés után tegnap este meghalt. Temetése holnap, szerdán délután 4 órakor lesz a Krisztina-körut 39. számu gyászházból.

— **Bolygó zsidók.** Bécsből táviratozzák, hogy egy különös csapat táboroz ott már három nappal és három éjszaka szabad ég alatt a Duna mellett. Hazájukból kiüldözött romániai zsidók ezek, mintegy 250-en, akik azért vándoroltak ki, mert a román kormány eltiltotta a keresztény gyárosoknak zsidó munkások alkalmazását. Részint gyalog, részint vasuton érkeztek Bécsbe zsidó jótékony alapok támogatásával. Ma este tovább indulnak Nürnberg felé, onnan pedig egy német kikötőbe mennek. Utazásuk végcélja Kanada, ahol mint munkások akarnak letelepülni.

Mirtus-créme bőrfinomító, szépitő, üditő. Zsirtalan és ártalmatlan **arc- és kéz-créme**, eltávolit minden bőrhibát, szeplőt, májfoltot, bőrhámlást, pattanást, bőratkát, Kis tégely **50** kr., nagy **1** frt. 3 kiállitási kitüntetés. Hozzá szappan 40 kr. Mirtus-poudre 50 kr. Készíti és szétküldi az „Apostol" gyógyszertár. Budapest, VIII., József-körut 64 n. sz. Baross-utca közelében.

— **A jegyző négyes fogata.** Kozma község jegyzője, *Szabó* László nagy ur volt. Négylovas kocsin járt, pedig ebben a szegényes időben nem dukál neki csak éppen — egy se. A négy ló aztán boszut állott rajta. Megettek a község pénztárából tizenháromezer koronát. Ezek után mit tehetett volna egyebet Szabó László, mint hogy megszökött. Most körözik, a fogatra pedig a megkárosodott falu tette rá a kezét.

— **Mi dolga van az elnöknek?** Hogy a francia köztársaság elnökének lenni — különösen mostanában — nem közönséges szinekura, bizonyitja a következő munkarend, amelyet e hét folyamán kell végig csinálnia:

Vasárnap: Részt venni és beszédet mondani a mozdonyvezetők és fütők szövetségének évi közgyülésén. Innen a Tuileriákba menni, ahol a tornaegyesületek vonulnak fel.

Hétfő: Nagy ünnepség és beszéd a zoologiai kertben. A kiállitási juryk ünneplése.

Kedd: Nagy ebéd az Elysée-palotában György görög herceg tiszteletére.

Szerda, csütörtök és péntek: Minden nap katonai kisérettel meglátogatni a kiállitást.

Szombat: Nagy ebéd a képviselőház pénzügyi bizottságának tiszteletére.

— **Szegény gyermekek vakációja.** A *Budapesti Szünidei Gyermektelep-Egyesület* kis pártfogoltjainak első csoportját f. hó 29-én reggel 8—10 óra között fogják felöltöztetni a Nagymező-utcai polgári iskolában. A gyermekek elutazása a következő sorrendben történik: junius 30-án reggel 7 óra 15 perckor Lipikbe 12 fiu a keleti pályaudvarról, 7 óra 30 perckor Trencsénbe 50 leány a nyugoti pályaudvarról, 9 óra 25 perckor Zebegénybe 80 fiu a nyugati pályaudvarról, d. u. 4 óra 25 perckor Lellére 50 fiu a déli vasuti pályaudvarról, julius 1-én reggel 7 óra 30 perckor Hegybányára 80 fiu a keleti pályaudvarról. Az egyesület kéri a választmány tagjait, hogy szemléljék meg a gyermekeket a pályaházaknál.

— **A Telefon Hirmondó zeneközvetitése.** A szinházak és hangversenyek holt szezonjában a *Telefon Hirmondó* úgy gondoskodik előfizetőinek esti szórakoztatásáról, hogy naponkint esti 8 órától 11-ig felváltva katona- és cigányzenét közvetit. Minden zenedarab megkezdésére riadójellel hivják fel a hallgatók figyelmét. A zeneközvetités mellett 1/49 órakor a Frankfurtból érkező esti tőzsdét, 1/210—10-ig pedig a legujabb hireket és táviratokat olvastatja fel a *beszélő ujság* szerkesztősége.

(x) **Linhart Vilmos** festő mütermében készülnek Arcképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarell stb. festmények müvészi kivitelben. Festett fényképészeti hátterek és szinpadok kölcsönbe kaphatók.

Uj pénzforrás.

— *Kép a jövőből.* —

„Szokatlan hirdetést tesz közzé a hattowici érczmüvek munkás-betegsegélyző pénztára.

Kerestetnek oly 24—26 éves fiatal emberek, akik hajlandók egy sulyos beteg megmentésére illő díjazás fejében a hátuk bőréből egy keveset átengedni.

Nemrég ugyanis egy Schikora Antal nevü munkás valami katasztrófánál sulyosan összeégette a hátát, ugy, hogy a sebek nem tudnak benőni és az orvosok véleménye szerint a szerencsétlen ember menthetetlenül elpusztul, ha valamely egészséges ember bőrétől nem telepitenek át bőrt a sebeire".

Mindezt, ami itt olvasható, egy jól szerkesztett vidéki lapban találtam. S most bátorkodom előre sejteni, hogy a jövőben ilyen jelenetek fognak lejátszódni:

Benő: Jó napot, Manó. Hogy van, hogy van?

Manó: Köszönöm, jól. Kitünő üzletet csináltam.

Benő: Ej, maga csak a régi ügyes üzletember marad! Micsoda üzletet csinált?

Manó: Eladtam a bal mandulámat. Most jó ára van, tizenhét forintért vették meg.

Benő: Persze, maga élelmes ember. Nekem sokkal szolidabb testrészeim vannak és nem tudok eladni semmit. A multkor is husz forintot igértek a vesémért . . .

Manó: Jól tette, hogy nem adta oda. A vesének jól fel fog menni az ára. Majd kap még érte többet is.

Benő: De mit csinálok addig vele? Parlagon heverjen?

Manó: Csak türelem. Az én tüdőcsucsomat két évig tartogattam, amig megvették.

Benő: És a kamatveszteség?

Manó: Azt bevettem másutt. A skalpomat drágábban vették meg.

Benő: Ez jó eszme, én is eladom a skalpomat. . . . Jőjjön, Manóka, igyuk be az árát előre! (*Kocsmába mennek, daloiva*):

Juhászlegény, szegény juhászlegény,
Tele pénzzel ez a kövér erszény,
Megveszem a hashártyádat tőled,
De rá'dásül add a baltüdődet!

—o.—

FŐVÁROS.

(*) **Rendkivüli tanácsülés.** *Halmos* János polgármester, arra való tekintettel, hogy a lóvasuti alkalmazottak sztrájkja folytán beállott közlekedési zavarokkal szemben meg kell tenni a szükséges hatósági intézkedéseket, a mai napra rendkivüli tanácsülést hivott össze. Minthogy azonban tegnapról mára a sztrájk megszünt, a tanács egyszerüen tudomásul vette a polgármesternek erre vonatkozó bejelentését.

(*) **A kórházi élelmezés.** A kórházi bizottságok, a május hónapban tartott ülésükön azt javasolták, hogy a kórházak élelmi cikkeinek és nyersterményeinek szállitására nézve, az *általános vállalkozás* is megengedtessék s hogy e részben a vonatkozó közgyülési határozat módositassék. Ehhez a javaslathoz a tanács is hozzájárult s azzal terjeszti a közgyülés elé, hogy a Szent János-kórházban szüntessék meg a kész ételek szállitását s a Rókus-kórházban konyhát és élelmiszer-tárházat rendezzenek be.

(*) **Kórházi segédorvosok ellátása.** A tanács előterjesztést tesz az iránt, hogy a kórházi segéd- és alorvosoknak az év végéig havi 20 forintért adjanak reggelit és ebédet, jövő évre pedig ugyanezt ingyen adjak nekik.

Virányos történet.

Budapest, junius 26.

Volt egy telektulajdonos. Minthogy a telke a Virányos-dülőn került el, idealista volt. Azt hitte tudniillik, hogy Budapesten pénz kell ahhoz, hogy valaki házat épittessen. Ördögbe!.... Engedély, engedély, sőt még néhány engedély! És mikor egy modern Montecuccoli ezt többszörösen elharsogta néki, az idealista elhatározta, hogy engedélyt kér. Be is nyujtotta a folyamodását. Oh, ez régen történt. A folyamodás a közmunkák tanácsánál kezdte meg reménytelen pályáját. Viszontagságos volt az utja, amelyen csak az adott vigasztalást, hogy hónapokon át nyugodhatta ki bánatát egy-egy bizottságnál. Végre néhány év után egyik bizottságban félretették a folyamodást és az idealistának megirták, hogy várjon addig, amig a Virányos-dülőt szabályozzák.

Az idealista másnap reggel realista lett.

Komolyan fogta fel a helyzetet és visszairt annak a bizottságnak. Nevezzük röviden épitő bizottságnak. Ez a realista levelét áttette egy másik bizottságnak. Amire a realista ujra irt. Ez a jelenség hatezer egynehányszor ismétlődött. Ez idő alatt a realista két lakást bérelt az aktáknak. Minthogy azonban a hétezredik akta közeledését érezte, azt gondolta, hogy jobb ma egy ház engedély nélkül, mint egy engedély tizenegy év mulva ház nélkül. És felépitette a házát engedély nélkül.

A realista tehát másnap reggel idealista lett.

Évek multak. Az idealista a napokban levelet kapott a mérnöki hivatalól, amelyben felszólitják, hogy küldje be ujra a folyamodást és az épitendő ház terveit. Ilyen kérésre még egy virányosdülői szelid háziur is megharagszik és kijelentette, hogy az ő házát ne mondja a mérnöki hivatal *épitendőnek*. Az már régen áll és becsülettel szolgálja az urát.

Ezek után csak azt konstatálom, hogy a fent meg nem nevezett idealista, mert nem várta meg a szabályozás tervének a bizottsági utját, (amely elnevezés alatt az egyenlitő tizenkétszeres megkerülése értendő) még vidáman megérte a ház felépülését.

A mordl: A kinek van pénze: kérjen engedélyt; akinek nincs engedélye: épitsen házat; akinek van engedélye: legyen pénze; és a kinek nincs pénze: ne épitsen házat. **Pont.**

SZINHÁZ, ZENE.

** **Fővárosi Nyári Szinház.** Zajos estéje volt ma este a Fővárosi Nyári Szinháznak: L. *Komáromi* Mariska játszotta *Hoffmann meséi*ben Olimpia-Antónia-Sztella hármas szerepét. A vendégmüvésznő ma is a régi poétikus alakitást nyujtotta és a fölvonások után a zsufolt ház lelkesen megtapsolta. *Mihályi* Ernő Hoffmannja volt az előadás második éksége; a közönség a kitünő tenorista minden egyes számát kitörő tapssal honorálta. Bájos volt Miklós szerepében *Szende* Anna; Beöthy Zsiga mint vendég, Stoll, Krémer, Faragó és Szilágyi vettek még részt az előadasban.

** **Carmen Sylva magyar szinpadon.** *Carmen Sylva*, a költői lelkü román királynő már régebben egy kis bluettet irt, amelynek cime: *Két pár kis csizma*. A Vigszinház igazgatósága még az idei évad elején a román udvarmesteri hivatal révén kérvényt adott be az iránt, hogy a *Két pár kis csizmát* magyar forditásban bemutathassa. Az engedélyt a szinház az előadásra megkapta és igy a jövő évadban szinrekerül a román királynő szinmüve.

** **Uránia Szinház.** Az Uránia Szinház estéről-estére zsufolt ház előtt adja *Salamon* Ödön *Párisát*. A váratlanul nagy érdeklődés miatt a szinház igazgatósága meghosszabbitotta a szezonját és a nyári szünet nem fog julius 1-én megkezdődni. Az előkelő közönség minden este nagy gyönyörüséggel hallgatja Salamon Ödön szellemes leirását, amelynek a szineit remekül élénkiti a törmérdek párisi kép. Legutóbb a budapesti francia kolónia is megtekintette a darabot és a franciák lelkesen tapsoltak, valahányszor egy-egy igazi párisi megfigyelésre akadtak az ötletes szövegben és a gyönyörü képekben.

** **A Városligeti Szinkörben** holnap, szerdán lesz *Feld* Aurél és *Zsoldos* László alkalmi látványosságának, a *Bur háboru*nak bemutató előadása. Az ujdonság érdekfeszitő és romantikus cselekmény keretében elethüen ecseteli a transvaali háboru eseményeit, miközben megkapó szerelmi történet játszik. A komoly tárgyat számtalan vidám epizód, bohókás helyzet, egynéhány groteszk, mulatságos figura és szebbnél szebb dalok élénkitik. A nevezetesebb énekszámok: a repülő orfeum belépője, a bur amazonok fegyvertánca, a harctéri tudósitók kvartetje és az Első Hazai Manó szavaló-táncokupléja. A zenét *Donáth* Ede karmester irta. Az ujdonság, melyet az igazgatóság nagy fénynyel állitott ki, az egész személyzetet foglalkoztatja. A főbb szerepeket: Feld Irén, Jeszenszkyné, Vida Etel, Almássy Iza, Latabárné, Rózsa Gizella, Torma Jolán, Mezei Irma, Bihari, Könyves, Nyárai, Nagy, Szentes, Fehérváry, Lubinszky, Szentmiklóssy, Cseőreg, Deésy, Juhász, Erszényes stb. játszszák. Az ujdonság iránt nagy az érdeklődés.

Búr háboru.

(*Szerzők a darabjukról.*)

— Tanulságos történet 4 képben. —

S z e m é l y e k:

Az öreg Feld
Feld mama
1-ső, 2-ik, 3-ik, 4-ik, 5-ik, 6-ik, 7-ik, 8-ik, 9-ik, 10-ik } Feld
Zsoldos László
Diszitő
A szódavizes üveg

Idő: jelenkor; hely: Budapest.

I. KÉP.

(Feld Zsigmond Damjanich-utcai ebédlőjében.)

A család a 2-ik Feld (Aurél) kivételével ebédnél ül.

Feld Aurél (izgatottan berohan): Megvan! Megvan! (Az ebédlőben levők felugrálnak.)

Feld mama: Hát nyertünk!

Az összes Feldek: Hála Isten! Végre!

9-ik Feld (Feld Rózsi, 5 éves): Médisz okat jó az az osztájszorszjátét!

10-ik Feld (2 hónapos. Nyugodtan tovább szürcsöli a dajkától üveg mellőzésével feléje nyujtott tejet.)

Feld Aurél: Dehogy! Nem nyertünk! Csak fogunk nyerni! (Titokzatosan.) Mert megvan!

Mind: Micsoda??

Feld Aurél: A sláger! Az idei sláger!

Az összes Feldek (az öreg Feld kivételével leülnek).

Az öreg Feld (megragadja boros poharát, s félre nem ismerhető célzással Feld Aurélnak irányitja): Mars! Ezt már csakugyan kikérek magamnak! Egy kardban csak egy hüvely fér meg, egy udvarnál pedig csak egy bolond! (Lassu léptekkel az ajtóhoz megy s kinyitja:) Mars! (Feld Aurél csüggedten, de gyorsan távozik.)

Az öreg Feld (a távozó után kiált): Van nekem elég költő a családban abból az egyből! (Miután személyesen meggyőződik róla, hogy Feld Aurél eszméivel együtt csakugyan elhagyta az apai házat, nyugodt izgalommal visszaül előbbi helyére, s az egész család folytatja az ebédet, ahol elhagyta.)

II. KÉP.

(A Damjanich-utcán.)

Feld Aurél (az apai ház kapuja előtt járva Coriolánból citál; átok után Zsoldos Lászlóba ütődik, aki éppen be akar fordulni a kapun.)

Feld Aurél (megpillantván Zsoldost): Szervusz, Laci!

Zsoldos László (komoran): Szervusz! Idehaza van az apád?

Feld Aurél (sötéten): Csak volt.

Zsoldos László (meghökkenve): Mi az? Már elment?

Feld Aurél: Nem, itthon van; csak már: nem apám.

Zsoldos László: Kicsoda?

Feld Aurél (még sötétebben): Az apám...

Zsoldos László: Furcsa, de mellékes. Fődolog, hogy itthon van, mert viszem neki az idei slá...

Feld Aurél (levegő után kapkod): Slá...?

Zsoldos László (hideg nyugalommal): Igen, az idei slágert. Képzeld barátom, bűr dolog!

Feld Aurél (szivéhez kap): Az én eszmém!

Zsoldos László (méltatlankodva): Hogyan?

Feld Aurél (erőt vesz magán s tettetett előzékenységgel): Eredj! Földszint jobbra! (félre) Ha nekem kijutott, jusson ki neki is! (Zsoldos a kapun el a házba.)

III. KÉP.

(Feld Aurél az utcán ődyeleg. Hirtelen kinyilik az ablak és Zsoldos hajadonfőtt, lassan, de biztosan kiugrik rajta.)

Az öreg Feld (a szódavizes üveggel utána spriccelve): Nyomorult!

Feld Matyi (a másik ablakon kidugja a fejét kárörvendve): Ha-ha-ha!

Zsoldos László (Feld Aurélhoz): Tudod, mi történt odabent?

Feld Aurél: Tudom!

(Zsoldos és Feld karonfogva kimegy a ligetbe, a viztoronynál leülnek s elmondván egymásnak eszméiket, egyesülnek a közös balsorsban és leteszik a Bűr háboru alapkövét. A darab megzenésitésére pedig a kitünő, de szerény *Donáth* Edét kérik föl.)

IV. KÉP.

(A *Bűr háboru* főpróbája után.)

Az öreg Feld (balkezével Zsoldos László jobb vállát, jobb kezével Feld Aurél bal vállát veregetve.) Na, ugy-e, hogy jó eszmét adtam nektek? Ez a darab fenomenális! És mondhatom nektek, olyan sikere lesz, amilyen még egy darabnak sem volt ebben a szinházban!

(Függöny.)

MÜVÉSZET.

□ **Tisza Kálmán arcképe.** A magyar arcképfestészet egyik remeke *Tisza* Kálmánnak a szegedi városházán levő arcképe. Mint szegedi levelezőnk táviratozza, Lukács Béla, a párisi kiállitás magyar kormánybiztosa ma táviratilag felkérte Szeged város hatóságát, hogy a nagy müvészi értékü arcképet, amelyet tudvalevőleg Benczur Gyula festett, a magyar müvészeti kiállitás emelése végett azonnal küldje Párisba. A városi tanács hazafias készséggel tett eleget a felkérésnek és már holnap utnak inditja a képet.

□ **Österreichische Künstler.** A berlini lapok kritikákat irnak a nagy berlini mütárlatról s nemzetek szerint csoportositván a müvészeket, megint elkövették azt a szeretetreméltóságot, hogy olyik magyar müvészt az osztrákok közé sorolják, illetve az *Österreichische Künstler* alcim alá foglalják. Igy történt ez *Horovitz* Lipóttal is. A nemezis egy fajtáját látjuk ebben, mert hisz éppen *Horovitz* Lipót és *Kaufmann* Izidor voltak azok, akik a pétervári osztrák és magyar kiállitáson szivesek voltak az osztrák osztályba engedni egy-egy képüket. Ezuttal tehát nem is tehetünk jogos szemrehányást berlini kollegáinknak, mert hisz bátran hivatkozhatnak arra, hogy éppen ez a két müvész maga járult hozzá az ilyen klasszifikációhoz.

□ **Munkácsy-kiállitás Londonban.** *London*ból irják, hogy az ottani *National Gallery*ben kiállitás nyilt meg vasárnap, amelyet *Munkácsy* Mihály képeiből rendeztek. A tárlat főszámai a „Sztrájk" és a „Javithatatlan", azonkivül még más huszonnégy kép van a kiállitáson.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A szászsebesi állami népiskola.** A befejezett tanév alkalmából a szászsebesi állami elemi népiskola is beszámol ez idei müködésének eredményéről. Az iskola, amely nemzeti missziót teljesit a nemzetiséglakta vidéken, most töltötte be fennállásának tizennegyedik évét. Még a boldogemlékezetü *Trefort* Ágoston közoktatásügyi miniszter létesitette az intézetet, amelynek az első esztendőben 21 növendéke volt s céltudatos fejlődésére talán mi sem jellemzőbb, mint hogy az idén a hatosztályuvá emelkedett népiskolába már 257 növendék járt, még pedig 28%-a magyar, 14% német, 55%-a románajku, akiknek oktatásáról a hat hitoktatón kivül hat tanitó gondoskodik. Az iskola igazgatója, Weinhold Károly, aki első alapvető munkása volt és az ő érdeme, hogy az iskola oly szép fejlődéssel indult és egyik rokonszenves tényezője lett a magyar kultura terjesztésének azon a vidéken. A derék tanitótestületen kivül hazafias buzgóságukért elismerés illeti meg Szeben vármegye tanfelügyelőjét, dr. *Fintér* Gábort és a gondnokságot, amelynek élén *Conrad* Ottó polgármester áll. A gondnokság tagjai: Dörr Albert főszolgabiró, Nagy László nyugalmazott királyi adótárnok, Demsinszky György kir. aljárásbiró, Kischer Rudolf rendőrkapitány, dr. Mauksch Frigyes városi főorvos, Bojitia János ügyvéd, Weinhold Károly igazgató-tanitó, jegyző, Dörr Albertné, Nagy Lászlóné, özv. Wellmann Ödönné, Medean Sergiusné, Demsinszky Györgyné, Kischer Rudolfné, Somkereki Gusztávné, Weinhold Károlyné.

Az intézet bérhelyiségben van, mely a növendékek nagy száma miatt ma már nem felel meg céljának és vezetői most azon fáradoznak, hogy az iskola végre uj otthont kapjon, amely tágas tantermeivel, modern berendezésével még inkább fölkeltse maga iránt a nemzetiségi lakosság rokonszenvét.

○ **Göcsej.** *Sebők* Samu zalaegerszegi főgimnáziumi tanár monografiát irt a néprajzilag felette érdekes göcseji vidékről. A munka első füzete most jelent meg. Tárgyalja Göcsej földrajzi és geológiai viszonyait s a helység és környéke telepitési történetét.

○ **Adókivetés a városokban és a községekben.** A *Közigazgatási Könyvtár* az egyenes adók szabályainak kiválóan gyakorlati összeállitását adja az összes vonatkozó törvények, rendeletek és közigazgatási birósági döntvények alapján. A munkát szabatossággal és szakértelemmel *Róka* József, m. kir. pénzügyigazgató-helyettes irta. A füzet ára 1 korona 20 fillér.

○ **Védekezés a jég ellen viharágyukkal.** A magy. kir. Országos Meteorologiai és Földmágnességi Intézet megbizásából *Raum* Oszkár intézeti I. asszisztens: *Utasitás a jég elleni védekezésre viharágyukkal* cimmel ügyesen megszerkesztett utasitást dolgozott ki.

○ **A sommás eljárás zsebkönyve.** A sommás eljárási törvényt (1893: XVIII. t.-c.) a reá vonatkozó joggyakorlattal kiegészitve most adta ki az Athenaeum részvénytársaság csinos zsebkiadásu vászonkötésben. Az anyagot dr. Gaár Vilmos budapesti kir. törvényszéki biró, a perrendtartás alapos ismerője, gyüjtötte egybe nagy szakértelemmel és gondos válasszással. A zsebkönyv ára vászonkötésben 3 kor. 60 fillér.

○ **Az Ókori Lexikonnak** megjelent a 4. füzete, mely a munka I. kötetének 13—16. iveit foglalja magában. Az Aquincumtól Assusig terjedő cikkek közt vannak az Arcidava, Arabo, Arrabona cimü hungarikumok. A füzetet 33 ábra disziti, melyek között öt magyarországi tárgyu. A füzetek julius, augusztus és szeptember kivételével havonként jelennek meg 15-ike táján. Ára egy-egy füzetnek 1 korona. Megrendelhető a *Budapesti Napló* kiadóhivatalában.

TÖRVÉNYSZÉK.

Nyuly Mihály.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, junius 26.

Horváth István budai ügyvéd irodájába ez év tavaszán egy őszbe csavarodott, de katonás tartásu ember lépett be.

Az ügyvéd föl sem nézett az irásából, csak a kezével intett.

— Üljön le!

Az öreg megköszönte a marasztalást, leült s várt egy darabig. Végre elunta a dolgot s megszólalt.

— A hugom ügyében jöttem. A Kovács Magdolna-féle egyezségben.

Az ügyvéd csak egyre irt s még mindig nem akart válaszolni. Csak a kezével intett. Az öreg izgett-mozgott a helyén, de várt türelmesen.

Az ügyvéd utóljára is fölkelt az asztalától, zsebre tette a kezét, odaállt az öreg elé s igy szólt:

— Hát mit akar?

— Tudja jól az ügyvéd ur, hogy mit akarok. Husz év óta pörlekedem már, tönkre mentem bele.

— Mi közöm nekem ahhoz?

— Mi? Az a köze ügyvéd urnak, hogy Tetteynének megengedte az eskültetélét, holott tanuja volt mindannak, amit Tetteyné csinált. Most én azt kérem az ügyvéd urtól, hogy beszélje rá ezt az asszonyt, hogy kössön egyezséget. Ön beszélhet vele, hisz évekig élt vele együtt...

Az ügyvéd dühösen toppantott a lábával.

— Ne beszéljen ilyen dolgokat. Minden szava hazugság, rágalom! Gazság!

A vén embernek vérben forgott a szeme erre a szóra. Fölugrott a helyéről s orditva vágta vissza:

— Az a gazság, amit ön tesz! Adják vissza a hugom jogos pénzét, ha már eddig megrontották az életünket!

Az ügyvéd erre a szemrehányásra odaugrott az öreghez, torkon ragadta s megrázta.

A két férfi rekedten kiabált, vérben forgó szemmel néztek egymásra s aztán elereszettték egymást. Az öreg egy lépést hátrált, aztán hirtelen a zsebébe nyult a revolverért s kétszer rálőtt az ügyvédre.

A lövések halálosak voltak s Nyuly Mihály megrettenve a saját véres cselekedetétől, sietve menekült az ügyvéd irodájából. A folyosón az ügyvéd huga állitotta meg:

— Mi történt, kérdezte?

— Semmi, felelte az öreg s aztán tovább ment a lépcsőn. Az utcán megállt egy pillanatig. A levegő lehütötte indulatos vérét és gondolkodott. Egy pár percig tünődött csak s aztán szép csöndesen megindult a rendőrség felé.

— Nyuly Mihály a nevem, — mondta ott az ügyeletes rendőrtisztnek.

— Mit kiván?

— Fogjanak el! Agyonlőttem egy ügyvédet Kovács Józsefet.

(A törvény előtt.)

Az öreg Nyuly Mihály ma számolt be véres cselekedetéről a budapesti esküdtbiróság előtt. A tárgyaláson *Zsitvay* Leó elnökölt. A vádhatóságot dr. *Selley* Barnabás királyi ügyész képviseli, védő dr. *Vaisz* Sándor.

A szimpatikus arcu ősz vádlottat, aki fogva van, egy börtönőr kisérte az esküdtek elé. A terembe érve Nyuly Mihály, mélyen meghajolt birái előtt s aztán katonás tartással megállt.

— A neve? — kérdezte az elnök.

— Nyuly Mihály.

— Született?

— Hernádon, Pestmegyében születtem. Katolikus vallásu vagyok. Hatvanhét éves, van három gyermekem.

— Volt katona?

— Voltam. 1859-ben az osztrák seregben szolgáltam. Utóbb beálltam az olasz légióba s Türr Pista alatt a capuai csatában hadnagy lettem. Ott szolgáltam a koronázás esztendejéig.

— Most utoljára hol volt alkalmazásban?

— Türr generális beszerzett a Ferenc-csatornához felügyelőnek. Ott voltam addig, mig ez a szomoru eset közbe nem jött.

A hallgatóság szánakozással hallgatta a vén katona élettörténetét, mely után az elnök az esküdtszéket alakitotta meg. Rendes esküdtek lettek: *Marzer* Rezső, *Tiegermann* Nándor, *Forché* Román, *Kartsoke* János, *Aupitz* Károly, *Lemberger* Alfréd, *Nagy* János, ifju *Páar* József, *Spuller* István, *Marting* Henrik, *Bauer* János és *Fazekas* István. Póttagok: *Petrovits* László és *Keller* János.

(A vesztett pörök.)

— Bünösnek érzi-e magát Nyuly Mihály? — kezdte meg az elnök a tárgyalást.

— Bünös vagyok, mert agyonlőttem egy embert, de kényszerüségből tettem s haragos indulatomban.

— Hogy van az, hogy hirtelen támadt a haragja s mégis revolver volt a zsebében?

— Mindég fegyverrel jártam, az embernek készen kell lennie holmi szerencsétlenségre.

— Miért ment el az ügyvédhez?

— El kell mondanom a tettem előzményeit is. Zomborban éltem sokáig, mikor a nővérem férje fölszólitott a fővárosba. Azt akarta, hogy én gondozzam az ő negyven-ötvenezer forintot érő vagyonát. Azt gondoltam, jobb sorba segitem a gyermekeimet s elvállaltam a kezelést. Alig voltam egy darabig a nővérem, Kovács Ferencné házában, mikor viszálykodás ütött ki közte és a férje között s nővérem elhagyta a férje házát s nálam huzódott meg. Válópört inditott az ura ellen s a közszerzeményi vagyon felét követelte. A nővérem, Ágnes, 36.000 forintot követelt a sógoromtól, de elvesztette a pört. Nemsokára ezután meghalt Kovács Ferenc s már most a hagyatékot kellett volna rendezni. Még a hagyatéki eljárás folyamán Ágnes nővérem, bünvádi följelentést tett mostoha leánya Kovács Magdolna ellen s azzal vádolta, hogy a hagyatéki vagyont elsikkasztotta. A bünvadi eljárást beszüntette a biróság, mire Ágnes ujabb pert inditott Magdolna ellen. Ebben a perben tizenkilencezer forintot követelt, azon az alapon, hogy férjének *Tettey* Emilné született *Kovács* Magdolna birtokába került harmincnyolcezer forintnyi hagyatéka közszerzeményi vagyon, amelynek a felerésze a házastársat, tehát őt illeti. A pert Tettey Emilné esküje döntötte el, Kovács Ferencné perveszteles lett. Most ismét bünvadi feljelentést tett Tettey Emilné ellen, amelyben hamis eskü büntettével gyanusitotta, a birságok azonban most is megszüntették az eljárást.

— Ki volt Tetteyné ügyvédje?

— Horváth István ügyvéd, akit agyonlőttem.

— Azt hitte ön, hogy Horváth István az oka a sok pörvesztésnek?

— Azt. Mert ő volt az, aki Kovács Magdolnát rábirta, hogy hamisan esküdjék s ellenem a mi kárunkra döntse el a pöröket. Utóljára még egyezséget akartam létrehozni Ágnes és Tetteyné közt s azért mentem el az ügyvédhez.

— Hisz ön közvetlenül nem is volt érdekelve ezekben a perekben. Vagy az ön nevében pereltek?

— Nem. De *a testvérem* dolgát intéztem.

— Várt valami hasznot a dologból?

— Nem. Nem is várhattam.

Most hirtelen megakad a tárgyalás. A vádlott támolyogni kezd, megroskad s a székre rogy. Néhány pillanat után azonban magához tér. Ujból föláll s folytatja a beszédét.

Elmondta, hogy az ügyvéd milyen közönyösen fogadta, hogy egyre azt hajtogatta, hogy neki semmi köze nincsen az egész dologhoz s végre hogy milyen nagy indulat ragadta el, mikor szemére hányta neki, hogy ő birta rá Kovács Magdolnát arra, hogy hamisan esküdjék.

— Mi oka lehetett Horváth ügyvédnek erre?

— El akarta venni Magdolnát. Három esztendeig amugy is együtt éltek s most nagy vagyonhoz akartak jutni.

— S ön mindezt szemére hányta az ügyvédnek?

— Szemére hánytam s ezért háborodott ugy föl, hogy kimondta azt a szót. Azt mondta, hogy gazság s aztán még ő ugrott nekem, torkon ragadott. Akkor én a zsebembe nyultam.

— És lelőtte?

— Lelőttem. Kétszer...

— Már a földön feküdt, mikor másodszor lőtt?

— Nem. Akkor már nem lőttem.

— Hogy történt ez a lövöldözés?

— Mikor rám támadt, akkor sütöttem el a fegyvert először, aztán hogy nem tudtam lerázni magamról, megragadtam a vállát, a jobb kezemmel pedig a feje irányában elsütöttem másodszor.

— Hova ment a merénylet után?

— A leányomhoz, aki nevelőnő. Onnan a rendőrségre mentem.

Az elnök ezzel befejezte a vádlott kihallgatását s a tanukihallgatást kezdte meg.

(Az áldozat bátyja.)

— Önt Horváth Ferencnek hivják? Bátyja a szomoru sorsra jutott Horváth Istvánnak?

— Igen. Közös háztartásban éltem boldogult öcsémmel.

— Tudja-e ön, hogy öccse nőül akarta venni Magdolnát?

— Nem. Ez nem is igaz, valaminthogy az is hazug állitás, hogy közös háztartásban éltek. Járt ugyan ez a hölgy az ügyvédi irodába, de az iroda melletti szobában nővéreim voltak s igy...

— Jó. Hány lövést hallott?

— Négyet. Az öcsémet a földön fekve leltem. A fején láttam egy nagy sebet, az agyveleje is kilocsolva. Mikor hozzáléptem, még élt s határozottan felelt a kérdéseimre. Azt mondta, hogy Nyuly lőtte meg.

— Hallott-e valami hangos szóváltást a lövések előtt?

— Nem, pedig a szomszéd szobában voltam.

Dr. *Vaisz* Sándor (védő): Mennyi ideig volt Nyuly a fivére szobájában?

— Félóráig.

— S ezalatt ön folyton a szomszéd szobában tartózkodott?

— Nem. Ki- és bejártam.

Nyuly: Mikor a tanácsos ur benyitott a szobába, látta-e, hogy torkomat ragadta meg Horváth István?

Horváth: Ez nem igaz, én az öcsémet a földön fekve láttam.

— *Nyuly*: Pedig ez ugy van, ahogy én mondom.

Horváth (hangosan kiabálva): Ejnye no, én pedig azt mondom, hogy amikor benyitottam, ezt kiáltottam: Mi történik itt...

Nyuly: Én megesküszöm arra, hogy amikor a tanácsos ur benyitott, az irásasztalnál álltunk s Horváth a torkomat szorongatta.

Horváth: Én is megesküszöm, de arra, amit az előbb mondtam.

Elnök (Horváthhoz): Hallott ön ilyesféle szavakat a szobából: Gazember, te gazember?

— Nem hallottam, pedig meg kellett volna hallanom.

— A védő kérdésére azt felelte, hogy ki is ment abból a szobából.

— A másik szobában is meg kellett volna hallanom.

Egy esküdt: Hogy lehet az, hogy beszélgetést nem hallott s az első lövést mégis ajtó csattanásának vélte?

— A házban nagy a visszhang, a falak erősen visszaverik a zajt, első pillanatban nem gondoltam hogy lövés zaja.

— Jó hallása van a tanácsos urnak?

— Az egyik fülemre nem hallok.

— Köszönöm — mondta az elnök a tanunak s elbocsátotta.

(Egy cseléd meg egy generális.)

Az áldozat testvére után egy kis cselédleány állott az elnök elé. *Patay* Katalinnak hivják s Horváthéknál szolgált.

— Maga ugye látta, mikor Nyuly bement az ügyvéd urhoz?

— Láttam bizony. Sok papir volt a zsebében és hallottam, hogy odabent hangosan beszélgettek.

— Hány lövést hallott?

— Négyet. A kisasszonyok is hallották.

— Milyen ember volt az ügyvéd ur?

— Nohát kérem, bizony csak lármás ember volt és nagyon goromba.

— Kikkel szokott gorombáskodni?

— Hát a parasztokkal.

— Tud-e arról, hogy az ügyvéd urhoz sokat járt Tetteyné?

— Azt nem tudom. Nem láttam.

A kis cselédlány szépen, illedelmesen meghajtotta magát s helyet adott egy generálisnak, akit nagy kiváncsisággal várt a hallgatóság.

— Türr István tábornok ur?

— Igen. Türr István vagyok.

— A tábornok urra a védelem hivatkozott. Legyen szives elmondani, mit tud Nyuly Mihály multjáról?

— 1860-ban Nyuly az én hadosztályomban szolgált a huszároknál. Kápnánál vitézül viselkedett, kitüntette magát és viselkedését avval honoráltuk, hogy hadnagygyá léptettük elő s ezüst vitézségi keresztet is kapott. Mikor az ország kapui megnyiltak a menekülteknek, gondolom 1874-ben, találkoztam Nyulyval s kérdeztem van-e, valami állása? Azt mondta, hogy nincs. Kineveztem a Ferenc-csatornához felügyelőnek s kötelességét mindig hiven teljesitette.

— Tehát Nyulyt a vitézségéért hadnagynak nevezték ki? Kapott-e valami kárpótlást, mikor a legióból elbocsátották?

— Azt nem tudom.

Dr. *Vaisz*: Az október elsei kápnai ütközet után, melyben a vitézségi érmét kapta, volt-e Nyuly más ütközetben is?

— Azt hiszem, hogy volt, mert két esztendőn át folytonos forrongás volt.

Dr. *Vaisz*: Van-e tudomása a tábornok urnak arról, hogy Nyuly 170 briganti ellen huszonöt huszárral szintén fényesen kitüntette magát?

— Meglehet, de nekem arról nincs tudomásom.

Az *elnök*: Szokás az, hogy a Ferencsatorna alkalmazottai revolverrel járnak?

— Szokás. Olasz munkások dolgoztak akkortájt ott, ezért szoktak revolverrel járni.

Türr Istvánt azután megeskették vallomására.

(A többi tanuk.)

Dr. *Molnár* Jenő tanu, budapesti ügyvéd azt vallja, hogy ő adta Nyulynak azt a tanácsot, hogy kisérelje meg az egyezséget az ellenfél ügyvédjével. *Wend* Bence, Nyuly sógora, akinél a vádlott a tett elkövetése idején lakott, azt vallja, hogy mielőtt Nyuly az ügyvédhez ment, nagyon nyugodt volt s azt mondta, hogy ha elintézte ügyeit az ügyvéddel, estére hazamegy Zomborba. *Tetteyné Kovács* Magdolnától azt kérdi az elnök, hogy rokona-e Nyulynak?

— Nem tudom, elismer-e rokonnak?

— Hány évig volt ön a szülői házánál?

— Husz évig.

— Volt-e vagyona az ön édes atyjának? Takarékkönyve?

— Minderről azelőtt nem tudtam semmit.

Ezután részletesen mondja el azoknak a pöröknek a történetét, melyek a katasztrófát előidézték. Elbeszélése folyamán kiütött, hogy Tetteynének ötvenezer forint vagyona van, melyet előadása szerint szobaurak tartásából szerezte.

A törvényszék hosszas vita után eskette csak meg ezt a tanut, mely után az elnök felfüggesztette a tárgyalást.

(Délutáni tárgyalás.)

A délutáni tárgyalást *Huber* János kihallgatásával kezdte az elnök, kinek lényegtelen vallomása után *Iringer* Fülöpné áll a törvényszék elé.

— Tetteyné beismerte előttem egy mulatság alkalmával, hogy az atyja után maradt értékpapirokat és takarékkönyveket a szoknyájába varrva, dr. Horváth segitségével elvitte.

— Miért nem mondta ön ezt el a vizsgálóbirónál?

— Mert Tetteyné nagyon kért, hogy hallgassak.

— S most?

— Most a lelkiismeretem késztet rá.

Iringerné érdekes vallomása után még *Máriássy* Vilmos tanut és *Gömöry* Ferencet hallgatja ki a biróság. Ez utóbbi azt vallja, hogy Tetteyné nem gondozta a saját gyermekeit sem, mert nem ért rá.

— Hát mi dolga volt?

— Lumpolt. (Derültség.)

— Különben, mondja a tanu, Tetteyné nagyon kért engem, hogy ne mondjak el mindent.

Rappl Árpádnak Tetteyné leánya a feleségé. Ettől tudja, hogy anyósa megröviditette Nyulyt s hogy mindenki arról beszélt a családban, hogy Tetteyné hamisan esküdött.

A tanuk kihallgatása után az orvosszakértők nyilatkoztak s a törvényszék még a védő és ügyész előterjesztéseit hallgatta meg, azután elhatározta, hogy a tárgyalás folytatását holnap délelőtt fél tiz órára elhalasztja.

SPORT.

*** **Vizsgálat Sharpe ellen.** Hamburgból szenzációs hir érkezik. A favorit *Capo Gallo* lovasa, Sharpe ellen a Derby után az a sulyos gyanu merült fel, hogy hamisan lovagolt, *Capo Gallot* a starttól kezdve ugy lovagolta, hogy ne nyerjen. A távoszlopnál még sok hossznyira volt a többi lótól s akkor vette fel a versenyt, amikor már késő volt. A versenyigazgatóság a legszigorubb viszgálatot inditotta a dologban s dacára annak, hogy Sharpe bebizonyitotta, hogy trainerjének instrukciójához képest várásra kellett lovagolnia, *gyanus lovaglás miatt* szigoru feddésre itélte. Maga a berlini sajtó is annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy *Capo Gallot* pullolták.

*** **A „Margit" uszóegyesület** julius 22-én, vasárnap délután ½3 órakor rendezi a budai lánchidfő melletti Margit-uszodában ezidei országos uszóversenyét a következő számokkal: 1. Megnyitó verseny 150 méter (nyilt.) II. Itjusági verseny 50 méter, (nyilt.) III. Gyorsuszás 50 méter (zárt.) IV. Főverseny 100 méter, (nyilt.) Oly uszók számára, kik uszóbajnokságot vagy emlékversenyben már első dijat nyertek. V. Hátuszás 5 méter (zárt). VI. Tércelőnyversen 150 méter, (nyilt.)

*** **Szerajevói lóversenyek.** Holnap záródik — talán nemcsak ez idénre, hanem örökre az ilidzsei lóverseny-meeting. Példátlan a lóversenyek históriájában, hogy olyan nagy dijakért, amilyeneket a boszniai versenyek nyerőinek osztogatnak, egy egész meetingre csak 12 ló menjen le, mely együttvéve nem éri meg a kitüzött dijak értékét. A holnapi nap természetesen éppen olyan érdektelen lesz, mint volt az első nap. A 12000 koronás ilidzsei dijért, ha jól megy minden, fut 5—6 ló; ezek közül pedig, azt hiszszük, ismét *Diver*, a Császár-dij nyerője lesz a győztes *Délceg* és *Boldog* ellen, ha ugyan a Hespistállóból nem *Beauharnais* indul, melynek több kilátása lenne. A holnapi nap tipjei ezek:

I. *Orssich-istálló*
II. *Mars*
III. *Diver*
IV. *Szeszély*
V. *Foszlány.*

Nyilttér.

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvény-bántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által

a Lithion-forrás

Salvator

kitűnő sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatású!

Kellemes izű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Budapesten, főraktár Édeskuty L. urnál.

Somatose

(oldódó husfehérnye)

orvosi szaktekintélyek véleménye szerint a „tápkészitmények ideálja" betegeknek és gyengéknek.

Idegeket és izmokat erősiti.

Gyógyszertárakban és gyógyanyag kereskedésekben.

A Belvárosi takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága a legmélyebb fájdalommal tudatja egyik érdemdus tagjának

Budahegyi Pauer Leo

urnak

f. hó 26-án történt gyászos elhunytát.

A megboldogult a takarékpénztár egyik megalapitója és kezdettől fogva buzgó igazgatója volt. Fáradhatatlan tevékenysége és kiváló erényei emlékét mindnyájunknak feledhetetlenné teszik.

Budapest, 1900. junius 26-án.

Testegyenészeti műintézet.

Tám- és járógépek, Hessing-rendszerü műmellfűzők, műkezek-műlabak stb. hasköté elhizás és vándorvese ellen, görcsérharisnyák, kezesség mellett készitteti k KELETI J. orvos, sebészi műszerek gyárában, Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. Állandó nagy raktár irrigatorokban és bidékben. Képes árjegyzék ingyen.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alak jáért nem felelős a szerkesztőség.)

Legujabb.

London, junius 26.

Az alsóházban *Brodrick* parlamenti államtitkár kijelenti, hogy Macdonald pekingi angol követ a vantüngi és csillii boxer-mozgalomról jelentést küldött, de azokban a közleményekben, melyek a jelenlegi mozgalom kitörése előtt küldettek, nincs utalás az idegenek ellen irányuló általános felkelésre.

Goschen az admiralitás első lordja kijelenti, hogy Seymour tengernagy távollétében most az orosz tengernagy a legidősebb és ennélfogva a tengeren a nemzetközi haderő feje.

Ashnead Bartlett kérdi a kormányt, vajjon a japáni kormánynyal, mely egyedül van abban a helyzetben, hogy haladéktalanul cselekedhessék, megfog-e egyezni az iránt, hogy a khinai zavargások elnyomására azonnal megfelelő szárazföldi haderőt küldjön ki?

Balfour azt válaszolja, hogy nincs abban a helyzetben, hogy az esetleg folyamatban levő tárgyalásokról felvilágositást adjon. Az angol kormány szivesen fogja fogadni a csapatok kiküldését minden hatalom részéről, mely csapatainak közeli állomáshelyénél fogva képes azonnal közbelépni az északkhinai zavarok elnyomására.

Brodrick továbbá kijelenti, hogy a kormánynak nincsenek közvetlen hirei sem a pekingi követségekről, sem Seymour tengernagy csapatairól, sem Tiencinből. A legutolsó hir Vaj-Haj-Vaj parancsnokától ered és ugy szól, hogy egy 3000 főnyi csapat, mely Tiencin fölszabadítására küldetett ki, e hó 23-ikán este vagy 9 mérföldnyire volt ettől a helytől. A csapat oroszokból, franciákból, angolokból és japánokból áll. Szavahihető magánforrásokból az a hir érkezett, hogy a felmentő csapatok később bevonultak Tiencinbe és innen északi irányban tovább mentek. Különböző forrásokból továbbá jelentések érkeztek be, melyek szerint a követségek e hó 20-án még sértetlenek voltak. *Brodrick* komolyan reméli, hogy ez tényleg igaz. Hivatalosan azonban még nem erősitették meg ezt a hirt. Bruce angol tengernagynak egy e hó 23-áról kelt távirata azt mondja, hogy egy orosz vezérőrnagy, egy német tiszt, mint másodparancsnok, valamint a *Harfleur* nevü angol hajó kapitánya vezetik a hadmüveleteket, melyek a takui erődökből kiindulva Tiencin felszabaditására irányulnak.

Páris, junius 26.

Az itteni khinai követ közölt a külügyminiszterrel egy táviratot, mely a *jünani alkirálytól* ma érkezett és amely szerint *François* francia konzul embereivel e hó 24-ikén kisérettel elhagyta Jünant, hogy Tonkingba menjen. Az alkirály azt tartja, hogy Francois nehézség nélkül fog a határon átkelni. E táviratból kiderül, hogy elküldése idején Pekingben az európaiak teljesen jól voltak, de a távirat kelte határozottan meg nem állapitható.

Jokoháma, junius 26.

A kormány elrendelte egy hadosztály mozgósitását.

TÁVIRATOK

A háboru.

London, junius 26.

Távirdai zavarok miatt csak ma érkezett meg a hadügyi hivatalba a hivatalos értesités arról, hogy az ellenség a Renoster folyó és Heilbronn között 150 highlander által kisért 50 kocsi angol szállitmányt foglalt el.

Lord *Roberts* tábornagy jelenti, hogy a *szállitmányt körülzárták*. A parancsnokló tiszt Wredef-ortroadba segitségért küldött. Azonnal segélycsapatok mentek el, amelyek az ellenség tulnyomó hadereje által viszszaverettek. Roberts megerősiti továbbá, hogy a *Derbyshire-ezredet* az ellenség megtámadta, miközben az angolok vesztesége 35 halott és 111 sebesült volt. *A többi legénysé-get elfogták.*

Berlin, junius 26.

Roberts tábornok annak idején azt jelentette, hogy Kronstad felé előnyomulása alatt üldözte volt az ellenséget, melyben a boerok hadseregében küzdő *német csapat majdnem teljesen megsemmisült.* Egy a freistadti táborból május 12-iki kelettel érkezett levél megerősiti azt a tényt, hogy a német csapat nagy veszteségeket szenvedett. A levél közli az elesettek részletes névsorát. Köztük sok német arisztokrata-név fordul elő, egyebek közt a Wrangel-név is.

Az olasz válság.

Róma, junius 26. *Villa* képviselőházi elnök megkezdte a tárgyalást a szélsőballal, amely ragaszkodik régi követeléseihez, melyek szerint az áprilisi házszabályokat változtassák meg és a szólásszabadság biztositassék. *Villa* hir szerint e követeléseket elfogadja.

A török szabadelvűek kiáltványa.

Filippopolisz, junius 26. Konstantinápolyi jelentések szerint a török szabadelvűpártnak ottani központi bizottsága *körlevelet intézett a nagykövetekhez, amelyben türhetetlennek mondja az ország helyzetét* s végrehajtását kéri azoknak a reformoknak, amelyeknek szükségességét Európa maga is elismerte. A körlevél azt mondja, hogy a bizottság kénytelen lesz a maga erejéhez folyamodni, ha Európa nem veszi figyelembe fölhivását.

A pestis.

Konstantinápoly, junius 26. Xanthiban (drinápolyi vilajet) egy pestisgyanus megbetegedés fordult elő. Szmirnában eddig *tizenkét pestises megbetegedést* konstatálták. A betegek közül csak három halt meg, nem pedig kilenc, mint előbb jelentették. Trapezuntban egy gyanus betegen a pestist konstatálták.

Az osztrák államvasutak.

Bécs, junius 26. A vasuti minisztérium által az államvasutak 1899. évi pénzügyi eredményeiről kiadott kimutatás szerint az államvasutnak az 1899. évben üzemben volt hálózata 10,935 kilométer, tehát 621 klm.-rel több volt, mint 1898-ban. Az üzemi bevételek kerek összegben 124,150.000 frtot tettek, azaz 3,410.000 frttal többet, mint az előző évben; az üzemi kiadások, bele nem értve a kamatfizetéseket és amortizációt, 85,042.000 forintot tettek, tehát 6,696.000 forinttal többet, mint az előző évben. Az államvasut üzemének üzleti coefficiense tehát 1899-ben 60·74% volt az 1898. évi 57·20%-kal szemben. Az államvasuti üzem 1899. évi pénzügyi eredménye összehasonlitva az állami költségvetéssel a rendes bevételek tekintetében 4,722.671 forinttal kedvezőtlenebb, ellenben a rendkivüli bevételek tekintetében 68,689 frttal kedvezőbb volt, ugy hogy az összes tiszta bevétel az előirányzattal szemben 4,653.982 frttal volt kedvezőtlenebb. A rendes bevételek fölöslege a rendes kiadásokkal szemben 30,393.358 frtra rugott, amely összeg az 1.236,650.958 frtnyi részvénytőkét véve alapul, 2·46% kamatozásnak felel meg, az 1898. évi 2·80%-kal szemben. Minthogy azonban a befektetett tőke kamatainak kifizetésére és amortizációjára szükséges összeg 56,255.898 forintra rug, ezen szükséglet fedezésére az 1899. évre 25,862.540 forintnyi állami pótlék szükséges, tehát 3,870.630 forinttal több, mint amennyi az állami költségvetésben előirányozva volt.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, junius 26. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) New Yorkból ma realizálási eladásokkal indokolt könnyü elgyengülést jelentettek, melynek azonban itt nem volt nagyobb hatása. Az irány ellenkezőleg még kissé szilárdabb volt, nem annyira a newyorki tőzsde bágyadt magatartását paralizáló londoni és párisi magasabb jegyzések, mint inkább az időjárás miatt, mely esőssé vált és igy rövid idővel az aratási munkáknak Magyarországban való megkezdése előtt mégis némi aggodalmakra adott tápot. Ez abban nyilvánult meg, hogy buza és rozs iránt kissé élénkebb lett a kereslet, mely cikkek különben nagyon nyugodt üzlet mellett 6, illetőleg 5 fillérrel emelkedtek, mig zab csak a tegnap esti árfolyamát tarthatta meg, tengeri pedig még le is morzsolódott 2 fillérrel. Dacára a lényegesen gyengébb berlini jegyzéseknek, a buza és rozsnak a tőzsde árfolyama alatt elért legmagasabb árfolyamai a zárlatkor is tartottak maradtak.

Köttetett: buza őszre 8·37, 8·40, 8·38, 8·41 K., rozs őszre 7·34, 7·33, 7·34 K., zab május—junius 5·43, őszre 5·46 K., tengeri julius—augusztusra 5·85 korona.

Egyébként pedig jegyeztek: buza május—junius 7·85, 7·95, rozs május—junius 7·25, 7·30, tengeri május—junius 5·83, 5·84, szeptember—October 5·96, 5·97 K., repce augusztus—szeptemberre 13·75—13·85 K.

A készárupiacon a fogyasztás részvétlensége miatt üzleti csend uralkodott és az árak és irány nem változtak.

Délután több árfolyamingadozás fordult elő. Buza őszre 8·45, 8·38, 8·40, rozs őszre 7·37, 7·31, 7·33 K., zab május—junius 5·40 koronán köttetett. Egyéb cikkek változatlanok.

New York, junius 26. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat*) *Gyapot*: New Yorkban helyben 9.9/16. (9.9/16.) juliusra 9.18 (9.—). szeptemberre 8.68. (8.55). New-Orleansban helyben 9.1/2. (9.7/16). — *Petróleum* Stand white New Yorkban 7.85. (7.85). Stand white Philadelphiában 7.80. (7.80). Refined in Cases 9.15. (9.15). Credit Balances at Oil City 1.25. (1.25). — *Zsir*: Western steam 7.05 (7.15.). Rohe és Brothers 7.30. (7.35). — *Tengeri* irányzata szilárd. Juniusra —.—. (—.—). Juliusra 46.3/4. (46.5/8). Szeptemberre 47.5/8. (47.5/8). — *Buza* irányzata gyenge. Piros őszi helyben 91.1/2. (94.3/4). Juniusra —.—. (—.—). Juliusra 88.—. (91.1/4). Szeptemberre 87.7/8. (91.5/8). Decemberre 88.1/2. (91.5/8). Gabona szállitási dija Liverpoolba 2.1/4 (2.1/4). — *Kávé*: fair Rio 7. sz. 8.1/2. (8.5/8). Juliusra 7.10. (7.15). Szeptemberre 7.30. (7.30.) — *Liszt*: Spring Wheat clears 3.15. (3.25). — *Cukor*: 4.1/8. (4.1/8). — *On*: 31.25 (31.—). — *Réz*: —.—. (16.25). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, junius 26. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat*). *Buza* irányzata gyenge. — Juniusra 81.—. (85.—.) Juliusra 82.—. (86.—). — *Tengeri* irányzata szilárd. Juliusra 41.5/8. (41.1/2). — *Zsir*: Juniusra 6.80 (6.87). Juliusra 6.80. (6.87). — *Szalonna* short clear 7.45. (7.50). — *Sertéshus*: Februárra —.— (—.—.) juniusra 11.27 (11.32). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

S. T. Magunk nem ösmerjük annak a plakátnak tervelőjét. Uraságod könnyen megtudhatja, hogy ki rajzolta, ha egyenest a gyárhoz vagy a sokszorositó céghez fordul. Mi is megtennők ezt, de azt hiszszük, hogy ön gyorsabban megkapja a választ, mint ha azt előbb nekünk küldenék s mi tovább expediálnók.

L. K. *Tölgyes.* A reminiszcencia érdekes, a földolgozása is jó, csakhogy a közlésének most nincs semmi aktuálitása. A följegyzésre méltó érdekességeket egyébként szivesen közöljük.

Sorsjegyek.

S. János *állomási előljáró* 38—63. számu Jósziv sorsjegye 4 koronát nyert.

N. S. *Ujkér.* 65 pengő forint (136 korona) nyereménynyel hüzták ki sorsjegyét.

B. F. A. *Miskolc*, **B. S.** *K.-Vásárhely*, **M. P.** *Parajd*, **K. F.** *Tardoskedd*, **Dr. Sz. F.** *Török-Becse*, **W. S.** *Szombathely*, **T. S.** *Fugad*, **B. D. Roth**, **B. D.** *Nagy-Surány*, **F. B.** *Aszaló*, **R. F.** *Kaba*, **B.** — Sorsjegyeik nem nyertek.

Napirend.

Naptár. Szerda, junius 27. — Római katolikus: László kir. — Protestáns: László. — Görög-orosz: (junius 14.) Elizeus. — Zsidó: Szivan 30. R. Ch. — A nap kél 3 óra 49 perckor. — Nyugszik 7 óra 44 perckor. — A hold kél 4 óra 17 perckor reggel. — Nyugszik 7 óra 50 perckor este. — Uj hold 2 óra 28 perckor reggel.

A horvát miniszter fogad d. u. 4 órakor.

A székes főváros közgyülése d. u. 4 órakor az ujvárosháza disztermében.

Az osztrák-magyar bank főtanácsának ülése délelőtt 10 órakor a bank palotájában.

A kőbányai uj templom felszentelése reggel 8 órakor.

A Szent-László társulat szent miséje Szent-László király emlékére reggel 8 órakor a belvárosi Ferencrendiek templomában.

A magyar mérnök- és épitész-egylet társas-vacsorája este 8 órakor a Margit-szigeti alsó vendéglőben.

Nemzeti Muzeum: Régiségtára és a néprajzi osztály (Csillag-utca 15. sz.) nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődij mellett megtekinthetők.

Iparművészeti Muzeum és az iparművészeti Társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Országos Képtár és a külföldi népiskolai szemléltető képek kiállitása az Akadémiában nyitva délelőtt 9—1-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8-ig.

Mezőgazdasági muzeum (Keropesi-ut 72.), nyitva d. e. 9 órától 1 óráig.

Földtani muzeum (Stefánia-ut 14. sz.) nyitva délelőtt 10—1 óráig. Belépődij 1 korona.

Teknologiai iparmuzeum nyitva d. e. 9—12 óráig és d. u. 3—5 óráig.

Közlekedési muzeum a városligetben, nyitva délelőtt 9—12 óráig és délután 3—5-ig.

Iparművészeti muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 10—12 óráig és este fél 7 órától fél 9 óráig.

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyüjteménye (II. Oszlop-utca) nyitva délelőtt 10—1 óráig.

A
Budapesti Napló
részére
Apró hirdetéseket
és
Előfizetéseket
elfogadnak a következő lapelárusító helyeken:
Breuer Nővérek, Teréz-körut és Podmaniczky-utca sarok.
Adler Leóna, Lipót-körut.
Posch József, Váci-körut 80.
Özv. **Véber** Vimosné, Váci-körut 15.
Feldmann Mórné, Marokkói-utca 1.
Mosch utóda, Dorottya-u. 2. Magy. király-szálló.
Kürthy Kálmánné, Harmincad-utca 1.
Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.
Redlich Szidónia, Király-utca 59.
Benda Józsefné, Andrássy-ut 50. Oktogon.
Deutsch Miksáné, Andrássy-u. 38.
Schneller Mórné, Dob-utca és Károly-körut sarok.
Sopronyi V., dohány-nagytőzsde. Kerepesi-ut 1.
Özv. **Hallada** Anna, Muzeum-körut 10.
Szántó Mór, Kecskeméti-utca és Kálvin-tér sarok.
Deutsch Julia, József-körut 50. Baross-utca sarok.

KÜLÖNFÉLÉK.

+ **Rémes éjszaka.** Egy londoni ujságirónak az a gondolata támadt, hogy egy éjszakát tölt az Olympia-szinház óriási állatgyüjteményének vadállatai közt. Sikerült neki egy állatápolót megvesztegetni, aki ugyan szándékáról erősen lebeszélte, de végre mégis ráhagyta magát birni, hogy az előadás után a bátor férfiut a gyüjteménybe beereszsze, hol az elefántketrec közelében szalmából háló helyet készitett neki. A tudósító a következőképpen irja le az állatok közt szerzett benyomásait: Ha van igazság a világon, ugy életem következő napjaira minden bajtól és rossz álomtól meg leszek kimélve, mert ez éjszakán minden elkövetett és elkövetendő bünömért megbünhődtem. Az állatkert, amely nappal kellemes szórakozó hely, este, ha a közönség és utána a szeliditők és ápolók eltávoztak és a villamos lángokat eloltották, ijesztő barlanggá varázsolódik át. A félhomály, amely az óriási helyiségben uralkodik, ijesztőleg hat az emberre. Remegve gondoltam arra a hat órára, amelyet itt el kell töltenem. Nem mertem lefeküdni, csak lekuporodtam az ágynak vetett szalmára. A legsajátságosabb hangok, morgás, kaparás, fájdalmas nyögés, hörgés, vihogás és bömbölés ütötték meg füleimet és pillanatig se hagytak nyugodni. Soha nem érzett izgatottság vett rajtam erőt. Nem messze tőlem egy kétségkivül elégikus hajlamu oroszlán borzalmas éjjeli zenébe fogott, amely csontjaimat megrázkódtatta. Szerencsére a rémitő szerenád nem tartott soká, mert egy hosszu, hozzá méltó ásitással az állatok királya megnyugodott sorsában. Utána jó darabig csend volt, mintha az állatok a fogságban is elismerték volna az oroszlán fensőbbségét. Éjféltájban egy majom iszonyu rivalgásra fakadt, hol dühösen orditott, hol jajgatott, mintha kerékbe törték volna. Nem birtam tovább kiállani: odatapogatóztam tehát ketrecéhez, hogy valamiképpen elhallgassam. Nem sokáig kellett fáradnom, mert mihelyt megpillantott, azonnal elhallgatott és csodálkozva nézett rám. Visszatértemkor eltévedtem és egy istállóba jutottam, hol több zebra volt lekötve. Belépésemkor megvadultak és hátsó lábukkal annyira kirugtak, hogy sietve menekültem közelükből. Hátrálásomban feldöntöttem egy bádogedényekkel megrakott taliczkát, mire óriási rémületemre közvetlenül előttem két izzó szemet és egy lomhán emelkedő óriási fekete testet vettem észre. Csak akkor nyugodtam meg kissé, amidőn a vastag vasrostélyt vettem észre, mely az állatkert legnagyobb elefántjától elválasztott. Pihenőhelyemre azonban nem tudtam többé rátalálni. Bolyongás közben egyszerre egy hiéna velőtrázó kacagása riasztott meg, mire az ezerkétszáz darabból álló egész állatállomány felriadt és egygyé olvadt iszonyu orditással reszkettette meg a levegőt. Hogy meddig tartott ez a hangverseny, melynél szörnyübbet, pokoliabbat Dante el nem képzelhetett, nem tudom, mert kabultságomból csak akkor tértem magamhoz, mikor szürkületkor a szolga fölébresztett, ami, mint mondta, nem kis fáradságába került. Ez iszonyu éjszaka óta még nappal is messze elkerülöm az állatkertet.

•

+ **Thököly István egy levele.** A Felső-Magyarország a Berzeviczy-család lomnici levéltárából egy levelet közöl, amelyben gróf Thököly István, Thököly Imrének az apja, aki a késmárki várban lakott, szomszédját, a Tátra-Lomnicon lakó Berzeviczy Pált, lakodalomra hivja 1655-ben. Hive, Gilányi János és az árva Görgey Kata esküszik, aki valószinüleg házában tartózkodott a késmárki várban, s a lakodalom fényesnek igérkezik, két napra van tervezve. A Ghillányi-család később bárói rangra emelkedett és még most is él Sárosmegyében, a Görgey-család pedig egyike a legrégibb szepesmegyei családoknak. A levél a rusbachi fürdőben kelt, mely fürdőt ugy látszik, már akkor is előkelő vendégek keresték fel. Nagy alaku papiros, s az iródiák neve a lap alján fel van jegyezve. Gróf Thököly sajátkezüleg irta alá és szép kivitelü cimeres pecséttel pecsételte, mely egész épen fennmaradt közel harmadfél évszázadig és következő köriratot mutatja:

Comes Stephanus Thököly de Kesmark, Eques Auratus, Arvensis Comitatus Supr. Comes.

A levél tartalma a következő:

Generose Domine Vicine observandissime.

Jámbor szolgám Nemes Vitézlő Gilányi János Ur, Nehai Demeter Görgey Sigmond Ur Árva Hajadon Leányát, Görgey Katát az elmult napokban eljegyezvén magának jövendőbeli Házastársul, kiknek hozzájuk Való jó akaratomból Lakodalmok kiszolgáltatását magamra Vállalva, az jelenvaló Hónak 29-ik napján Késmárck váramban meghlenni rendeltem; az holott hogy Kegyelmed is kedves Hazastársával edgyütt Delután két órakor s az nap vacsorára a mai napon is ebédre jelen lenni ne nehezteljen, szeretettel kérem, elvárva s jó szivvel látni kivánván Kegyelmeteket. Tartsa s éltesse Isten kegyelmeteket sok esztendeigh jó egészségben. Datum in Theraie Rusbachiensi 21 Juni Anno 1655. Generosae Dominations Vestrae

Vicinus ad servitis paratissimus

Comes Steph: *Theökeöly* m. p.

A levél alján: Bodnár Pál.

•

+ **Egy khinai könyvéből.** Cseng-ki-tong tábornok a honfitársairól francia nyelven kötetet adott ki s abba sok khinai közmondást vett be, amelyek hü tükrei volnának a khinai gondolkozásmódjának. Néhány közülök: Könnyü vagyont szerezni, de nehéz megtartani. — Az öreg ember élete olyan, mint a légvonatban lobogó lámpáé. — Csak az értheti meg mások szenvedéseit, aki maga is szenved. — Az a fa, melynek gyökere mélyre nyulik, nem fél a széltől. — Ha nem hisztek az istenekben, nézzetek a villámokra. — Egy pillanatnyi tévedés sokszor egész életre való gondot okoz. — A bölcs ember ugy tud alkalmazkodni a körülményekhez, mint a viz ahhoz az edényhez, melyben van.

•

+ **Két óra.** Az Etoile belge cimü lap közli a hires Martinez Campos tábornokról a következő kalandot: A tábornok egy estéjét a klubban töltötte és éjféltájban polgári ruhában, egy nagy kabáttal vállán, amely majdnem fölismerhetlenné tette, lakása felé indult. Egy sötét utcasarkon azonban egy ismeretlen ember megtaszitotta, aki néhány bocsánatkérő szót mormogott és tovasietett. Midőn a tábornok néhány perccel később meg akarta nézni óráját, megrémülve tapasztalta, hogy értékes aranyórája hiányzik mellényzsebéből. Rögtön világos lett előtte, hogy vakmerő zsebtolvajlás áldozata és azt az ismeretlen embert gyanusitotta, aki előbb meglökte. A tábornok azonnal üldözőbe vette az óra-tolvajt. Szerencsére el is érte, azután megragadta galérjánál és dühös hangon kiáltotta:

— Maga gazember! Az órát ide, különben összetöröm a csontjait.

Egész testében remegve kihuzta az idegen az aranyórát és átadta a bátor tábornoknak, aztán gyorsan elszaladt a nélkül, hogy csak egy szót is szólt volna. Hazaérve, Martinez Campos hálószobájában az éjjeli szekrényen találta óráját, amelyet távoztakor ott felejtett. Azután csodálkozva megnézte a másik órát, amely a zsebében volt és azt tapasztalta, hogy egy idegen óra birtokába jutott. Szóval Spanyolország első katonája mint utonálló rabolt egy órát, azonkivül majdnem meggyilkolt egy embert. A tábornok a rendőrséggel kerestette az ismeretlent, hogy az órát nagyobb kártérítéssel visszaadja neki, vagy legalább is az éjjeli kalandért bocsánatot kérjen tőle.

•

+ **Lótuszvirág.** A merész és furcsa sportvállalkozások korát éljük. Ezt bizonyitják a napról-napra érkező hirek azokról a derék polgárokról, akik otthagyva egy szép napon otthonukat, hordót görgetve, vagy a nélkül például Párisba gyalogolnak, vagy egyéb bravuroskodást visznek véghez. Most két hongkongi kereskedőről szól az ének, akik arra a merész vállalatra adták magukat, hogy egy kicsiny vitorlás csolnakon Hongkongból Párisba utaznak. A csolnak, mely most már az Indiai Óceánon uszik, a Lótuszvirág nevet viseli. Mindössze huszonkét méter hosszu és nyolcadfél méter széles, mélyjárata egy méter husz centiméter, térfogata hetven tonnát tesz. A csolnak igazi khinai dsunga, csakhogy a legnagyobb kényelemmel van berendezve. A legénység tiz khinai és anami emberből áll, akiket az ut megkezdése előtt figyelmeztettek a vállalat veszélyessé-

REGÉNY.

A TŐZ

— REGÉNY —

Irta: GABRIELE D'ANNUNZIO

(31)

— Nézd ott azt a magyart, Daniele. Bizonyára nemes egy jellem: odaadással és határtalan hittel szolgálta a hőst. És ez az ő szolgálása sokkalta inkább biztositja neki a halhatatlanságot, mintsem a müvészete. De nézd, szinte szinjátékká változik az ő őszinte és erős érzése. Mintha szüntelenül azt akarná, hogy a nézők nagyszerü képet kapjanak róla.

Az abbé neki egyenesitette csontos és szikár alakját, levetette kalapját s imádkozni kezdett. Ugy látszott, mintha imáját a Viharok Istenéhez küldené. A szél széjjelbontotta sürü fehér haját, ezt a hatalmas oroszlánsörényt, amely alól annyi delej áradt a tömegre és az asszonyokra. Büvölő szemeit a felhők felé emelte s az ima ki nem mondott szavai rárajzolódtak finom ajkaira, misztikus hangulatot öntve arcára, amely kemény volt a redőktől s melyen óriás bibircsókok nőttek.

— Sebaj — szólt Daniele Glàuro. Megvan benne a lángolás isteni adománya, az uralkodási szenvedély és a tömegeket kormányzó izlés. Az ő müvészete nem tört Prometeusz, Orfeusz, Dante, Tasso felé. Őt Wágner Rikárd vonzotta, mint valamely hatalmas energiája a nagy természetnek. Benne talán megsejtette azt, amit ő ki akart fejezni egy pompás zeneköltményében: „Ami elhangzik fönn a hegyen . . .“

— Igaz, — válaszolt Stelio Éffrena.

Mind a ketten ijedten rendültek meg; az öreg hirtelen hátrahajolt mint a fuldokló s görcsösen a párjához kapott, aki fölsikoltott. Gyorsan odaugrottak. A hajó összes utasai odaszaladtak, egész csoport támadt körülöttük. Az asszony egyetlen tekintete elég volt ahhoz, hogy senki sem közeledett az önkivületbe eső szegény öreghez. Ő maga támogatta, ő maga segitette az ülőhelyig, megvizsgálta ütőrét, szivére hajtotta fejét. Ez a szeretet és a fájdalom áttörhetetlen sáncot vont a gyönge és tehetetlen ember köré. Mindannyian hátráltak, elhallgattak és aggódva nézték, nem tér-e vissza az élet a sáppadt arcra.

Az arcvonások mozdulatlanok maradtak.

— Mi majd kiviszszük a partra, — sugta Stelio Éffrena barátja fülébe. A körülötte levő nagy szomoruság ünnepélyes viziókat keltett benne.

Az arc alig hogy némi jelét adta az élettnek.

— Helyes. Ajánljuk fel segitségünket, — szólt Daniele Glàuro.

Mind a ketten az asszony fehér arcát nézték, közeledtek feléje s felajánlották karjaikat.

Meddig tartott ez a szörnyü felebaráti szolgálat? Rövid volt az ut a hajó fedélzetétől a partig, de e néhány lépés hosszu menetnek hatott. A viz hozzácsapkodott a hajó bordáihoz, a Canaleből a tömegek zsongása hangzott elé, szent Márk harangjai pedig esti imára szólitottak. Ugy hangzott mindez együtt, mintha az Óceán panaszkodnék.

Karjaikon vitték a hőst, vitték elhaló testét annak, aki óceáni lelkének hatalmát széjjelszórta a világon. A nagy Kinyilatkoztatónak haldokló porhüvelyét vitték, aki az embereknek vallásul végtelen dalba alakitotta át a Mindenség velejét. Stelio Éffrena végtelen lelkesülést, az ijedtség és a gyönyör kimondhatatlan vegyülékét érezte, mint valaki, aki látja, mint zuhan le egy folyam a sziklán, mint roppan szét egy tüzhányó, mint emészti fel a tüz az erdőt, mint tünik el egy hullócsillag az ég többi csillagai közt. Egy percig megállt, összegyüjtötte minden erejét s tekintetét a mellére hajló fehér főre szegezte. És kezével érezte a szent szív dobogását.

— Erős voltál Daniele, bár máskor nem birnál kettétörni egy nádpálcát. Nehéz volt az öreg barbár teste, mintha bronzból volna a csontrendszere. Mintha a természet a szabad tengeren bolygó életre teremtette volna. Honnan lett ekkora erő, Daniele? Tartottam tőle, hogy nem birod. S meg sem rendültél! Hőst vittünk a karjainkon. Meg kell jegyeznünk ezt a napot, meg kell ünnepelnünk. Szemei megnyiltak s rám tekintettek. Szive földobbant a karomon. Méltók voltunk Daniele, hogy vigyük őt. A buzgalmunk tett rá méltóvá.

— Méltó vagy te nemcsak arra, hogy vidd őt, hanem hogy összegyüjtsd és beváltsad azokat a reményeket, amelyeket az ő müvészete igért az embereknek.

— Óh, ha nem gyür le engem a tulajdon eszméim bősége, ha meg birom fékezni fojtogató szorongásomat, Daniele! . . .

Ment, mendegélt a két barát, szépen egymás oldalán, bizva bizván, mintha barátságuk még inkább megerősbödött volna, mintha valamely eszményi kincsesel gyarapodott volna meg. Mentek, mendegéltek a szélben, a viharban, háborgó éjszakában, a tenger tombolása sarkalta őket.

— Mintha az Adria lerombolta volna Velence védőfalait, hogy fittyet hányjon a szenátusnak — szólt Daniele Glàuro, megállva a hatalmas ár előtt, amely benyult a piazzára s előntéssel fenyegette az arkádos palotákat. Vissza kell térnünk.

— Dehogy. Csónakázzunk át a tulsó partra. Itt van egy csónak. Nézd, mint emelkedik ki szent Márk egyenest a vizből!

Az evezőslegény átvitte őket a Torre dell' Orologioig. A piazzát elöntötte a viz, ugy hatott, mint egy tóból kiemelkedő kolostorudvar. Az ég tükrözött a viz tükrében. Az aranyos bazilika fényesebben ragyogott, mint valaha, mintha uj erőt szivna magába a vizzel való érintkezésből.

(Folytatása következik.)

gére, de ez nem rettentette őket vissza a kalandos uttól. A dsunga április végén indult el Hongkongból és először Saigon és Singapore felé vette utját. Innen Colombo, Perim, Aden és Suez felé halad. A Középtengeren Algierban megállnak, majd a Gibraltári tengerszoroson át Bordeauxba és végül Havrebe csolnakáznak. Innen, szintén a khinai csolnakon, a Szajnán folytatják utjukat és remélik, hogy augusztus közepe táján a Trocadero-palota előtt kiköthetnek. Az utolsó hir szerint a bátor utasokat most Colombo és Perim között ringatják a tenger hullámai.

+ Hallatlan.

A.: Képzeld csak, a Koksz és társa cég képviselője eltünt és nem nyult a pénztárhoz.

B.: Na, micsoda szórakozott ember ez!

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Osztrák-Magyar Bank. A jegybank állása junius 23-án a következő volt: Bankjegyforgalom 1.280,041.000 kor. (— 3,962.000 kor.), ércértékkészlet 1,180,525.000 korona (+ 3,802.000 korona), váltótárca: 290.403,000 korona (— 7,662.000 kor.) lombard-üzlet: 50,290.000 korona (+ 936.000 korona), adómentes bankjegytartalék: 256,870.000 korona (+ 8,127.000 korona.)

A kereskedelmi miniszter a Ganz-gyárban. *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter dr. *Nagy* Ferenc államtitkár, *Vértessy* Kálmán osztálytanácsos és dr. *Hollán* Sándor miniszteri titkár kiséretében ma délután megtekintette a Ganz-gyár által készitett uj berendezésü villamos vasutat az ujpesti szigeten. A bemutatás, melyen őrgróf *Pallavicini* Ede, *Mechwart* alelnök, *Cserháty* igazgató és *Sőpkéz* Sándor vasuti és hajózási felügyelő is résztvettek, a legszebben sikerült. A próbavasut a Ganz-gyár részéről Felső-Olaszország számára épitődött, 106 kilométer hosszu elsőrangu vasut elektromos hajtására való berendezésnek kipróbálására szolgál; az elektromos áram 20,000 Volt feszültséggel a primär-vezetékben és 3000 Volt feszültséggel a szekundär-vezetékben és a motoros kocsiban kering. Az eddig használt, átlag csak 500 Voltos feszültséggel szemben ezen nagy áramfeszültség a vezeték költségeit oly mértékben csökkenti, hogy rendes nagy vasutak elektromos hajtása ez által jutányos módon lehetővé vált Mindazon nehéz feladatok, melyek a nagy feszültségnek alkalmazása által ugy a gépberendezésben, mint a Voltok szerkezetében felmerült, oly szerencsésen meg vannak oldva, hogy az elektromos üzem igénybevétele nagy vasutak számára minden tekintetben sikerülnek mondható. A közel egy óra hosszat tartó szemle után a miniszter teljes megelégedését nyilvánitva, távozott.

Értekezlet a földmivelési minisztériumban. A földmivelési minisztériumban tegnap délelőtt a magánfelek részéről elárusitott szőlőoltványok jósága, fajtisztasága és fajazonossága tekintetében felmerült panaszok folytán a visszaélések megakadályozása érdekében teendő intézkedések céljából szükebbkörü értekezlet volt, amelyen a *miniszter* s utóbb *Kiss* Pál államtitkár elnöklete alatt, a belügyi és az igazságügyi miniszterek küldöttei, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület képviseletében Bernáth Béla országgyülési képviselő, Sándor János főispán, dr. Sipos Árpád jogakadémiai tanár, a nagyváradi hegyközség elnöke s a földmivelésügyi minisztérium illetékes tanácsosai és szakközegei vettek részt. Az *értekezlet* egyhangulag oda nyilatkozott, hogy nem tökéletes forradásu, vagy egyébként hibás, nem fajtiszta és nem fajtaazonos oltványok forgalomba bocsátása által elkövetett visszaélések megakadályozása érdekében szigoru intézkedéseket kell tenni. Élénk eszmecsere fejlődött arra a kérdésre nézve, hogy az óvóintézkedések kizárólag magánjogi vagy pedig büntetőjogi irányuak legyenek-e s hogy a cél elérése, t. i. a szőlővessző- és szőllőoltványforgalom kifogástalanságának biztositására elegendő védelmet szolgáltatnak-e eddigi törvényeink, vagy pedig uj törvényhozási intézkedés szükséges-e? Az értekezleten mind a két nézetnek voltak szószólói. A többség azonban azt az álláspontot foglalta el, hogy tekintettel egyrészt a kihágási eljárás körülményes és költséges voltára és másrészt arra, hogy a rossz oltványok vásárlása folytán károsult félnek kevésbé a rosszoiszemü eladó megbüntetése, mint inkább saját anyagi kárának, elmaradt hasznának és időveszteségének értékbeli megtérítése van érdekében, a rossz szőlőoltványok forgalomba hozatalának kihágássá minősitése nem kivánatos és mellőzendő s a földmivelésügyi miniszter felkérendő volna, hogy az 1896. évi törvénycikk végrehajtása során kibocsátott szőlővessző és szőlőoltványüzleti szokások némely rendelkezéseinek megfelelő kibővitése mellett administrativ utón tegye meg a szükséges intézkedéseket.

Az Országos Iparegyesület segélypénztári szakosztálya tegnap dr. *Horváth* János elnöklete alatt ülést tartott. Elnök tudatta, hogy a szakosztály tisztikarának működése lejárt, minélfogva az ujjáalakitandó lesz. A maga részéről kijelenti, hogy ő az Országos Központi Hitelszövetkezetnél annyira el van foglalva, hogy a betegsegélyző törvény módositása idejében az elnöki tisztségnek megfelelni nem tud és igy semmiféle vezetői állásra nem reflektál. De a szakosztály oly tüntetőleg nyilatkozott dr. *Horváth* János elnöksége mellett, hogy ő végre addig is, mig a törvénymódositás keresztülvitetik, az elnökséget elfogadta. Alelnöknek: *Kürschner* Jakab; jegyzőnek: *Sümegi* Gyula; előadónak: dr. *Friedrich* Vilmos, *Féder* Ferenc, és *Kiss* Adolf választattak. Megválasztották ezenkivül a különféle betegsegélyző pénztárak képviselői közül még a 12 tagu választmányt. Ezután tárgyalás alá került az uj betegsegélyző törvényjavaslat előadói tervezete, amely körül igen élénk vita fejlődött ki. Végre a szakosztály megbizta az ujonnan megválasztott tisztikart és választmányt, hogy a törvényjavaslatot közölje az összes budapesti pénztárakkal és ezek határozatát bevárva, ezután jelenését terjeszsze a teljes ülés elé s ez fog a kereskedelmi miniszter elé terjesztendő felterjesztés tartalma fölött végleg határozni. A választmány első ülését e tárgyban julius 2-ikán délután fogja megtartani.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara ma délután tartotta a nyári szünet előtt utolsó teljes ülését, *Lánczy* Leo elnöklete alatt. Az elnök a napirend előtt megemlékezett *Eisele* József kamarai tag haláláról. A kamara részvétének jegyzőkönyvileg ad kifejezést s az elhunyt helyébe dr. *Wagner* Jenőt fogja behivni.

A legutóbbi teljes ülés óta az elnökség a magyar malomipar érdekében két sürgős kérelmet intézett a kereskedelmi miniszterhez. Egyfelől, utalással arra, hogy a cseh malomtulajdonosok azt a képtelen és sértő vádat emelték a magyar malmok ellen, hogy a finomabb lisztfajtákat hamis bevallással *takarmányliszt* név alatt, olcsó dijszabás mellett nagy tömegben dobják az osztrák piacra: fölkérte a kamara a miniszternek, hogy ez ügyben szigoru vizsgálattal intézkedjék a vádak hamis voltának kideritésére. Másrészt a magyar malomiparnak kivitelképessége érdekében kérelmezte a kamara, hogy a gabonával vagy őrleménynyel való megtöltés és kivitel végett külföldről a vámterületre behozott uj zsákok a behozatali vám alól mentesittessenek.

E bejelentések tudomásul vétele után *Sándor* Pál interpellált. Felpanaszolta, hogy Ausztria és Magyarország között semmiben sincs paritás, még a telefon dolgában sem. Bécs például minden akadály nélkül beszélhet Araddal, Komárommal, Temesvárral s még vagy 25 magyar várossal, ellenben Budapest az osztrák hálózatot nem használhatja: Prága és Olmütz kivételével egy osztrák várossal sem beszélhet telefonon, hanem sürgöny utján kell velük érintkezni, ami tetemes idővesztést invonvál. Kérdi az elnököt, van-e tudomása erről az állapotról; igaz-e, hogy Ausztria és Magyarország között oly konvenció áll fenn, hogy Ausztria használhatja a magyar telefonhálózatot, ellenben Magyarország az osztrák hálózatot nem? Hajlandó-e eme visszás állapotok megszüntetésére a szükséges lépéseket megtenni?

Lánczy Leo elnök kijelenti, hogy ő ezekről az állapotokról nincsen informálva. Tudja, hogy a telefonkezelés körül technikai nehézségek állanak fenn, de hogy ez valami konvenció alapján szabályoztatott volna, nem tudja, de nem is hiszi. Mielőtt válaszolna az interpellációra, előbb az ügyről tájékozást fog szerezni magának. (Helyeslés.)

Tóth Imre kamarai tag arra kéri az elnököt, hogy a betegsegitő pénztárakat ujjászervező törvényjavaslatnál érvényesitse befolyását az iparosok érdekében. *Lánczy* Leó előadja, hogy a miniszter a törvényjavaslatot már leküldte a kamarához, s éppen most szerzi be a kamara a szükséges anyagot és adatokat, hogy javaslatait megtehesse. Majd ha ezek az adatok befolytak, az elnökség jelentést tesz róla s a felszólaló majd akkor érvényesitheti inditványait.

A *kereskedelmi miniszter* fölhivja a kamarát, hogy a kereskedő és iparos munkaadók, fegyvergyakorlatra bevonuló alkalmazottaikkal szemben méltányosabb eljárást kövessenek.

Kohn Gábor a miniszternek ezt a felszólitását visszautasitja, mert a kamara minden tagja ugyis tudja, hogy alkalmazottaival humánus módon kell bánnia.

A kereskedelmi miniszter a helybeli levelek gyorsabb kézbesitése dolgában hozzá intézett fölterjesztésére azt válaszolja, hogy a levélhordók számának tetemes szaporitásáról már gondoskodott.

A budapesti áru és értéktőzsde tanácsa foglalkozni akarván azzal a kérdéssel, vajjon az őrlési forgalom megszüntetése folytán célszerű volna-e az árutőzsdei szokásokat oda módositani, hogy a jövőben különös kikötések hiányában a határidő-üzletben csakis belföldi buza legyen szálitható, fölkéri a kamarát, hogy a szóban levő kérdést tegye tanulmány tárgyává s vegyen részt az ez ügyben tartandó anketen.

Lánczy Leo kifejti, hogy az elnökség álláspontja ebben a kérdésben az, hogy — ha más kikötés nincs — mindig belföldi buza szállitandó. Az elnökség álláspontja fölött hosszabb vita volt, mire az elnök kijelentette, hogy a felszólalásokat köszönettel veszi, s a kérdést az anketre kiküldendő tagokkal meg fogja beszélni.

A kereskedelmi miniszter leirata folytán a kamara ipari osztálya tárgyalás alá vette egy szabóipari szakiskola létesitésének kérdését és az a javaslata, hogy a fontos intézményt maga a miniszter létesitse oly módon, hogy a fönntartási költségek egy részét az érdekelt ipartestület viselje. Több jelentéktelen ügy elintézése után az elnök kellemes nyaralást kivánva a tagoknak, az ülést berekesztette.

A Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat ma délelőtt tartotta VIII. rendes évi közgyülését *Gajári* Ödön elnöklésével. Elnök bejelenti, hogy a mai közgyülésre Budapesten és Bécsben 50.943 részvényt tettek le, a közgyülésen jelen volt 41 részvényes 43.417 részvény képviseletében s igy a közgyülés határozatképes volt. Az egyéb formalitások elintézése után az elnök kiemelte, hogy a királdi bányák még mindig nehézségekkel küzdenek és a sajó-szent-péteri és esztergomi bányák kielégitő eredményt mutattak fel. A tatai bányászat az ország egyik legszebb és legértékesebb bányászata lesz. Erre ugy geografiai fekvésénél, mint az ott levő nagy szénvagyonnál, valamint a szén kitünő minőségénél fogva predesztinálva van. Nehéz küzdelmei voltak a társulatnak a bányászat létesitése érdekében és kizárólag a vezérigazgató érdeme, hogy a tatai bányászat létesült, mert ő kezdeményezte, ő volt az, aki teljes kitartással, buzgalommal és szakszerü tudással elérte azt, hogy Tata azzá lett, ami ma. (Élénk éljenzés.) Közgazdasági szempontból is igen fontos a tatai bányászat, mert már jelenleg is több millió métermázsa szenet szállit Ausztriába. Az államvasutak forgalmát is nagyban emeli és már ez évben is körülbelül 45.000 kocsi szenet fognak a bányák a budapest-brucki vonalon szállitani. Ezután királdi *Hercz* Zsigmond vezérigazgató beterjeszti az igazgatóság jelentését, amely szerint a lefolyt 1899. évben összesen 6.740.175 métermázsa szenet adtak el, vagyis 1,613.016 métermázsával többet, mint az előző évben, amelynek egy része Ausztriába, más része Nyugatmagyarország oly helyeire vette utját, melyek eddig külföldi szenet fogyasztottak. Az igazgatóság kiváló gondját forditotta a tatai bányászat fejlesztése és a tatai bányák tényleg minden irányban örvendetesen fejlődnek. Az idei termelés meg fogja haladni a 4 millió métermázsát és e bányák további fejlesztése következtében a jövő évi termelés 5½ millió métermázsára emelkedik, amely termelőképesség az 1902. évben 6½ millió métermázsára fokozható. A tatai bányák termékei mindenütt közkedveltséget és teljes megelégedést vivtak ki magunknak. Az 1899. év pénzügyi eredményeként jelenti az igazgatóság, hogy a lefolyt év nyerseredménye 678.131 forintra emelkedett, ami az előző évhez képest 353.303 forint többletet jelent. Ebből az alapszabályszerü és rendkivüli leirásra 149.500 forintot forditottak. Az igazgatóság inditványozza, hogy a fennmaradó 75.060 forintnyi tiszta nyereségből 32.510 forintot uj számlára vezessenek. Ezáltal a társulat összes tartalékai 785.000 frtot tesznek ki. A jelentés felolvasása után dr. *Brachfeld* Lajos részvényes utalva az elnök megnyitó beszédére, aki kiemelte, hogy a tatai munkák és a tatai bányák már most is oly örvendetes képet nyujtanak és a jövőre nézve szép reményeket ébresztenek a részvényesekben, indittatva érezte magát arra, hogy meleg szavakban emelje ki *Hercz* vezérigazgató érdemeit, aki ezt a munkát megteremtette és aki fáradhatatlanul buzgólkodott annak folytonos fejlesztésén. Inditványozza, hogy az elnök megnyitó szavai a mai közgyülés jegyzőkönyvében örökittessenek meg. A közgyülés az inditványt, valamint az igazgatóság összes előterjesztéseit egyhangulag elfogadta és dr. Brachfeld Lajos inditványára még az igazgatóságnak, a felügyelő bizottságnak és a társulati hivatalnokoknak is jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott, végül pedig a felügyelő bizottság eddigi tagjait közfelkiáltással ujból megválasztotta.

A Köztelek uj épitkezése. Az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* ma délután 4 órakor a Köztelek nagytermében gróf *Dessewffy* Aurél elnök elnöklete alatt igen látogatott ülést tartott, melynek egyetlen tárgya volt az egyesületi székház átépitésének, illetve a mögötte fekvő üres telek beépitésének a kérdése. A közgyülés egyhangulag elhatározta, hogy az egyesületi székház átalakitására, valamint az üres telek beépitésére 550.000 korona jelzálogkölcsönt vesz fel, melyet az egyesület 5¼%-kal ötven év alatt törleszt. E kölcsönügylet megkötésével és lebonyolitásával *Bujanovics* Sándor alelnököt, *Reusz* Henrik számvizsgáló bizottsági elnököt és *Forster* Géza egyesületi igazgatót bizta meg. Egyuttal *Galgóczy* Károly inditványára felbivást intézni határoztak azon tagokhoz, akik még alapitványukat be nem fizették, hogy tekintettel az épitzéssel járó nagyobb befektetésekre, az általuk jegyzett alapitványi összegeket előre befizessék. A közgyülést követőleg az igazgató-választmány tartott ülést, amely a közgyülési határozat effektuálásával, illetve az épitési tervek megállapitásához az épités vezetésével egy 6 tagu bizottságot bizott meg, melynek tagjai gróf *Andrássy*, Aladár elnöklete alatt: *Bujanovics* Sándor, *Reusz* Henrik, *Bolla* Mihály, dr. *Darányi* Gyula, *Forster* Géza igazgató. Az épitkezést még az idén megkezdik, ugy hogy a jövő évi augusztusra az uj épület használatba vehető.

Szeszárak. A kontingens nyereszesz ára *Budapesten* 40.— korona pénzben, 40.50 korona áruban, *Bécsben* 44.— korona pénzben, 44.40 korona áruban.

Borjuvásár. 1900. évi junius hó 26-án. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 928 drb, leölt borju — db, bécsi élő borju — db, — db. horvát, növendék marha 2 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Arjegyzés azonos tételekből: Árjegyzések. Belföldi élő borju 60——75 f.-ig, I. r. 76—86 f.-ig, kivételes 88—— f. 1 kilónkint, leölt borju f.-ig, II. r. ——— f.-ig, kivét. — f. kilónkint, levonás nélkül. Bécsi leölt borju ——— f.-ig. Növendék marha 52— f.-ig 1 kilonkint, I. r. ——— f.-ig, Bárány élő —.———.— k., leölt bárány —— k., kivételes ár —— k.-ig páronkint. Kecske — k.-tól —.— k.-ig. A vásár lanyha volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonzumvásár árjegyzése 1900. évi junius 26. Készlet 504 darab. Érkezett 1507 darab. Összesen: 2011 darab. —

Eladatott 1209 darab. Maradt 802 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 85—94 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 90—96 koronáig. 320—380 klgr. sulyban 88—96 k.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos 84—90— koronáig. Malac —— korona 100 kilónkint. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban tegnap megtartott sertésvásáron bejelentettek: 11538 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 5556 darab fiatal sertést, 5181 darab magyar hizott sertést, — nehéz sertést, összesen 10737 darabot. Az irányzat bágyadt.

Jegyzések: kgként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számitva) első rendü sertés 84—86 fillér, kivételesen 87 filléren, középminőségü sertés 77—82— fillér, könnyü sertés 69——75 fillér, fiatal sertés 60—80 fillér.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, junius 26.

Jó kinálat mellett alig tartott árakkal indult meg az üzlet. Később a vételkedv jobb volt és zárlat felé tegnapi árakat ért el a buza. A forgalom 25.000 métermázsát tett. Rozs változatlan, tengeri szilárd.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 80 k. 8 K. 42½ f., 1000 mm. 80 k. 8 K. 35 f., 900 mm. 77·5 k. 8 K. 35 f., 750 mm. 78·8 k. 8 K. 35 f., 700 mm. 78·5 k. 8 K. 35 f., 200 mm. 79·5 k. 8 K. 27½ f., 300 mm. 78 k. 8 K. 27½ f., 100 mm. 79·5 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 79·5 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 79·5 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 35 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 30 f., 500 mm. 79 k. 8 K. 30 f., 600 mm. 79 k. 8 K. 30 f. 150 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 500 mm. 79 k. 8 K. 30 f., 1000 mm. 79 k. 8 K. 30 f., 1260 mm. 78·2 k. 8 K. 25 f., 1400 mm. 78·5 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 78·5 k. 8 K. 10 f., 1000 mm. 78·5 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 78·5 k. 8 K. 10 f., 300 mm. 78 k. 8 K. 20 f., 700 mm. 78 k. 8 K. 30 f., 400 mm. 78 k. 8 K. 15 f., 300 mm. 78 k. 8 K. 15 f., 450 mm. 78·5 k. 8 K. 15 f., 450 mm. 76·2 k. 8 K. 15 f., 300 mm. 75 k. 8 K. 15 f., 250 mm. 75·5 k. 7 K. 90 f.

Budai: 250 mm. 76 k. 7 K. 80 f.

Karcagi: 1000 mm. 80 k. 8 K. 35 f.

Pestmegyevidéki: 700 mm. 79·6 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 10 f., 800 mm. 78 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 78 k. 8 K. —, 100 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 140 mm. 77 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 76·8 k. 8 K. — f., 250 mm. 75·5 k. 7 K. 90 f., 190 mm. 75 k. 7 K. 95 f.

Fehérmegyevidéki: 400 mm. 76·5 k. 8 K. — f., 350 mm. 76·5 k. 8 K. 05 f., 200 mm. 77 k. 8 K. 05 f., 200 mm. 76 k. 7 K. 80 f.

Bácskai: 400 mm. 73 k. 8 K. — f.

Hódmezővásárhelyi: 3000 mm. 77·5 k. 8 K. 30 f.

Verbászi: 2100 mm. 72·3 k. 7 K. 87½ f.

Csabai: 200 mm. 77·5 k. 8 K. 25 f.

Felső-magyarországi: 300 mm. 76 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 76 k. 7 K. 70 f.

Mind 3 hónapra.

Rozs: 200 mm. 6 K. 60 f., 100 mm. 6 K. 73 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti árú- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		kilós	50 kilogramm ár K-tól	K-ig	kilós	50 kilogramm ár K-tól	K-ig
dunavidéki	6	75	7.55	7.65	79	7.85	8.20
»	»	76	7.65	8.—	80	8.05	8.25
»	»	77	7.75	8.05	81	8.10	8.35
»	»	78	7.80	8.15	—	—.—	—.—
fehérmegyei	6	75	7.55	7.60	79	7.85	8.10
»	»	76	7.60	7.85	80	8.10	8.30
»	»	77	7.65	7.95	81	8.10	8.20
»	»	78	7.70	7.95	—	—.—	—.—
pestvidéki	6	75	7.40	7.55	79	7.75	8.05
»	»	76	7.45	7.65	80	7.90	8.10
»	»	77	7.40	7.80	81	7.95	8.10
»	»	78	7.65	8.—	—	—.—	—.—
bánsági	6	75	7.45	7.65	79	—.—	—.—
»	»	76	7.60	7.70	80	—.—	—.—
»	»	77	7.55	7.75	81	—.—	—.—
»	»	78	7.60	7.80	—	—.—	—.—
bácskai	6	75	7.55	7.65	77	—.—	—.—
»	»	76	7.40	7.70	—	—.—	—.—
»	»	77	7.55	7.80	—	—.—	—.—
»	»	78	7.65	7.95	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			kilós	50 kilogr. mm ár K-tól	K-ig
Rozs	uj	elsőrendü	—	6.65	6.80
»	»	másodrendü	—	6.45	6.60
Arpa	»	takarmány	—	5.90	6.10
»	»	áztatni való	—	5.60	5.80
»	»	sörfőzésre való	—	5.45	5.55
Zab	»	—	—	5.—	5.20
Tengeri	»	bánsági	—	5.55	5.70
»	»	m. szemü	—	—.—	—.—
Repce	uj	káposzta	—	—.—	—.—
»	»	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	»	—	—	5.—	5.30

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza junius-ra	0.—
Buza októberre	8.10—8.12—8.14—8.16—8.22
Rozs junius-ra	—.—
Rozs októberre	6.88—6.91—6.95—6.97—6.96
Zab junius-ra	—.—
Zab októberre	5.23
Tengeri májusra (1901.)	4.91—4.92—4.93—4.91
Tengeri junius-ra	—.—
Tengeri juliusra	5.64—5.65—5.64
Tengeri augusztusra	5.70
Repce augusztusra	—.—

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

	pénz	áru
Buza junius-ra	—.—	—.—
Buza októberre	8.23	8.24
Rozs junius-ra	—.—	—.—
Rozs októberre	6.90	7.—
Tengeri juliusra	5.66	5.67
Tengeri augusztusra	5.71	5.72
Tengeri májusra (1901.)	4.91	4.92
Zab junius-ra	—.—	—.—
Zab októberre	5.22	5.23
Repce augusztusra	13.50	13.55

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza junius-ra	—.—	—.—
Buza októberre	8.20	8.21
Rozs májusra	—.—	—.—
Rozs októberre	6.96	6.97
Zab májusra	—.—	—.—
Zab októberre	5.22	5.23
Tengeri juliusra	5.66	5.67
Repce augusztusra	—.—	—.—

A budapesti értéktőzsde.

A mai értéktőzsde tartózkodó volt, aminek következménye némi árlemorzsolódásban nyilatkozott. Ebből az összes vezető-értékek kivették részüket; **aránylag legkevésbé magyar hitelek, amelyek amugy sem örvendtek élénkebb forgalomnak.**

A helyipiac tartott irányzatot tüntetett fel, az érdeklődés főleg közutiakra irányult, amelyek a sztrájk-mozgalom megszüntének ténye folytán keresletnek örvendtek s 3—4 koronával emelkedtek.

A déli tőzsde külső ösztönzés hiányában és az esős időjárásra, melyet kedvezőtlenül itélnek meg, egy kissé gyengébb lett. Az üzlet folyamán államvasuti részvényekben történtek jelentékeny eladások, minek folytán a piac ellanyhult s gyengébben zárult.

A helyi piac is bágyadt és csekély forgalmu volt.

A valutapiac változatlan.

Az előtőzsde tatrózkodó.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 727.——728.50. Osztrák hitelrészvény 695.75—697.75. Osztrák-Magyar államvasut 676.50—678.—. Közuti vasut 618.——621.— korona.

A *déli tőzsde*: ingadozó, elébb lanyha, utóbb javult.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 726.——730.—. Osztrák hitelrészvény 695.25—697.50. Osztrák-magyar államvasut 674.50—676.75. Jelzálogbank 447.— Leszámitoló-bank 470.——470.59. Közuti vasut 617.50—618.— korona.

Forgalomba került: Kereskedelmi bank részvény 2635.——2645.—. Osztrák hitelrészvény 695.50. Osztrák Magyar Államvasut részvény 674.— korona árfolyammal.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 695.50. Magyar hitelrészvény 727.50. Leszámitoló bank részvény 470.—. Rimamuránvi vasmü 562.—. Osztrák-magyar államvasut 677.—. Közuti vasut 616.50. Villamos vasut 314.— korona árfolyammal.

A hivatalos zárlatok a következők voltak: *)

I. Államadósság.

a) *Magyar Államadósság.*

	Pénz 100 kor.-kint	Áru		Pénz 100 kor.-kint	Áru
Aranyjáradék 4%	96.25	96.75	Magyar nyereménykölcsön (200 K)	158.—	159.—
Koronajárad. 4%	91.—	91.40	Magyar regálekölcsön 4½%	98.15	98.85
Keleti vasuti kötvények 5%	97.60	98.30	Horv.-szlav. regálekötvény 4½%	98.—	99.75
Államvasuti aranykölcsön 4½%	100.00	101.50	Magyar földtehermentesítési 4%	91.—	92.—
Államvasuti ezüstkölcsön 4½%	99.60	100.10	Horv.-szlav. földtehermentesítési 4%	99.50	93.50
Vasuti kölcsön 5%	77.—	78.—	Tiszai sorsjegy 4%	139.—	140.—
Magyar nyereménykölcsön (200 K)	158.50	159.50			

b) *Osztrák Államadósság.*

Egyes. papiráradék 4½%	97.05	98.15	Koronajáradék 4%	97.—	97.50
Egyes. ezüstjáradék 4½%	97.05	98.15	1854-es sorsjegy 4%	160.—	162.—
Aranyjáradék 4%	96.10	97.—	1860-as sorsj. (100 K) 5%	134.50	135.50
			1864-es sorsjegy	199.—	201.—

c) *Idegen Államadósság.*

Bolgár vasuti kölcsön 6%	81.50	82.50	Szerb 100 frankos sorsjegy 3%	77.—	79.—

II. Más kölcsönök.

Bosnyák kölcsön 4%	90.50	91.50	Budapest fővárosi kölcsön 4%	91.50	92.50
Budapest fővárosi kölcsön 4½%	95.—	97.—	Temes-bánvidéki kölcsön 5%	92.50	94.—

IV. Elsőbbségi kötvények.

Adria elsőbbségi kötvény 4½%	97.—	98.—	Folyamhajózási és tengerhajózási 4½%	99.—	100.—
Közuti vasut 4%	93.—	94.—	Magyar-galíciai I. kiboc. 5%	104.—	105.—
Budapest-pesti vasut 4%	91.—	92.—	Beruházási kölcsön ar. 4½%	100.25	101.25
Kassa-oderbergi 1880. ezüst 4%	96.—	97.—			
Kassa-oderbergi 1891. ezüst 4%	94.—	95.—			

V. Bankok részvényei.

Bankegyesület	180.—	182.—	Kereskedelmi részvénytársaság	410.—	415.—
Első m. iparbank	320.—	325.—	Magyar iakp. közp. jelzálogbank	950.—	975.—
Fiumei hitelbank	105.—	106.—	Osztrák-magyar bank	1745.—	1755.—
Fővárosi bank r. t.	—.—	—.—	Kereskedelmi bank	2635.—	2645.—
Hazai bank	220.—	222.—			
Horvát-szlavon jelzálogbank	211.—	214.—			

VI. Takarékpénztárak részvényei.

Belvárosi	201.—	202.—	Egyes. fővárosi	2220.—	2225.—
III. kerületi	210.—	214.—	Magyar általános	560.—	572.—
Józsefvárosi	160.—	162.—	Országos központi	1400.—	1415.—
Budapesti takp. és zálogk. r. társ.	413.—	414.—	Pesti hazai	16050.—	16150.—

* Az I—V. alatt jegyzett papirok árfolyamai 100 koronánkint értendők, a VI—XVI. alatt jegyzettekéi pedig darabonkint koronákban.

III. Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Belvárosi takarékp. zálogl. 4½%	98.70	99.50	Jelzálogbank közi. kötvény 4½%	98.—	99.60
Egyes. főv. takarékpn. zálogl. 4½%	92.—	93.—	Jelzálogbank nyer. kötvény 4%	117.—	118.—
Egyes. főv. takarékpn. zálogl. 4%	91.—	92.—	Jelzálogbank nyer. kötv. 5%	118.00	119.50
Kisbirtokosok zálogl. 5%	101.50	102.50	Jelzálogbank nyer. kötv. 6%	103.—	104.—
Kisbirtokosok zálogl. 4½%	101.50	102.00	Orsz. közp. takarékpn. zálogl. 4½%	98.25	99.25
M. agrár és járad. bank 4½% zál.	98.50	99.50	Orsz. közp. takarékpn. zálogl. 4%	91.—	92.—
M. agrár és járad. bank 4½% tár.	99.—	99.50	Közp. jelzálogbank zálogl. 4½%	99.—	99.—
Földhitelintézet zálogl. 4½%	99.50	100.50	Közp. jelzálogbank zálogl. 4%	91.—	91.50
Földhitelintézet (63 éves) 4%	92.75	93.75	Közp. jelzálogbank kötvény 4½%	99.50	99.50
Földhitelintézet (63 éves) 3½%	82.90	83.90	Közp. jelzálogbank kötvény 4%	91.—	91.50
Helyi érdekü vasuti kötvény 4½%	95.10	96.10	Osztrák-magy. bank zálogl. 4%	98.50	99.50
Helyi érdekü vasuti kötvény 4%	93.—	94.—	Hazai takp. közp. kötv. 4%	92.75	93.75
Helyi érdekü vasuti (vf. 100%-ok) 4%	92.—	93.—	Hazai takp. záloglevél 4%	93.75	94.75
Jelzálogbank záloglevél 5%	101.—	102.—	Keresk. bank zálogl. 4½%	98.50	99.50
Jelzálogbank záloglevél 4½%	99.—	100.—	Keresk. bank zálogl. 4%	92.75	93.75
Jelzálogbank záloglevél 4%	93.50	94.—	Keresk. bank (vf. 220 K) közs. kötvény 4½%	102.—	103.—
Jelzálogb. közs. köt. (vf. 220 K) 4%	100.—	101.—	Keresk. bank (vf. 240 K) közs. kötvény 4%	93.75	94.75
Jelzálogbank közs. kötvény 4%	97.25	98.25			

VII. Biztosító társaságok részvényei.

Bécsi biztosító trs.	400.—	410.—	Foncière	192.—	198.—
Bécsi élet- és járadék-biztosítási-tőke	530.—	570.—	Lloyd viszontbizt.	—.—	—.—
Első magy. ital.	540.—	560.—	M. tűz- és viszontb.	218.—	228.—
			Nemzeti balese	200.—	205.—
			Pannonia viszontb.	1100.—	1150.—

VIII. Gőzmalmok.

Concordia	460.—	480.—	Hengermalom	960.—	1000.—
Első budapesti	990.—	1010.—	Molnárok és sütők	400.—	410.—
Erzsébet	457.—	460.—	Viktória	254.—	260.—
Lujza	237.—	242.—			

IX. Bányák és téglagyárak részvényei.

Brassói bánya	—.—	—.—	Kőbánya gőzt. g.	1020.—	1050.—
Budapesti tégla és mészég	150.—	160.—	Kőszénb. és tégla (Dresche)	420.—	430.—
Egyesült tégla és cement	10.—	20.—	Aszfaltgyár	346.—	347.—
Erzsébetmagy. kőszén.	270.—	285.—	Általános kőszénb.	185.—	195.—
Felsőmagy. bánya	225.—	230.—	Keramitgyár	224.—	230.—
István téglagyár	75.—	80.—	Salgótarjáni	595.—	608.—
Kassa-somodi	10.—	12.—	Uilaki téglagyár	185.—	189.—

X. Vasművek és gépgyárak részvényei.

Gardasági gépgy.	540.—	550.—	Nicholsen	204.—	210.—
Danubius	150.—	160.—	Schlick	235.—	240.—
Ganz	325.—	340.—	Weitzner vaggon	240.—	250.—

XI. Könyvnyomdák részvényei.

Athenaeum	560.—	570.—	Pallas	555.—	565.—
Franklin	550.—	557.—	Pesti könyvnyomda	2630.—	2720.—
Kosmos	20.—	10.—			

XII. Különféle vállalatok részvényei.

Ált. vagy.-köles.	1025.—	1035.—	Király sertőződe	12.—	20.—
Bpesti villamos.	230.—	235.—	Polgári sertőződe	140.—	145.—
Első magyar sertőződe	2375.—	2370.—	Magyar cukrászat r. t. B. sor. előj.	1000.—	1017.—
Első magyar sertőhizl. részv.	471.—	481.—	Magyar villamos.	246.—	248.—
Első magy. szall.	434.—	440.—	Nemzetközi szll.	530.—	535.—
Első magy. szódium	290.—	300.—	Nemzetközi vagonkölcsönző	1010.—	1020.—
Gschwindt szesszig.	284.—	310.—	Telefon-Hirmondó	—.—	—.—

XIII. Közlekedési vállalatok részvényei.

Adria tengerhal.	476.—	480.—	Ujpest-rákospalotai villamos	135.—	155.—
Bpesti közmü vas.	615.—	620.—	Kassa-oderbergi	255.—	260.—
» idegl. részv.	—.—	—.—	Magyar-galíciai	414.—	418.—
» érv. jegy	285.—	295.—	» nyugoti	420.—	430.—
» villam. vas.	314.—	315.—			
» chr. jegy	100.—	100.—			

XIV. Sorsjegyek.

Bazilika	12.—	13.—	Magyar vörökker.	18.—	19.—
» osztr. felülfib.	1.50	1.50	Ugyanaz osztr. fib.	20.50	21.50
» nyer. jegy.	—.—	—.—	» nyer. jegy.	—.—	—.—
Bécsvárosi	391.—	397.—	Olasz vör. ker.	92.—	98.—
Budavárosi	129.—	133.—	Ugyanaz osztr. felülfib.	23.—	24.—
» osztr. felülfib.	131.—	13.—	Osztrák vörös ker.	42.50	45.50
régi »	6.—	6.50	Osztrák hitelint.	397.—	401.—
» osztr. felülfib.	6.55	7.15	Palffy	132.—	134.—

XV. Pénznemek.

Vert arany	11.37	11.45	Német bankjegy	118.65	118.70
10 frkos arany	19.31	19.53	Olasz lira	90.70	91.05
20 márkás	23.72	23.81			

XVI. Külföldi váltók (látra).

Amsterdam	200.20	200.60	Olasz piac	90.70	91.05
London	242.50	242.80	Páris	96.60	96.80
Német piac	118.70	118.90			

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar —.——.— korona, vörös aprószemü —.——.— korona, vörös erdélyi —.——.— korona, vörös bánsági —.——.— korona, középszemü —.——.— korona, nagyszemü —.——.— korona. Disznózsir: budapesti 56.——56.50 korona, vidéki —.——.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.——.— korona, városi 4 darabos 47.——48.— korona, 3 darabos 52.——53.— korona, füstölt —.——.— korona. Szilva: bosznai, szokás szerinti minőség —.——.— korona, 120 darabos —.——.— korona, 100 darabos —.——.— korona, 85 darabos —.——.— korona azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség —.——.— korona, 100 darabos —.——.— korona, 85 darabos —.——.— korona. Szilvaiz: szlavóniai —.——.— korona, szerbiai 18.——18.50 korona azonnali való szállitásra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde gyenge amerikai hirekre.

Déli tőzsdén tartott az üzlettelenség.

Zárlat üzlettelen.

Bécs, junius 26. (*Magyar értékek záriata.*) 4% aranyjáradék 115.80. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 138.50. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 98.80. Magyar keleti vasuti állami kötvény 116.80. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 467.—. Rimamuránvi vasmürészvény 559.—. Magyar ke-

ronajáradék 91.10. 4%-os Magyar földtehern. kötvény 90.50. Magyar hitelbank részvény 726.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 158.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény —.—. Magyar kereskedelmi bank 26.45.

Bécs, junius 26. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2% papirjáradék 97.80. 4%-os osztrák aranyjáradék 115.80. 1860-iki sorsjegy 134.50. Osztrák hitelsorsjegy 393.—. Angol-osztrák bank 280.50. Bécsi bankegyesület 505.—. Osztrák-magyar bank 1747. Déli vasut 118.—. Dunagőzhajózási részvény 776.—. Dohányrészvény 289.—. Császári és királyi arany 11.37. Német bankváltók 118.72. 4·2% ezüst járadék 97.40 Osztrák koronajáradék 97.65. 1864-iki sorsjegy 196.—. Osztrák hitelintézeti részvény 694.50. Unionbank 570.—. Osztrák Länderbank 436.—. Osztrák-magyar államvasut 672.—. Elbavölgyi vasut 476.—. Alpesi bányarészvény 475.—. 20 frankos arany 19.33. Londoni váltóár 242.45. Bécsi Tramway Litt A. 310.—. Bécsi Tramway Litt B. 303.—. Lipót kohó 480.—. Az irányzat nyomott.

Bécs, junius 26. (A *Budapesti Napló* tudósítójának telefonjelentése. A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 695.25 Magyar hitelrészvény 726.—. Angol-Osztrák bank 281.—, Bécsi bank egyesület 506.—, Union bank 570.—, Länderbank 436.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 673.—, Lombard 119.—. Elbavölgyi vasut 476.—, Északnyugati vasut részv. 464.— Dohányrészvény 290.—. rimamurányi vasmű 559.—. Alpesi bányarészvény 475.—, Májusi járadék 97.80. Magyar koronajáradék 91.10, Török sorsjegyek 110.75, Német birodalmi márka 118.70, Napoleon d'or 19.32.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, junius 26. *(Tőzsdei tudósítás.)* Az ultimó alkalmából végzett realizálások és kényszereladások eleinte nyomták a bank- és bányaértékek irányzatát, amihez az is hozzájárult, hogy a spekuláció a hininai kérdés miatt egyáltalán nem mutat vételkedvet. A járadékpiac tartott. Spanyoljáradék Párisra javult. Vasutak nagyobbára gyöngültek, de az amerikaiak javultak. A második tőzsdeórában az irányzat egyideig barátságosabb volt, de Felső-Szilézióból érkezett sztrájkhirekre végül ismét gyöngült. Ultimópénz 5¼%. Magánleszámítolási kamatláb 4⅝%.

Berlin, junius 26. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 96.50. 4% osztrák aranyjáradék 97.30. Elbavölgyi vasut —.— Magyar koronajáradék 90.50. Osztrák-magyar államvasut 142.90. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 84.10. Magyar vasuti beruházási kölcsön 100.75. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 179.25. Általános villamossági Edison 234.—. Gelsenkircheni 192.60. Laurakohó 233.75. 4·2% ezüstjáradék 96.25. 4% magyar aranyjáradék 96.30. Osztrák hitelrészvény 215.60. Déli vasut 26.80. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegy 216.—. 4% uj orosz kölcsön —.—. Török dohányrészvény 154.50. Olasz járadék 94.40. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 143.50. Harpeni 199.25. Az irányzat ingadozó.

Berlin, junius 26. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Négyszázalékos magyar aranyjáradék 96.30. Magyar koronajáradék 90.50. Osztrák hitelrészvény 215.75. Osztrák-magyar államvasut 142.50. Déli vasut 26.75, Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut 284.50 Orosz bankjegy készpénz 216.—. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Hamburg, junius 26. *(Zárlat.)* 4.2% ezüstjáradék 96.40. 1860. sorsjegy 134.—. Déli vasut 26.60. 4% osztrák aranyjáradék 97.—. Osztrák hitelrészvény 216.50. Osztrák-magyar államvasut 143.—. Olasz járadék 94 20. 4% magyar aranyjáradék 96.40. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, junius 26. *(Zárlat.)* 4·2% papirjáradék 96.60. 4% osztrák aranyjáradék 97.35. Magyar koronajáradék 90.60. Osztrák-magyar bank 123.—. Déli vasut 26.90. Elbavölgyi vasut —.—. Londoni váltóár 204.07. Bécsi bankegyesület 124.90. Villamos részvény 134.—. 80%-os magyar aranykölcsön 77.30. 4·2%-os ezüstjáradék 96.30. 4% magyar aranyjáradék 96.20. Osztrák hitelrészvény 215.60. Osztrák-magyar államvasut 143.—. Északny. vasut —.—. Bécsi váltóár 84.10. Párisi váltóár 81.35. Unionbank —.—. Alpesi bányarészvény 239. Az irányzat szilárdabb.

Frankfurt, junius 26. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) Arfolyamok januárra. *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 216.—. Osztrák-magyar államvasut —.—. Déli vasut —.—. Osztrák aranyjáradék 200.— Olasz járadék 94.30. Laura-kohó 233.75. Harpeni 200.—. Discont —.— Alpesi —.—. Bécsi bankegyesület —.—. Szilárd.

Páris, junius 26. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar államvasut 723.—, 4% osztrák aranyjáradék 96.50. Osztrák Länderbank —.—. 3% francia járadék 100.27. Ottomanbank 550.—, 3½% francia járadék 101.85. Alpesi bánya részvény —.—. Déli vasut 135.— 4% magyar aranyjáradék 98.—. Párisi bankrészvény 1140. Olasz járadék 95.—. Francia törleszth. járadék 99.57. Osztrák földhitelintézeti részvény —.— Török dohányrészvény 314.—. Az irányzat tartott.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Junius 26. A sertésfuzlet irányzata csöndes.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 90——92 fillérig. Öreg közép páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban ——— krajcárig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 95—97—fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig való sulyban) 95—96 fillérig. Fiatal könnyű páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 94——96 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— krajcárig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban ——— krajcárig. — Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — III. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——.— fillérig. — Könnyű (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) 94——96 fillérig. — Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 93—94 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 91——93 fillérig.

Sertéslétszám: 1900. jun. hó 24. napján volt készlet 43804 darab, 1900. junius hó 25. napján felhajtatott 760 darab, 1900. évi junius 25. napján elszállíttatott 528 darab, 1900. junius hó 26. napjára maradt készletben 44036 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 26. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Térey Gábort, az országos képtár őrét, igazgatóőrré, Jellen Géza laboránst pedig metszettisztitóvá, Machay Vendel modori állami polgári iskolai helyettes tanitót ugyanezen iskolához, a XI. fizetési osztályba, segédtanitóvá; az igazságügyminiszter dr. Fésüs György fiumei ügyészt Fiumére közjegyzővé, Wolff Károly budapesti törvényszéki aljegyzőt a budapesti büntető törvényszékhez jegyzővé; az állami számvevőszék elnöke Sparnig Pál kisegitő-szolgát hivatalszolgává; a pozsonyi itélőtábla elnöke Ilykovics Endre végzett joghallgatót díjas joggyakornokká nevezte ki.

Megerősitések. A földmivelésügyi miniszter a m. kir. állami rovartani állomásnál ideiglenesen alkalmazott dr. Szakáll Gyula, Lósy József és Bakó Gábor segédeket ezen állásukban véglegesen megerősitette.

Áthelyezések. A kereskedelemügyi miniszter Rados Lipót eddigi gyulafehérvári kazánvizsgáló biztost, saját kérelmére, Nagybecskerekre, továbbá Naszály József eddigi nagybecskereki kazánvizsgáló biztost, szolgálati érdekből, Kaposvárra, Lányi Lajos eddigi kaposvári kazánvizsgáló biztost pedig, ugyancsak szolgálati érdekből, Gyulafehérvárra helyezte át.

Pályázatok. Több pénzügyőri vigyázó a segesvári pénzügyigazgatóságnál 8 hét. Hivatalszolga a lengyeltói adóhivatalnál julius 21-ig. Adópénztárnok, ellenőr és adótiszt a lengyeltóti adóhivatalnál julius 10-ig.

Időjelzés.

— *A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése.* —

Budapest, junius 26.

A depressziók keleti irányban vonulnak tova és egyuttal Dél-Európában sülyesztik a léguyomást, melynek maximuma a nyugati partokat érinti.

Az idő száraz Olaszországban, a Balkán-félszigeten és Franciaország legnagyobb részén, mig egyebütt — főleg Németországban — az esős jelleg van tulsulyban. A hőmérsékleti viszonyokban érezhető változások jelentéktelenek.

Hazánkban az idő tegnap száraz volt, ma reggelre azonban nyugatról borulás állott be némi esővel.

Kilátás: Élénk nyugati szelekkel borus, hűvös idő várható, helyenkint esővel.

Vizállás.

		junius 26. méter	junius 25. méter			junius 26. méter	junius 25. méter
Inn	Schärding	2.55	2.10	**Tisza**	M.-Szi-ot	0.52	0.56
Duna	Passau	3.35	4.39	»	Tokaháza	0.50	0.60
»	Linz	1.68	2.17	»	V.-Namény	1.28	1.0[illegible]
»	Mocs	2.30	2.20	»	Tokai	1.76	1.86
»	Porszony	4.—	3.76	»	Tisza-Füred	1.78	0.[illegible]
»	Komárom	4.30	4.15	»	Szolnok	0.62	0.54
»	Budapest	2.92	2.82	»	Csongrád	0.32	0.1[illegible]
»	Paks	3.51	3.31	»	Szeged	0.92	0.90
»	Mohács	4.75	4.73	»	Török-Becse	1.45	1.48
»	Gombos	4.92	4.84	»	Titel	3.55	3.58
»	Ujvidék	4.04	4.03	**Ondova**	Bártfa	0.70	0.70
»	Pancsova	2.98	3.06	**Topolya**	Hoór	0.63	0.[illegible]
»	Orsova	3.32	3.42	**Bodrog**	Zemplén	2.70	2.78
Morva	Magyarláva	1.55	1.56	**Sajó**	Zsolca	1.69	1.69
Vág	Zsolna	0.50	0.53	**Hernád**	H.-Németi	0.28	0.[illegible]
»	Trencsén	0.81	0.83	**Berettyó**	Margita	0.44	0.4[illegible]
»	Szered	0.70	0.74	»	B.-Ujfalu	0.08	0.08
Rába	Sz.-Gotthárd	0.54	0.54	**Körös**	Csonga	0.—	0.—
»	Sárvár	0.60	0.8	»	N.-Várad	0.08	0.06
»	Győr	3.68	3.56	»	Belényes	0.45	0.36
Dráva	Pettau	1.19	2.55	»	Tenke	0.05	0.08
»	Zákány	1.19	1.38	»	Gurahonc	0.28	0.28
»	Barcs	2.30	1.15	»	Borosjenő	0.18	0.12
»	Eszék	3.67	2.89	»	Békés	0.35	0.28
Mura	M.-Szerdah.	0.—	1.80	»	Gyoma	0.35	0.34
Száva	Zágráb	0.—	2.24	**Maros**	Gy.-Fehérvár	0.08	0.0[illegible]
»	Szisszek	3.—	2.60	»	Branyiczka	0.64	0.70
»	Mitrovica	3.19	3.30	»	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Dése	0.04	0.04	»	Arad	0.80	0.84
»	Szatmár	0.74	0.82	»	Makó	0.24	0.28
Kraszna	N.-Majtény	0.3	0.06	**Temes**	K.-Kostély	0.78	1.0[illegible]
Latorca	Munkács	0.36	0.4[illegible]	**Béga**	Kiszető	0.84	0.80
Laborca	Homonna	0.25	0.40	»	Temesvár	0.—	0.—
Ung	Ungvár	0.40	0.60	»	Becskerek	0.68	0.[illegible]

Poloskát alaposan kiirtani csakis az

Éder-féle poloskairtó szesz

által lehetséges, minden eddigi más szer haszontalan, miről bárki használás után meggyőződhetik; az

Éder-féle poloskairtó szesz

kapható 25 és 50 kros üvegekben.

Gyári főraktár:

Éder Antalnál

Budapesten, IV., Zsibáros-utca 2. (Telefon.)

Ismételadásra előny-ár.

Titkos betegségek

gyógyitására a specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján.

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyit legrövidebb idő alatt biztos sikerrel férfiakat és nőket: hugyosöfolyást, hólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, ennek következményeit, makacs bőrbajokat és az ösfertőzésből támadó idegbetegségeket.

Meglepő az eredmény férfiui gyengeségnél (impotentia) ugy fiatal, mint öregebb egyéneknél.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető.

Levelekre dijtalanul válasz; kivánatra gyógyszerek.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körut 12. sz.,

(Dohány-utca sarok, I. emelet).

Bejárat a lépcsőnél. *Külön várótermek.*

Rendelés délelőtt 9—9-ig, este 6—8-ig.

Déli vasut. A háló és közvetlen kocsik forgalma **Budapest D. V. pályaudvarról** az 1900. évi nyári menetrendben.

I., II. oszt. hálókocsi Budapest D. V. Velence (Venezia) között.
Pragerhof-Nabresina-Cormonson át.

Budapest D. V. ind. este 8 óra 00 p. Velence ind. d. u. 2 óra 10 p.
Velence érk. d. u. 2 „ 10 „ Budapest D. V. érk. d. e. 9 „ 53 „
Menettartam: 18¼ óra. Menettartam: 19¾ óra.

I. II. oszt. közvetlen kocsi Budapest-München között.
Budapest-Kufstein között két I. oszt. hálóhelylyel junius 1-től.
Pragerhof-Marburg-Franzensfesten át.

Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 p. München ind. d. e. 11 óra 20 p.
Kufstein érk. „ 6 „ 41 „ Kufstein „ d. u. 1 „ 27 „
München „ „ 9 „ 40 „ Budapest d. v. érk. d. e. 9 „ 53 „
Menettartam: 25¾ óra. Menettartam: 22½ óra.

I. II. oszt. közvetlen kocsi Budapest D. V. Velence (Venezia) között.
Pragerhof-Nabresina-Cormonson át.

Budapest D. V. ind. este 8 óra 00 p Velence ind. d. u. 2 óra 10 p.
Velence érk. d. u. 2 „ 10 „ Budapest D. V. érk. d. e. 9 „ 53 „
Menettartam 18¼ óra. Menettartam 19¾ óra.

Budapest D. V.-Abbazia-Fiume között.
Pragerhof-St.-Péteren át.

a) Budapest D. V. ind. reggel 8 óra 00 p. Fiume ind. reggel 7 óra 42 p.
Fiume érk. este 9 „ 58 „ Budapest D. V. érk. este 9 „ 20 „
Menettartam 14 óra. Menettartam 13½ óra.

b) Budapest D, V. ind. este 8 óra 00 p. Fiume ind. este 7 óra 52 p.
Fiume érk. d. e. 9 „ 38 „ Budapest D. V. érk. d. e. 9 „ 53 „
Menettartam 13½ óra. Menettartam 14 óra.

Budapest d. v. Lienz között
Pragerhof-Marburgon át.

Budapest d. v. ind. reggel 8 óra 00 p. Lienz ind. reggel 5 óra 30 p.
Lienz érk. este 11 „ 23 „ Budapest d. v. érk. este 9 „ 20 „
Menettartam: 15½ óra. Menettartam: 15¾. óra.

Budapest D. V. Pakrác között.
Nagy-Kanizsa-Barcson át.

Budapest D. V. ind. este 9 óra 25 p. Pakrác ind. d. u. 2 óra 50 p.
Pakrác érk. d. u. 1 „ 20 „ Budapest D. V. érk. reggel 6 „ 32 „
Menettartam 16 óra. Menettartam 15¾ óra.

Az orvostudományi Akadémiától javallva

VÉRSZEGÉNYSÉG ADAG: 2—6 pillula naponta.

PILULES et SIROP DE BLANCARD változhatlan vasjódból 40, Rue Bonaparte, PARIS

SÁPKÓR ADAG: 1—3 kiskanál naponta.

FEHÉRFOLYÁS **SKROFULOZIS**

A nekünk bemutatott számtalan megbizható, hiteles köszönirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.

Rendelő intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugyosöfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierőt, magömlések, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármennyire idültek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalansága együtt jókozása és bőrbetegségeket gyógyit uj gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan.

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-t dor, volt csász. kir. oszt. főorvos

RENDEL: naponta d. e. 10 órától estéig délután 4 órán. este 7 órát 8 óráig.

Dijazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető **NÉPSZERŰ UTMUTATÓ** (már 15-ik kiadásban megjelent) nemi betegségek és ezek összszerű gyógykezeléséhez cimü könyv, volt ár: 2 irt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jó becsomagolva lesz elküldve, 1 irt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. — II. A nemi élet ébredése. — III. Az önfertőztetés és az éjjeli magömlések. — IV. Hugyosöfolyás (tripper) és hugyosöcsfülletek. — V. A bujakór (siphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének fő tényezője a prostitució.

ANTISEPTIRUS

Hölgy-óvszer

Rég elismert és hatásában biztos, feleslegessé tesz mindennemü gyöngédtelen gummi és spongya cikket, 1 doboz (12 drb) pontos használati utasitással 3 korona. — 3 kor. 50 fill. előleges beküldése mellett bérmentve. Gyors és diskrét székküldés. Kapható a feltalálónál: **László József** gyógyszerész, Maros-Ujvár Erdély. Budapesten: **Török József** gyógyszerész, Király-utca 12. és **Kerpel V.** gyógyszerész, Lipót-körut 28.

Magyar kir. államvasutak. Igazgatóság.

Hirdetmény.

(Uj személy- és podgyászdijszabás életbeléptetése a Békés-Csanádi h. é. vasuton.)

A magy. kir. államvasutnak igazgatósága közhirré teszi, hogy ezen h. é. vasuton a f. évi március hó 1-re hirdetett uj személy- és podgyászdijszabás csak f. é. julius hó 1-én lép életbe.

Ezen dijszabás a magy. kir. államvasutak dijszabás elárusító irodájában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 20 fillérért kapható.

Budapest, 1900. junius 5-én.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Nyári szünet.

NEMZETI SZINHÁZ.

Nyári szünet.

MAGYAR SZINHÁZ.

Nyári szünet.

VIGSZINHÁZ.

Szerda, 1900. junius hó 27-én.

A minta-férj.

Bohózat 3 felvonásban. Irta Valabrégue. Forditotta Kövesi Albert.

Személyek:

Malivaud	Hegedüs	Thibaudier	Gál
Aurora	Nikó	Klára	Boros
Jouvelin	Góth	Victor	Bárdi
Léonie	Delli	Felicia	Munkácsy
Clémentine	Haraszthy	Mercerolle	Győző

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Szerda, 1900. junius hó 27-én.

A baba.

Látványos operette 4 szakaszban. Irta Ordonneau Maurice. Forditotta Reiner Ferenc. Zenéjét szerzette Audran Edmond.

Személyek:

Lancelot	Hegyi	Agnelet	Várdai
Maximin	Vidor	Benoit	Parányi
Hilarius	Németh	Josse	Tallián
Hilariusné	Kocsányi	Guduline	Hármath
Alósia	Küry	Egy jegyző	Ujvári
Chanterelle	Solymosi	1-ső) beszélő baba	Bán
Lorémois	Tolnagi	2-ik)	Mátrai
Balthasar	Horváth	3-ik)	Rózsa
Basilique	Hortobágyi	Az ördög	Nagy

Kezdete 7½ órakor.

URÁNIA SZINHAZ

Kerepesi-ut 21.

Szerda, 1900. junius hó 27-én.

Páris 1900-ban.

Irta Salamon Ödön.

Kezdete 7½ órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ.

(Budán, a Krisztinavárosban.)

Szerda, 1900. junius hó 27-én.

Komáromi Mariska és Beöthy Zsiga vendégfellépte.

Rip van Winkle.

Regényes operette 3 felvonásban, 4 képben. Irták Meilhac, Gille és Farnie. Zenéjét szerz. R. Planquette.

Kezdete 7½ órakor

KISFALUDY SZINHAZ.

Szerda, 1900. junius hó 27-én.

A csodaember.

(Rabbi Joselmann.)

Daljáték 4 felvonásban. Irta Goldfaden Ábrahám. Magyar szinre átdolgozta Kövessy Albert. A verseket irta Makai Emil.

Kezdete 7½ órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Szerda, 1900. junius hó 27-én.

Először:

Bur háboru.

Eredeti életkép énekkel és tánccal 3 felvonásban. Irta Feld Aurél és Zsoldos László. Zenéjét szerz. Donáth Ede.

Kezdete 7½ órakor.

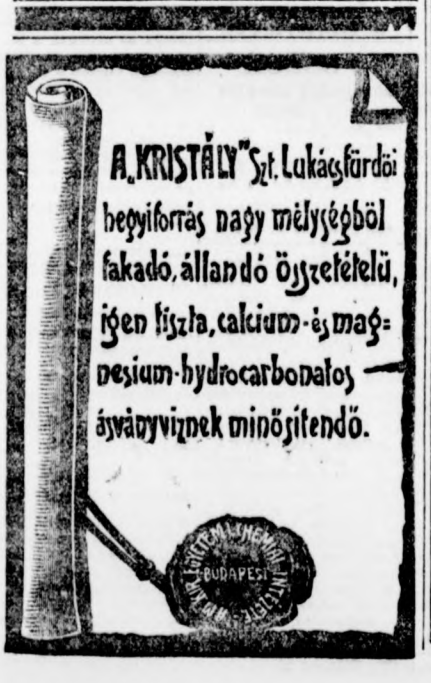

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7½-kor. Kezdete 8½-kor.

A Mulató 16°-ra szellőztetve van.

Ma

Pagin ur

a bécsi Theater an der Wien tagjának

bucsuvendégjátéka

a daljátékban

„Im siebenten Himmel".

Daljáték Lindau K.-tól, zene Pagin Nándortól.

Továbbá:

Nagy hatás! Nagy hatás!

a repülő légballetnek

„AEROGRAPHIA"

a párisi Chatelet szinházból. Végül: bámulatos nagy villamos

APOTEOZIS.

Ugymint az összes müerők.

Jegyek a nappali pénztárnál és elővételben Weiss A. nagytőzsde Károly-körut 26.

A mulató villanyos világitása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készi tettek.

KÖRUTI FÜRDŐ és GŐZMOSÓ

Gőz és porcelán kádfürdők, Erzsébet-körut 51. szám. Hidegvizkura, villamos fürdők. A gőzmosóda gyorsan és pontosan teljesiti megbizásait.

Fedett uszoda.

Gyermeksanatorium és vizgyógyintézet

felnőttek számára **ABBAZIÁBAN.**

Egész éven át nyitva. — Saját park. — Játékterek. — Magaslati vizvezeték. — Az összes vizgyógyászati módozatok. — Villamos fényfürdők. — Gyermekek kisérők nélkül is felvetetnek. — Legjobb üdülőhely iskolás gyermekeknek.

Prospektust küld **Dr. SZEGŐ KÁLMÁN** igazgató és tulajdonos.

Magyar tanulók utazása a párisi világkiállitásra.

Közoktatási m. kir. minisztérium által ajánlott s a párisi világkiállitás magyar kormánybiztosának főfelügyelete alá rendelt tanulmányi utazás.

Indul Budapestről 1900. julius 19. Münchenen (1 napi pihenő), Párisba (7 napi tartózkodás), visszautazás Svájcon át (Zürichben 1 nap). Jegyek lakást és teljes ellátást biztositanak. Árak: III. oszt. 115 frt 50 kr., II. oszt. 145 frt 50 kr.

Jelentkezések a tanintézetek igazgatóságánál és Budapesten **m. á. v. menetjegy irodájában** (Hungária szálloda.)

Propper N. János,
v. keresk. akad. igazgató.

Bruchsteiner és Társa

cimtáblagyár

Budapest, VI., Podmaniczky-u. 45.

Udvari szállitói cimerek minden kivitelben.

Cégtáblák üvegből, fából, bádogból és amerikai bőrből jutányosan és diszesen készittetnek.

Vidéki rendelések kivánatra feltevéssel szállittatnak.

Mintarajzok dijtalanok.

Fürdő- és üdülőhelyek a déli vasut mentén.

Vonatösszeköttetések és menetárak Budapestről (déli vasuti pályaudvar).

Abbazia (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel 8.00 este, Abbazia-Mattuglie érk. 9.40 este 9.17 d. e. Menettérti-jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra I. oszt. 104.16 k., II. oszt. 74.56 k., III. oszt 47.78 k.

Arco (Pragerhof-Marburg-Mori-n át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel 8.00 este Arco érk. 9.50 d. e. 5.09 d. u. Menettérti jegyek Mori állomásig 30 napig érvényesek *) gyorsvonatokra: I. oszt. 132.10 k., II. oszt. 74.92 k., III. oszt. 61.54 k.

Auenhof (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel 8.00 este 9.25 este Velden érk. 7.42 este 6.49 reggel 2.05 d. u. 30 napig érvényes menettérti jegyek *) Velden állomásig, gyorsvonatokra: I. oszt. 80,12 k., II. oszt. 55.88 k., III. oszt. 35.52 k.

Balaton-Földvár Budapest d. v. ind. 6.50 reggel 8.00 d. e. 1.30 d. u. 4.25 d. u. 8.00 este 9.25 este, Balaton-Földvár érk. 11.07 d. e. 10.23 d. e. 5.28 d. u. †8.10 este 10.34 este 1.24 éjjel. Gyorsvonat I. oszt. 19.90 k. II. oszt. 14.50 k., III. oszt. 9.— k. Személyvonat I. oszt. 14.20 k., II. oszt. 10.70 k. III. oszt. 7.10 k. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a fürdőévad végéig, azaz szeptember 30-ig bezárólag érvényesek.

Balaton-Füred Budapest d. v. ind. 6.50 reggel 8.00 d. e. 1.30 d. u. 4.25 d. u. 8.00 este 9.25 este. Siófok érk. 10.41 d. e. 10.09 d. e. 4.57 d. u. †7.43 este 10.13 este 12.59 éjjel. Gyorsvonati menettérti jegyek I. oszt, 17.— k., II. oszt. 12.30 k., III. oszt. 7.60 k. Személyvonati menettérti jegyek I. oszt. 12.— k., II. oszt. 9.— k., III. oszt. 6.— k. Siófokig és vissza. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a fürdőévad végéig, azaz szeptember 30-ig érvényesek.

Brennerbad (Pragerhof-Franzensfesten át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 8.00 este. Brennerbad érk. 5.19 reggel, 2.59 d. u. 30 napig érvényes menettérti jegyek: Gyorsvonat I. oszt. 124.68 k., II. oszt. 89.32 k., III. o. 57.80 k.

Daruvár (Nagy-Kanizsa-Barcson át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 9.25 este. Daruvár érk. 8.53 este, 12.09 d. u. Személyvonatu menetjegyek Barcsig: I. oszt. 23.80 k., II. oszt. 15.80 k., III. oszt. 10.80 k. Barcsról 30 napig érvényes menettérti jegyek: I. oszt. 13.— k., II. oszt 9.— k., III. oszt. 6.— k.

Fonyód-fürdőtelep Budapest d. v. ind. 6.50 reggel, 8.00 reggel 1.30 d. u. Fonyód-fürdőtelep érk. 11.58 d. e., 10.56 d. e., 6.23 este. Személyvonat I. oszt. 19.20 k., II. oszt. 14.40 k., III. oszt. 9.60 k. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a fürdőévad végéig, azaz szeptember 30-ig bezárólag érvényesek.

Gleichenberg (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 8.00 este, 9.25 este. Purkla érk. 7.56 este, 8.13 d. e., 4.32 d. u. 30 napig érvényes menettérti jegyek Spielfeld állomásig gyorsvonatokra: I. oszt. 59.60 k., II. oszt. 41.12 k., III. oszt. 25.50 k.

Gossensass (Pragerhof-Franzensfesten át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 8.00 este. Gossensass érk. 4.39 reggel, 2.30 d. u. 30 napig érvényes menettérti jegyek.*) Gyorsvonat: I. oszt. 117.30 k., II. oszt. 88.76 k., III. oszt. 53.64 k.

Görz (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. este 8.00 este, 9.25 este. Görz érk. 9.47 este, 10.08 d. e., 5.34 este. 30 napig érvényes menettértijegyek; Gyorsvonat: I. oszt. 111.58 k., II. oszt. 80.16 k., III. oszt. 51.16 k.

Hévíz Budapest d. u. ind. 6.50 reggel, 8.00 reggel, 1.30 d. u., 8.00 este, 9.25 este. Keszthely érk. 1.10 d. u., 11.45 d. e., 7.30 este, 12.02 éjjel, 3.25 reggel. Menettértijegyek B.-Szt.-Györgyig: Gyorsvonat. I. oszt. 31.20 k., II. oszt. 21.90 k., III. oszt. 13.60 k. Személyvonat: I. oszt. 21.60 k., II. oszt. 16.20 k., III. oszt. 10.80 k. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a fürdőévad végéig, azaz szeptember 30-ig bezárólag érvényesek.

Lipik (Nagy-Kanizsa Barcson át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 9.25 este. Pakrácz érk. 10.00 este, 1.20 d. u. Személyvonatu menetjegyek Barcsig: I. oszt. 23.80 k., II. oszt. 15.80 k., III. oszt. 10.80 k. Barcsról 30 napig érvényes menettérti jegyek: I. oszt. 15.— k., II. oszt. 10.— k., III. oszt. 7.— k.

Merau (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 8.00 este. Merán érk. 7.36 reggel, 2.59 d. u. Bosen-Gries állomásig 30 napig érvényes*) menettértijegyek. Gyorsvonat: I. oszt. 124.68 k., II. oszt. 89.32 k., III. oszt. 57.80 k.

Pörtschach a/S (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 9.00 este, 9.25 este. Pörtschach am See érk. 7.27 este, 6.38 reggel, 1.53 d. u. 30 napig érvényes*) menettérti jegyek. Gyorsvonat: I. oszt. 80.12 k., II. oszt. 55.88 k., III. oszt. 35.52 k.

Rohitsch (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind 8.00 reggel, 6.50 reggel, 8.00 este, 9.25 este. Pöltschach érk. 3.05 d. u., 8.08 este, 3.33 reggel, 8.59 d. e. 30 napig érvényes menettérti jegyek Pöltschach állomásig. Gyorsvonat: I. oszt. 61.88 k., II. oszt. 42.88 k., III. oszt. 56.64 k.

Römerbad Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 6.50 reggel, 8.00 este, 9.25 este. Römerbad érk. 4.06 d. u., 9.30 este, 4.33 reggel, 10.31 d. e. 30 napig érvényes menettérti jegyek. Gyorsvonat: I. oszt. 70.04 k., II. oszt. 48.92 k., III. oszt, 30.72 k.

Savanyukut (Kanizsán át) Budapest d. v. ind. 6.50 reggel, 8.00 reggel, 8.00 este, 9.25 este. Savanyukut érk. 7.15 este, 4.03 d. u., 6.55 reggel, 11.50 d. e. Személyvonatu jegyek: I. oszt. 28,20 k., II. oszt. 18.60 k., III. oszt. 13.20 k.

Semmering (Kanizsa-Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 6.50 reggel, 8.00 este, 9.25 este. Semmering érk. 6.45 este, 3.19 éjjel, 7.05 reggel 4.28 d. u. Gyorsvonatu menettérti jegyek 30 napig érvényesek. I. oszt. 77.44 k., II. oszt. 54.50 k., III. oszt. 34.44 k.,

Siófok Budapest d. v. ind. 6.50 reggel, 8.00 reggel, 1.30 d. u., 4.25 d. u., 8.00 este, 9.25 este. Siófok érk. 10·41 d. e., 10·09 d. e., 4·57 d. u., †7.43 este, 10·13 este, 12·59 éjjel. Gyorsvonatu menettértijegyek I. oszt. 17·— k., II. oszt. 12·30 k., III. oszt. 7·60 k. Személyvonatu menettértijegyek I. oszt. 12.— k., II. oszt. 9.— k., III. oszt. 6.— k. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a fürdőévad végéig, azaz szeptember 30-ig bezárólag érvényesek,

Tobelbad (Pragerhof-Grácon át.) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 8.00 este, 9.25 este. Prämstätten-Tobelbad érk. 6.12 este, 8.06 reggel, 1.31 d, u. Graz állomásig 30 napig érvényes menettértijegyek gyorsvonatokra: I. oszt. 59·60 k., II. oszt. 41.12 k., III. oszt. 25.50 k.

Toblach (Pragerhofon át.) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 8.00 este, 9.25 este. Toblach érk. 1.01 éjjel, 10.49 d. e. 7.19 este. 30 napig érvényes*) menettérti jegyek gyorsvonatokra: I. oszt. 106.14 k., II. oszt. 75.42 k., III. osrt. 48.56 k.

Tüffer (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 6.50 reggel, 8.00 este, 9.25 este. Markt-Tüffer érk. 3.57 d. u., 9.30 este, 4.24 reggel, 10.21 d. e. 30 napig érvényes menettérti jegyek Markt-Tüffer állomásig, gyorsvonat: I. oszt. 68.54 k., II. oszt. 47.84 k., III. oszt. 30.— k.

Velden (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8.00 reggel, 8.00 este, 9.25 este. Velden érk. 7.42 este, 6.49 reggel, 2.05 d. u. 30 napig érvényes*) menettérti jegyek, gyorsvonat: I. oszt. 80.12 k., II. oszt. 55.88 k., III. oszt. 35.52 k.

Varasd-Teplitz (Csáktornyán át) Budapest d. v. ind. 6.50 reggel, 8.00 este, 9.25 este. Varasd-Teplitz érk. 5.30 d. u., 5.40 reggel, 7.05 reggel. Póstavonati jegyek Csáktornya állomásig. I. oszt. 21.60 k., II. oszt. 14.40 k., III. oszt. 9.60 k.

* Május hó 1-től augusztus hó végéig eső időszakban váltott jegyek f. év október hó végéig érvényesek.

† Junius hó 1-től szeptember hó 15-ig közlekedik.

APRÓ HIRDETÉSEK

Minden szó egyszeri beiktatása petit betűkből 4 fill. Cimmel ellátott hirdetésekért külön 60 fill. kincstári bélyegdíj jár.

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

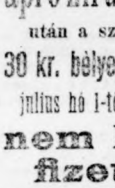

A cimmel ellátott apró hirdetések után a szokásos 30 kr. bélyegilletéket julius hó 1-től kezdve nem kell fizetni és igy tehát minden cimes apróhirdetés jövő hó 1-ső napjától kezdve mindenkinek 30 krral kevesebbe kerül.

APRÓ HIRDETÉSEK és ELŐFIZETÉSEK felvétetnek a BUDAPESTI NAPLÓ részére a kiadóhivatalban József-körut 18., valamint a következő dohánytőzsdékben:

Breuer nővérek, Teréz-körut és Podmaniczky-utca sarok.

Nemecsek-féle tőzsde Petőfi-tér.

Benis József, Andrássy-ut 59.

Szemrnyi V., dohány-nagytőzsde, Kerepesi-ut 1.

Deutsch Miksáné, Andrássy-ut 38.

Szántó Mór tőzsdéjében, Kecskeméti-utca 14.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Engelmann Mór dohánytőzsde, IV. Kalvin-tér 2.

Blockner J. hirdetési iroda IV. Sütő-utca 6.

Elek Bernát hirdetési iroda V. Fürdő-utca 4.

Fischer J. D. hirdetési iroda IV. Zsibárus-utca 7.

Goldberger A. V. hirdetési iroda IV. Váci-utca 9.

Haasenstein és Vogler hird. iroda V. Dorottya-u. 9.

Leopold Gyula hirdetési irodája VII. Erzsébet-körut 14.

Mosse Rudolf hirdetési iroda VII. Károly-körut 9.

Schwarcz József hirdetési iroda V. Marokkó-u. 4.

Tőnczer Gyula hirdetési-iroda IV. Szervitatér 8.

Kerestetik derék idősb nevelőnő (izr. előnyben részesül), ki a polgári iskolai tantárgyakat magyar nyelven tanitani képes, továbbá a német és francia nyelveket és zongorázást is tanitja. Csak többévi bizonyitványok tulajdonosai kéretnek ajánlataikat a kiadóhivatalban megtudható simre küldeni. 1062

Szegény asszony elvállal mindenféle kézimunkát a legjutányosabban. Cim a kiadóban. 2974

Könyvelő, magyar-német levelező, önálló szakavatott munkás, ki az összes irodai teendőkben kiváló jártassággal és közel 12 évi gyakorlattal bir, azonnali belépésre állást keres. Szives megkereséseket „Tevékeny 27" cimre kér a kiadóba. 2987

10—12.000 koronaval társulni óhajtok egy reális és jövedelmező üzlethez. Esetleg fenti összeggel jó üzletet egészen átveszek. Cim a kiadóhivatalban. 6463

Korrepetitor kerestetik a szünidőre 2 negyed oszt. gimnazistához. Jó zongorázás feltétel. Ajánlatok az igény megjelölésével a kiadóhivatalban megtudható cimre küldendők. 1063

Női ruhavarroné, mint ilyen ajánlkozik női divatüzletbe, esetleg házhoz is. Megkereséseket kér levelezőlapon a kiadóba „Varroné" jelige alatt. 2986

Házvezetőnőnek ajánlkozik egy intelligens nő, kitünő gazdasszony, esetleg gyermekekhez is. Cim a kiadóhivatalban. 6465

4 polgári osztályt végzett 15 éves fiu nagyon jó családból, igen szerény feltételek mellett irodába, vagy más irodai munkánál állást keres. Szives ajánlatok „T" jeligével a laphoz kéretnek.

Mérlegképes könyvvezető keres 2—3 órai mellékfoglalkozást. Ajánlatokat „Megbizható karakter" jelige cimen továbbit a kiadóhivatal. 2967

Vakációra ajánlkozik zsidó szemináriista vidékre, gymnásiumi, polgári, vagy elemi iskolai gyerekekhez. Szives megkeresést a kiadóhivatal továbbit „Szemináriista" jelige alatt. 6417

Ruha-varroné, kitünően jártas, olcsón vállal munkát, melyet a saját lakásán készit el. Renoválásokat is végez kitünő izlléssel. Cim a kiadóhivatalban. 2927

Helyben, esetleg vidékre nevelőül ajánlkozik egy tanitóképzőintézeti növendék, aki a nevelés terén már nagy sikereket ért el. Feltételei szerények. Cim a kiadóban. 2973

Biztos jövő. Egy 800 koronát érő fényképnagyitó készülék azonnal eladó. A vevő teljes oktatásban is részesül. Cim a kiadóban. 2945

Különbejáratu tiszta utcai szoba, fürdőszobával f. hó 15-re rendkivül olcsón kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2972

Fénykép-nagyitásokat hihetetlen olcsó áron 50—60 cméter nagyságban a legkisebb fénykép után vállalok el. Hüségért jótállok. Cim a kiadóban. 2944

Csinosan butorozott tiszta szoba, külön bejárattal, a József-köruton kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2934

Elegánsan butorozott 3 ablakos alkovos szalon, tiszta, féregmentes, külön bejárattal julius 1-re igen olcsón hölgynek vagy urnak (esetleg 3 személynek is) kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2980

Helybeli elsőrangu részv. társaság főkönyvelője elvállal üzleti könyvek berendezését, vezetését, scontrirozását szerény dijazás mellett. Ajánlatokat „Diskréció" cimen kér a kiadóhivatalba. 2968

Ujpesti hivatalnok elegáns utcai vagy kertre nyiló butorozott szobát keres Ujpesten. Ajánlatok „Pamutgyárhoz közel" alatt a kiadóba. 6466

Előszoba-szekrényt butort, bolt, irodaberendezéseket olcsón és jól készit Ligeti asztalos VIII. Német-u. 11. 5000.

Veszünk zálogcédulákat a legmagasabb árért. Eladunk arany-, ezüst-ékszerárut a legolcsóbb áron. Régi arany és ezüstöt becserélek ujra façonnal csak csekély ráfizetés mellett. A fővárosban évi lakással birók részletfizetésre is kapnak. Javitások is pontosan eszközöltetnek. Fuchs és Társa Budapest, Károly-körut 23. Károlykaszárnya.

A legjobb szivarka hüvelyeket árusitja az Uránia szivarkahüvely bizományi raktár Budapesten, Kertész-utca 35. Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Jó, izletes ebédkosztot keres fiatal izr. hivatalnok, oly magános urnőnél vagy jobb családnál, hol ebéd után rövid ideig pihenhetne is. Ajánlat „Házikoszt" cimen a kiadóhivatalba kéretik. 2982

Magy. kir. államvasutak. Szegedi üzletvezetősége.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a temesvár-józsefvárosi állomás felvételi épület földszintes iroda toldalékának emeletessé való kiépitésére.

A teljesitendő munkák mennyiségére vonatkozó tájékoztató adatok, valamint a munkák végrehajtását szabályozó részletes feltételek az alulirt üzletvezetőség pályafenntartási osztályának hivatalos helyiségében, valamint temesvári osztálymérnökségünknél a hivatalos órák alatt megszerezhetők s ez alkalommal a tervek is megtekinthetők. Az ajánlatok f. évi julius hó 10-ének, déli 12 óráig általános osztályunknál (üzletvezetőségi palota I. em. 21.) nyujtandók be alábbi feliratta l: „Ajánlat a temesvár-józsefvárosi felvételi épület irodatoldalékának emeletesre való kiépitésére."

Bánatpénz fejében, legkésőbb f. évi julius hó 9-én (kilencedikén) déli 12 óráig 500 korona, azaz ötszáz korona készpénben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban szegedi gyüjtőpénztárunknál befizetendő. Az értékpapirok a budapesti, illetve bécsi tőzsdei, tizennégy napnál nem régibb árfolyam szerint, de a névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le.

Az ajánlatok között a szabad választási joget fenntartjuk magunknak.

Szeged, 1900. junius hó 20-án.

Az üzletvezetőség. (Utánnyomás nem dijazt.)

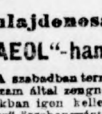

Nyaralók tulajdonosainak, „AEOL"-hangszerek

A szabadban természetes légkuzam által zengnek és énmagukban igen kellemes varázszerű öszhangrádt idéznek elő, ami minden fogékony kedélyre meglepő és kedves benyomást gyakorol.

Ily hangszerek kiválóan kertek, luganok és villák stb. igazi diszelői szolgálnak és e helyekről nem is volna szabad azokat hiányozni. — Részletes árjegyzék dijtalan.

Sternberg Ármin és Testv. cs. és kir. udvari hangszergyár BUDAPEST, Kerepesi-ut 36 sz.

Zongora-termek: Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-körut sarok. Zenepaleta.

Nagy vagyont, tekintélyes jövedelmet szerezhet mindenki, a ki a század leghasznosabb könyvét, a világszerte előnyösen használt „Kereskedelmi Vegyészet" cimü terjedelmes müvet megrendeli, mert ebből 540 oly foglalkozást tanul meg, melylyel férfi, nő, gyermek, tőke nélkül naponta 20—30 koronát, évente 5000—6000 koronát megkereshet. A kinek biztos keresete nincs, ki mellékfoglalkozást óhajt, rendelje meg, mig a csekély készlet tart. Intelligens egyéneknek megbecsülhetetlen. A könyv kétszeresen bővitett uj kiadását az első kiadás 6 korona bolti ára helyett 2 korona 60 fillér kedvezményes áron rendelheti meg mindenki a „Kereskedelmi Vegyészet" könyvkiadóvállalatánál Ujpest, Lőrinc-utca 24.

Ugyanitt megrendelhető „Az illat és szépitőszerek készitése" cimü könyv, ára 1 kor. 30 fill.

FALB az idén is sok esőt jósol a nyári hónapokra, tanácsos lesz tehát a gazdáknak jó vizhatlan ponyvákról gondoskodni, nehogy kazalaik beázzanak. A Fischer-féle zsák- és ponyvagyárat (Budapest, Nagykorona-utca 18.) mint a legmegbizhatóbbat s legolcsóbbat ajánlhatjuk, mely kivánatra mintákat ingyen, bérmentve küld. Használt, jókarban lévő ponyvák és mindennemü uj zsákok a legolcsóbb árban ugyanott kaphatók. Ponyvakölcsönző intézet.

Pénzkölcsön földbirtokokra, bérházakra I. II. helyre kedvező föltételekkel nyerhető. Fölvilágositást ad szivességből GERŐ A. volt tkpénztári igazgató Budapest, VII., Nefelejts utca 8.

Köznép-osztály.

Ferenc József-kabát 4 frt
Jaquet — — — — 3 frt
Frack — — — — 5 frt
Nadrág — — — — 2.50.

Rothberger Jakab, Kristóf-tér 2. I-ső emelet

Lakásdiszeimet a nyári üzleti pangás miatt jelentékeny árkedvezménynyel adom el. Ezeket Pestre felránduló vidékieknek ajánlom különös figyelmébe. A tárgyak különféleége, melyek mindegyikén a legolcsóbb ár van feltüntetve és diszes kivitele látványosság. Nagy a választék: olajfestmények, aquarellek, acélmetszetekben, keretek szalon, szervir, zsur, kártya, dohányzó és iró asztalok, szalon szekrények, fantasie állványok, etagerek, paravánok, florentini és velencei tükrök, órák, candelaberek, márvány alakok, falitányérok, pálmaedények, bronz és porcellán diszek stb. Hatásos tárgyak lakodalmi ajándéknak Hegedüs Zsigmondnál, Andrássy-ut 56. sz.

Magy. kir. államvasutak Üzletvezetőség Szegeden.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak alulirott üzletvezetősége nyilvános pályázat utján biztositani kivánja a vonalain alkalmazott azon hivatalnokok részére szükséges egyenruha darabok készitését, kik a fennálló egyenruházatí szabályzat értelmében szolgálatközben egyenruhát tartoznak viselni.

Az ezen hivatalnokok és hivatalnok gyakornokok által rendszerint viselendő egyenruha darabok következők:

1. Nyári zubbony, 2. Tavaszi és őszi zubbony, 3. Téli zubbony, 4. Nyári nadrág (sötétkékes) szürke vagy drapp szinü posztóból. 5. Tavaszi vagy őszinadrág, 6. Téli nadrág, 7. Tavaszi és őszi felöltő. 8. Téli felöltő, 9. Nyári sapka, 10. Nyakravaló, 11. Kesztyű, 12. Karkötő.

Az 1—8 tétel felemlitett ruhadarabok készitéséhez megkivántató kelmék szállitása a magyar kir. államvasutak Igazgatósága által biztositva lévén, tartozik azon czég, mely az 1—8 tétel alatt felsorolt ruhadarabok elkészitésével megbizatni fog, a szükséges kelméket a jelen pályázati hirdetmény kiegészitő részét képező részletes feltételekben megnevezett honi gyárban és árban beszerezni.

Az ezen ruhadarabok elkészitésére és szállitására vonatkozó részletes feltételek megszerezhetők az alólirott üzletvezetőségnél a hivatalos órák alatt, melynek megfelelően aztán az ajánlat következő feliratta l látandó el:

„Ajánlat a hivatalnoki egyenruha darabok elkészitésére" és ez f. év julius hó 17-én déli 12 óráig az alólirott üzletvezetőséghez benyujtandók vagy posta utján beküldendők, hová is bánatpénzképen, mely esetleg óvadék gyanánt is fog szolgálni 400 korona készpénzben, vagy értékpapirokban 1900. évi julius hó 16.án, déli 12 óráig beküldendő.

Az alolirott üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül — tekintet nélkül az ajánlott egységárakra — szabadon választhasson és fogadhasson el.

A magy. kir. államvasutak üzletvezet. Szeged.

Utánnyomás nem dijazt.

Gyors végeladás 350 db 1 frt 80 krért.

1 gyöny. aranyozott óra szép lánccal, 3 évi jótállással, 1 gyöny. szivarszipka borostyánkővel, 1 gyöny. gyürü ékkővel, 6 drb f. zsebkendő, 1 készlet double arany kézelő- és inggomb, mindez szabad. zárral, 1 jószagu pipereszappan, 1 f. zsebkés, 1 f. bőrtárca, 1 gyöny. toilett-tükör, 1 f. nickel zsebirókészlet, 1 pár f. fülbevaló hölgyeknek ut. brillánssal, igen szép, 20 drb tárgy levelezési célokra és még azonkivül 300 drb különféle, a házban szükséges tárgy. Mindez, az órával együtt, mely egymaga is annyit ér, 1 frt 80 krba kerül. Széjjelküldés utánvéttel. Áruház

Ch. Jungwirth, Krakau 8/16.

Nem tetszőért visszadom a pénzt.

Ajtók és ablakok, minden formában és nagyságban, teljesen felvasalva, nagyon olcsón kaphatók Wiener A. utódá-nál, Üllői-ut 77.

Első budapesti **kávémagazin** szétküldési osztálya

kávé elvámolva és bérmentve.

Postán utánvéttel, vagy a pénz előleges beküldésével

4½ kg. Kuba kávé 7.50
4½ kg. Mocca kávé 7.50
4½ kg. Jáva kávé 7.50
4½ kg. Gyöngy kávé 7.50
¼ kg. Császr. kev. tea 1.50
¼ kg. Karaván tea 1.40
¼ kg. Törmelék tea —.90

Belák István BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u. 4.

Nevelőnőket francia, angol és németh honiakat, okl. magyar tanitónőket, minden nemzetségü bonneokatés gyermekkertésznőket, társalgónőket a nyárra is lelkiismeretesen ajánl és elhelyez **Szegheőné S. Lujza** BUDAPEST, VI., Dessewffy-utca 22.

Veszek zálogházi cédulát régi arany ezüst árút brillánt és gyémánt árút a legmagasabb árak mellett **FRIED A.** órás és ékszerész *Kerepesi-ut 2. szám.*

Zálogházi cédulákat veszek. Eladok 13 latos ezüst evőkészleteket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, haltálakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőkészleteket 138 frttól kezdve, dus választék mindennemü ezüst müötvös tárgyakban, arany férfiláncok kológóval, grammja 85 kr., massziv arany gyürük 2 frt 40 krtól, tula remontoir órák 6 frt. Grünberger Ármin Béla örökösei Budapesten, IV., Városház-tér 9., I. em. 23. Harisbazar. Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen. Részletfizetésre is.

Olaszország Remekei.

Olaszország és az olaszok mükincseinek mintegy 2000 fényképből álló gyüjteménye. Remek diszalbum hosszukás negyedrét formában. A teljes mü 30 füzetből áll, ára füzetenként 1 K. 20 fill. Megjelenik havonkint kétszer. — Igazgató: **Laurencic Gyula.** A magyar kiadás szerkesztője: **BOROSS VILMOS.**

A kiadásunkban legközelebb megjelenő, páratlanul szép és gyönyörü diszalbum, mely minden részében kizárólag a legkiválóbb intézetekben készül, müvészi elrendezése és fényes kiállitása, valamint nagy, pompás és tiszta fényképfelvételei által elsőrangu alkotásként hódit majd az egész müvelt világon. — A mübe felölelt képek, melyek teljes és tiszta egészét képezik Olaszország természeti szépségeinek és gazdag mükincseinek, az olasz vidék bensőt ismerete s az ottani épitészet, festészet és szobrászat páratlan müveinek alapos tanulmányozása alapján választattak össze és rendeztettek el.

A füzetek kéthosszukás nyolcadrét oldalán a szerkesztő jeles tollából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népének és mükincseinek, lebilincselő szöveg szolgál szeretetreméltó cicerone gyanánt. — E mü össze nem hasonlitható az eddig Olaszországról megjelent selejtes vásári munkákkal és ezek elmosódott és tisztátlanul nyomott clichéivel; e diszalbummal **monumentális remekmüvet alkotunk** az olasz klasszikus földről, olyan nagyszabásu müvet, melynek értéke minden időben maradandó lesz s a melynek jelentőségét az Olaszországot szeretők és ismerők legszélesebb köreiben éppen ugy, mint a müvészetet kedvelők, müvészek és tudósok között a legmelegebben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztasága és azoknak a legapróbb részletig tökéletes élessége folytán e remekmü egyuttal nélkülözhetlen munka a müvészetek különböző ágainak tanulmányozásánál.

A füzetek 1 korona 20 fillérnyi ára e terjedelmes és nagybecsü müvészi teljesitmény mellett páratlanul olcsó.

Előfizetések elfogadtatnak a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában (Budapest, József-körut 18.)

Előfizetési ár:

6 füzetre	7 kor.	20 fill.
12 „	14 „	40 „
18 „	21 „	60 „
30 „	36 „	— „

A kiadóhivatal, Budapest, V. Mérleg-utca 11.

A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második füzet kiadása után kéthetenként egy-egy ujabb füzet jelenik meg. — Az egész mü 1900. karácsonyra készen lesz.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság kőrlevegőgépén, Budapest, IX., Üllői-ut 25